

Annette Schrum asc@star.dk
Charlotte Schilder-Knudsen csk@star.dk

Høringssvar for lovforslag om ny arbejdspligt

Hermed bemærkninger til forslag til lov om ny arbejdspligt, der skal udmønte *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kon-tanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsreglerne*, som regerin-gen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokra-terne og Dansk Folkeparti indgik den 13. oktober 2023.

International arbejdskraft er til gavn for arbejdsmarkedet i Danmark, og det er helt afgørende for Danmarks fortsatte konkurrenceevne, vækst og velfærd, at den danske arbejdsstyrke udvides med internationale kompetencer.

Erfaringer viser, at danskundskaber bidrager til at få etableret og fastholdt den internationale arbejdskraft på arbejdsmarkedet og i det dan-ske samfund generelt.

Akademikerne vil derfor kvittere for forslaget om, at arbejdspligten for udlændinge, der er omfattet af integrationsloven, inkluderer danskud-dannelse, samt at personer, der er omfattet af lov om en aktiv beskæf-tigelsesindsats, kan modtage tilbud om danskundervisning efter gæl-dende regler

Med venlig hilsen

Morten M. Larsen
T +45 2060 3393
E mml@ac.dk

Den 4. juli 2024
Sagsnr. S-2024-706
Dok.nr. D-2024-26500
/

AKADEMIKERNE

THE DANISH CONFEDERATION
OF PROFESSIONAL ASSOCIATIONS

Nørre Voldgade 106, 1. sal
DK - 1358
København K.

T +45 3369 4040
E ac@ac.dk
W www.ac.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Vermundsgade 38
2100 København Ø

Den 24. juni 2023

Vedrørende J.nr. 2024-23

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag, der udmønter Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne

Indledningsvist takker Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier - Lederne ("DEG-L") for muligheden for at indgive høringssvar vedr. lovforslaget.

Eleverne der påbegynder erhvervsuddannelser efter bestemmelserne om uddannelsespålæg, har et overnormalt frafald, hvilket medfører et unødvendigt ressourcspild for både eleven, det offentlige og erhvervsskolen. Derudover har en anseelig andel af elever der påbegynder erhvervsuddannelser som led i et uddannelsespålæg en ringe motivation for at følge undervisningen, hvilket forværrer læringsmiljøet for de resterende elever. DEG-L bifalder derfor ændringen som beskrevet ovenfor.

DEG-L bifalder derfor lovforslagets §1 nr. 3, hvorved brugen af uddannelsespålæg for den i lovforslaget omfattede persongruppe, indsnævres til udelukkende at handle om de i lovforslagets §1 nr. 26 beskrevne indsatser.

På vegne af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier - Lederne

Rasmus Kjær Slot
Rådgivningskonsulent

Til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

9. august 2024

DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet)

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har den 21. juni 2024 sendt ovenstående lovforslag i høring med en frist for eventuelle bemærkninger den 12. august 2024.

DRC Dansk Flygtningehjælp sætter pris på muligheden for at fremkomme med bemærkninger, men skal beklage, at høringsfristen ligger hen over sommeren og er sendt i høring samtidig med lovforslag om reform af kontanthjælpssystemet.

Indledende bemærkninger

Regeringen, Danmarksdemokraterne og Dansk Folkeparti er enige om at indføre en arbejdspligt i op til 37 timer om ugen for alle borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder et opholdskrav på mindst 9 års ophold i riget ud af de seneste 10 år og et beskæftigelseskrav på mindst 2½ års fuldtidsbeskæftigelse ud af de seneste 10 år med ikrafttrædelse den 1. januar 2025.

Det fremgår af lovforslaget, at aftalepartierne ønsker at målrette den nye arbejdspligt til indvandrere og især kvinder med ikke-vestlig baggrund.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil gerne indledningsvist fremhæve, at der i de seneste år har været en meget positiv udvikling i beskæftigelsen blandt personer fra ikke-vestlige lande i Danmark. Ifølge Dansk Erhverv har der faktisk aldrig været så mange indvandrere fra ikke-vestlige lande i arbejde. Ifølge tal fra Danmarks Statistik var 217.440 indvandrere fra ikke-vestlige lande i lønmodtagerjobs i 1. kvartal 2024, hvilket er en stigning på 15.761 personer i løbet af det seneste år.

Siden 1. kvartal 2014 er antallet af ikke-vestlige indvandrere i lønmodtagerjob steget med 110.587 personer, hvilket svarer til en stigning på 103 pct. Til sammenligning var stigningen for alle lønmodtagere på 18 pct. i samme periode. De seneste 10 år er antallet af ikke-vestlige indvandrere i lønmodtagerjob fordoblet og er ifølge Dansk Erhverv en vigtig drivkraft bag det store beskæftigelsesopsving i Danmark.

Beskæftigelsesgabets mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er ifølge AE – Arbejderbevægelsens Erhvervsråd - blevet indsnævret gennem mange år og har aldrig været lavere. Forskellen mellem beskæftigelsesfrekvensen for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere var over 27 procentpoint i slutningen af 2015 og var indsnævret til ca. 15 procentpoint i slutningen af 2023. Beskæftigelsesfrekvensen for personer af dansk oprindelse var

75,5 pct., mens beskæftigelsesfrekvensen for de ikke-vestlige indvandrere (ekskl. ukrainere) var 60,1 pct. i 4. kvartal i 2023.

DRC Dansk Flygtningehjælp mener helt overordnet, at vi som samfund skal have fokus på at fastholde og videreføre den positive udvikling i beskæftigelsen for flygtninge og indvandrere med de redskaber, som kommunerne allerede har til rådighed og styrke deres muligheder for at lave mere individuelle og håndholdt indsatser, som virker.

Vi mener, at vi skal fokusere på motivation, opkvalificering, uddannelse og danskundervisning, brancheorienterede indsatser samt målrettede og langsigtede beskæftigelsesindsatser med fokus på individuelle behov for støtte og hjælp til også at håndtere sociale og helbredsmæssige udfordringer. Fremfor at indføre en arbejdspligt med nytteindsats som et væsentligt element, når vi ved, at nytteindsats ikke har dokumenterede beskæftigelseseffekter.

Kommunerne er således kommet langt i deres beskæftigelsesindsatser. og som KL peger på i deres materiale *Inspiration til implementering af arbejdspligt*, så findes der allerede mange gode metoder, erfaringer og virkningsfulde indsatser, som virker i mange kommuner.

Arbejdspligtens indhold

Af lovforslaget fremgår det, at der skal indføres en ny arbejdspligt i op til 37 timer om ugen, som kan indeholde ordinære lønnede timer, nytteindsats, særligt tilrettelagt nytteindsats, virksomhedspraktik, løntilskudsjob, vejledning og opkvalificering i begrænset omfang, transport mellem aktiviteter, forberedelses- og jobsøgningstid uden for hjemmet i op til fire timer, danskuddannelse og danskundervisning og indsatser efter social- og sundhedslovgivningen.

Det fremgår, at kommunen altid skal foretage en individuel vurdering, så arbejdspligtens indhold og omfang bliver afstemt med den enkeltes forudsætninger. Det primære formål med indsatsen i arbejdspligten skal være, at personen hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse eller opnår tilknytning til arbejdsmarkedet.

DRC Dansk Flygtningehjælp har en række bemærkninger til arbejdspligtens indhold og omfang.

Lønnede timer

Det fremgår af lovforslaget, at ordinære lønnede timer kan være en del af arbejdspligten. DRC Dansk Flygtningehjælp vil gerne opfordre til, at kommunerne i deres indsats har et stort og vedholdende fokus på at hjælpe målgruppen med at finde lønnede timer på arbejdsmarkedet fremfor at finde og etablere nytteindsats eller særligt tilrettelagt nytteindsats uden jobeffekt. Det er dét, som giver mening for den enkelte og samfundet. Mange i målgruppen har helbredsmæssige udfordringer, traumer, sociale og komplekse problemer og vil være ude af stand til arbejde 37 timer ugen nu og på sigt, men de kan have stor glæde af et mindre antal lønnede timer ugentligt.

Uddannelse

DRC Dansk Flygtningehjælp er kritisk overfor, at lovforslaget lægger op til flere forringelser på uddannelsesområdet, herunder at der fremover ikke kan gives tilbud om studie- og erhvervskompetencegivende uddannelser til personer, som er omfattet af arbejdspligten.

DRC Dansk Flygtningehjælp mener også, at det er uheldigt og kortsigtet, at personer omfattet af arbejdspligten efter integrationsloven fremover ikke kan få tilbudt højskoleophold eller særligt højskoleophold for jobparate mellem 18-30 år. Vi ved erfaringsmæssigt, at især for unge med flygtningebaggrund kan netop højskoleophold styrke deres danskundskaber, bidrage til at få netværk og give en række personlige og faglige kompetencer, som bidrager positivt til integration i samfundet. Vi vil opfordre til, at det ændres og muligheden for at lade et højskoleophold indgå i arbejdspligten bibeholdes.

Det fremgår af lovforslaget, at personer kun kan få korte kurser med et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus, der kan føre til påbegyndelse af et konkret job. Vi vil gerne opfordre til, at der i lovbemærkningerne gives flere eksempler på denne type tilbud end truckcertifikat eller hygiejnebevis, da det er meget snævre eksempler på ordinær beskæftigelse.

Det er positivt, at kommunen fortsat har mulighed for at give tilbud om regne- og ordblindkurser efter lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne og tilbud om danskundervisning efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Vi er dog kritisk overfor, at personer omfattet af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats fremover ikke vil have ret til læse-, skrive-, regne- og ordblindkurser eller test, realkompetencevurdering eller mulighed for grundforløb på erhvervsuddannelser.

Flere undersøgelser viser, at uddannelse er en vigtig forudsætning for at få og fastholde et job på længere sigt ligesom uddannelse også har en positiv indflydelse i forhold til at undgå nedslidning og sikre mobilitet på arbejdsmarkedet.

Rockwool Fondens Forskningsenhed har i en analyse vist, at flygtninge og familiesammenførte fra ikke-vestlige lande, der uddanner sig i Danmark, opnår en højere beskæftigelse og bedre lønindkomst på lang sigt end dem, der ikke uddanner sig i Danmark eller dem, der har en medbragt uddannelse fra hjemlandet. De fleste flygtninge og familiesammenførte, der har påbegyndt en uddannelse i Danmark, tjener efter 10-15 år 100.000-150.000 mere om året end dem, der ikke har taget en uddannelse i Danmark. Forskellen er mest markant blandt kvinderne.

De seneste tal fra Det Nationale Integrationsbarometer viser, at der i perioden 2010-2023 er sket en positiv udvikling i andelen 25-39-årige mænd og kvinder med ikke-vestlig baggrund, som har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse. Særligt er andelen af kvinder med ikke-vestlig baggrund, som har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, steget markant.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at personer kan forlade arbejdspligten ved at afgang fra kontanthjælpsystemet til for eksempel ordinær beskæftigelse, ordinær uddannelse med SU, integrationsgrunduddannelsen (igu) eller voksenlærlingeforløb.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil derfor gerne opfordre til, at der gøres en særlig indsats for at støtte, forberede og motivere målgruppen til opkvalificering og uddannelse som en del af arbejdspligten, så flere opnår en ordinær uddannelse, og at især unge med et uddannelsespotentiale bliver hjulpet i den retning.

Danskuddannelse

DRC Dansk Flygtningehjælp er kritisk overfor en omlægning af Danskuddannelse 1 med sænkelse af danskniveauet ved afskaffelse af modul 6 og den besparelse, der ligger i forslaget for at kunne

finansiere andre elementer i arbejdspligten. Vi mener, at det er en forkert prioritering og meget kortsigtet, da gode danskundskaber styrker den enkeltes muligheder på arbejdsmarkedet, og da arbejdsgivere ofte efterspørger bedre danskundskaber. Det vil også styrke deres muligheder for at blive optaget på en ordinær uddannelse med SU eller et voksenlærlingeforløb. Ligesom gode danskundskaber forbedrer den enkeltes mulighed for at deltage i andre dele af samfundslivet, herunder deltagelse i deres børns daginstitution og skole.

VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd – har i en kortlægning af integration i kommunerne fra 2021 identificeret en række udfordringer i forhold til beskæftigelse for flygtninge og indvandrere som f.eks. utilstrækkelige danskundskaber, manglende kvalifikationer i forhold til efterspørgslen på arbejdsmarkedet, manglende viden om det danske arbejdsmarked, helbredsproblemer samt udfordringer med helbreds- og hverdagsmestring. Danskundskaber har positiv betydning for flygtninge og indvandreres muligheder for at opnå beskæftigelse på arbejdsmarkedet – særligt på længere sigt.

Forskningsprojektet EARN (Economic Assimilation Research Network), som er et samarbejde mellem VIVE, LG Insight og Københavns Universitet, har indsamlet viden om de mange initiativer på integrationsområdet og har dokumenteret effekter af integrationsindsatsen i Danmark. Det viser bl.a., at gode danskundskaber og formel danskundervisning har positive effekter på beskæftigelse, jobmobilitet, anden uddannelse, lønindtægt og deres børns skolegang etc.

DRC Dansk Flygtningehjælp er kritisk overfor, at der med den nye arbejdspligt ikke indføres en forbedret mulighed for at tilbyde danskundervisning, da det vil kunne styrke ledige flygtninge og indvandreres beskæftigelsesmuligheder og muligheder for at blive optaget på en ordinær uddannelse mv.

Der er således evidens for, at gode og formelle danskundskaber spiller en afgørende rolle i forhold til flygtninge og indvandreres beskæftigelse på lang sigt, deres lønindtægt, mulighed for uddannelse og deres børns skolegang mv. Vi vil derfor opfordre til, at man med lovforslaget forbedrer kommunernes mulighed for at tilbyde danskundervisning gennem den statslige refusion for udgifter til danskuddannelse til personer omfattet af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og styrker kvaliteten på danskuddannelsesområdet.

Indsatser efter social- og sundhedslovgivningen

DRC Dansk Flygtningehjælp hilser det velkomment, at kommunerne i forbindelse med tilrettelæggelsen af en arbejdspligt altid skal foretage en individuel vurdering, så arbejdspligtens indhold og omfang er afstemt med den enkeltes forudsætninger, og at der skal tages hensyn til relevante indsatser efter social- og sundhedsloven, og at disse indsatser kan medregnes i antallet af timer i arbejdspligten.

Der er som bekendt mange i målgruppen, som har et dårligt fysisk og psykisk helbred, traumer, sociale og komplekse problemer, der skal tages hånd om sideløbende med en beskæftigelsesrettet indsats. DRC Dansk Flygtningehjælp mener derfor, at der skal være et særligt fokus på en grundig afdækning af de sundhedsmæssige og sociale udfordringer, som står i vejen for beskæftigelse og uddannelse, så målgruppen kan få den rette støtte og hjælp til udredning, behandling og hverdagsmestring mv.

Af lovbemærkningerne fremgår det, at deltagelse i indsatser efter social- og sundhedslovgivningen også skal kunne medregnes til antallet af timer i arbejdspligten som f.eks. løbende ambulante behandling på sygehus, psykologbehandling eller generel sundhedsfaglig vejledning.

Vi efterspørger flere eksempler på, hvilke konkrete indsatser og tiltag efter social- og sundhedslovgivningen, som kan være en del af arbejdspligten. Det kunne f.eks. være traumebehandling på rehabiliteringscentre, psykosociale forløb, misbrugsbehandling, træningsforløb og familiebehandling.

I VIVE's tidligere nævnte undersøgelse peger kommunerne også på, at en integreret social- og beskæftigelsesrettet indsats med en socialfaglig tilgang og et "socialt blik" på familiens eller borgerens generelle trivsel skal være en integreret del af integrationsindsatsen.

Vi mener, at det kræver en velorganiseret, tværfaglig og målrettet indsats i kommunen, hvor viden om helbred, behandling og skånebehov integreres systematisk i beskæftigelsesplanen, som kommunen lægger i samarbejde med borgeren, hvis det reelt skal lykkes at få udsatte borgere i ordinær beskæftigelse eller uddannelse.

Individuelt tilrettelagt indsats

DRC Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at lovforslaget lægger op til individuelt tilrettelagte forløb med hensyntagen til den enkeltes helbredsmæssige situation. Samt at der skal foretages en samlet faglig vurdering af, hvilke indsatser den enkelte person skal deltage i, og hvor mange timer den enkelte kan deltage, så indhold og omfang løbende bliver afstemt den enkeltes forudsætninger. Det er ligeledes positivt, at personer kan fritages helt eller delvist for indsats, hvis jobcentret vurderer, at indsatsen vil forværre personens helbred eller sygdom.

Men spørgsmålet er, om kommunerne i praksis vil have tid og ressourcer til at tilrettelægge indsatser, som tager højde for den enkeltes udfordringer, behov og muligheder på arbejdsmarkedet. Mange i målgruppen for arbejdspligten har udfordringer udover ledighed som f.eks. fysisk og psykisk sygdom, traumer, social problemer mv., og vores erfaring er, at det ofte ikke prioriteres at lægge individuelle planer for den enkelte borger, selvom både lovgivning og faglig viden peger i den retning allerede i dag.

Vores egne beskæftigelsesindsatser samt vores store innovationsprojekter på beskæftigelsesområdet ([Business Training | DRC Dansk Flygtningehjælp](#) og [SIB: Social investeringsmodel for arbejdsmarkedsinklusion | DRC Dansk Flygtningehjælp](#)) viser netop, at hurtig udplacering i reelle jobfunktioner på en virksomhed med sideløbende individuelt tilrettelagt støtte i forhold til sociale- og helbredsudfordringer giver rigtigt gode beskæftigelsesresultater.

Nytteindsats & særligt tilrettelagt nytteindsats

Det fremgår af lovforslaget, at nytteindsats vil udgøre en betydelig aktivitet i arbejdspligten, og man vil derfor afskaffe det såkaldte rimelighedskrav og varighedsbegrænsningen, så det bliver muligt at etablere flere og længere forløb i nytteindsats på samme arbejdsplads og dermed en kontinuerlig indsats uden pauser mellem aktiviteterne i arbejdspligten. Det foreslås også at udvide formålet med nytteindsatsen, så nytteindsats også vil kunne gives med det formål, at personen bliver bekendt med arbejdslogik og tilegner sig kendskab til kulturen og normerne på det danske arbejdsmarked.

Der etableres samtidig et nyt særligt tilrettelagt nytteindsats, hvor borgeren skal arbejde og udføre konkrete arbejdsopgaver til nytte for f.eks. lokalsamfundet.

DRC Dansk Flygtningehjælp vil gerne fremhæve, at der ikke findes evidens for, at nytteindsats hjælper ledige i ordinær beskæftigelse, hvilket bl.a. KL har peget på i flere sammenhænge.

DRC Dansk Flygtningehjælp er derfor kritisk overfor det store fokus på nytteindsats og særligt tilrettelagt nytteindsats frem for ordinære lønnede job, småjobs, faglig opkvalificering, danskundervisning, uddannelse og virkningsfulde indsatser.

Hvis man vælger at fastholde nytteindsats og særligt tilrettelagt nytteindsats som en betydelig del af arbejdspligten, så mener vi, at der som minimum skal fastsættes et maksimalt antal timer om ugen og en begrænsning af, hvor lang tid man kan deltage i en nytteindsats eller en særligt tilrettelagt nytteindsats.

Rådighed og sanktioner

Det fremgår af lovforslaget, at personer omfattet af arbejdspligten som udgangspunkt skal deltage i 37 timers indsats om ugen og hvis de ikke bidrager i den forpligtede tid, så vil de blive sanktioneret. Det vil bl.a. betyde, at hvis man uden rimelig grund udebliver f.eks. 2 timer, så bliver man sanktioneret for en hel dag og man kan blive sanktioneret til 0 kr. i ydelse, hvis man har fravær i f.eks. 14 dage.

Da en sådan sanktion og reduktion i den månedlige ydelse vil få store konsekvenser for personer og familier, der i forvejen modtager en stærkt reduceret ydelse, vil DRC Dansk Flygtningehjælp gerne opfordre til, at man i vejledningen til en 37 timers arbejdspligt indskærper, at kommunerne skal være meget grundige, når de fastlægger den enkeltes ugentlige timetal for arbejdspligt, således timetallet bliver realistisk i forhold til eventuelle sociale- og helbredsmæssige udfordringer mv.

Civilsamfund

Det fremgår af lovforslaget, at arbejdspligten kan bestå af nytteindsats, virksomhedspraktik, danskundervisning, forberedelsestid, jobsøgning, transport mellem aktiviteter, småjobs mv., men ikke nogen af alle de tilbud civilsamfundet stiller til rådighed.

I DRC Dansk Flygtningehjælp har vi utroligt mange gode eksempler på, hvordan frivillige hjælper flygtninge og andre etniske minoriteter i forhold til beskæftigelse. Ikke kun med formelle kundskaber som det danske sprog, viden om det danske samfund og viden om arbejdsmarkedet mv., men også med motivation, håb og troen på, at de kan få en plads på arbejdsmarkedet i Danmark, selvom deres kvalifikationer ikke umiddelbart kan omsættes en-til-en i en jobfunktion. Dette positive fremtidsperspektiv kan være afgørende for den målgruppe, der har en længere vej ind på det danske arbejdsmarked.

DRC Dansk Flygtningehjælp er derfor forundret over, at deltagelse i frivilligt baserede tilbud, som f.eks. lektiehjælp, mentorordninger, jobvejledning mv. ikke kan indgå i den foreslåede arbejdspligt.

Ændring af navnet på programmet under integrationsloven

DRC Dansk Flygtningehjælp var meget kritisk overfor indførelsen af betegnelsen "selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller overgangsydelse" i 2019, da vi fandt den valgte ordlyd negativ ladet i forhold til nyankomne flygtninge, som netop havde opnået asyl og beskyttelse i Danmark og skulle påbegynde en integrationsproces. Vi finder det derfor meget positivt, at programmet ændrer navn til "introduktionsprogram".

Afsluttende bemærkninger

DRC Dansk Flygtningehjælp mener, at vi som samfund skal arbejde på at fastholde og videreføre den positive udvikling i beskæftigelsen for flygtninge og indvandrere, som vi ser i disse år.

Vi mener, at vi skal fokusere på opkvalificering, uddannelse, danskundervisning og målrettede og langsigtede beskæftigelsesindsatser med fokus på individuelle behov for støtte og hjælp til at håndtere sociale og helbredsmæssige udfordringer.

Vi står gerne til rådighed for en drøftelse af fremtidige indsatser og deler gerne vores mangeårige erfaringer på området.

Med venlig hilsen,

Charlotte Slente

Generalsekretær

DRC Dansk Flygtningehjælp

Høringsvar til udkast til lovforslag, der udmønter Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne

Dansk Socialrådgiverforening (DS) har modtaget udkast til lovforslag, der udmønter Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne til høring.

DS bakker op om, at mennesker skal stå til rådighed for deres ydelse. Vi mener, det er centralt for samfundet og for den enkelte, at man bidrager til fællesskabet og har en beskæftigelsesindsats, der aktivt har det formål at bringe mennesker tættere på beskæftigelse og selvforsørgelse.

DS mener, at det fremsendte lovforslag er kontraproduktivt i forhold til at bringe flere tættere på beskæftigelse og selvforsørgelse. Vi vil på det kraftigste fraråde, at lovforslaget gennemføres, hvis man ønsker en virkningsfuld og effektiv beskæftigelsesindsats. I det seneste år man har set meget positive resultater af et stærkt fokus på brugen af ordinære ansættelsestimer på rigtige arbejdspladser, og forslaget om arbejdspligt går efter DS' opfattelse i den stikmodsatte retning, idet arbejdspligt med nytteindsats som hovedindhold har en stor risiko for at ende som udsigtsløs aktivering i et parallelt pseudoarbejdsmarked. Det er således vores faglige vurdering, at målgruppen for arbejdspligten ikke vil blive flyttet tættere på arbejdsmarkedet af den påtænkte indsats.

Samtidigt vil vi udtrykke en meget stor undren over, at man foreslår at iværksætte en arbejdspligt, der skal gennemføres med en uhørt grad af detailregulering og er meget administrativ tung, når man samtidig har igangsat et arbejde med at gøre op med proceskrav og detailstyring af beskæftigelsesindsatsen generelt set. Det fremstår paradoksalt.

Arbejdspligten

Der indføres en regel om, at alle borgere, der er omfattet af § 6 stk. 2-5 i LAB-loven og ikke lever op til opholds- og beskæftigelseskravet, skal være omfattet af en arbejdspligt på 37 timer ugentligt. Der skal foretages en individuel vurdering af de personer, der er omfattet af arbejdspligten. Det vil være muligt at nedsætte – og løbende vurdere – antallet af timer grundet helbredsmæssige årsager.

Antallet af timer, der vil kunne indgå i arbejdspligten, vil omfatte timer i tilbud om nytteindsats, virksomhedspraktik, ansættelse med løntilskud og i begrænset omfang vejledning og opkvalificering. Der kan tillige medregnes timer, hvor personen er ansat ordinært som lønmodtager. Ulønnet og frivilligt arbejde i foreninger kan ikke medregnes.

Deltagelse i indsatser efter social- og sundhedslovgivningen kan medregnes til antallet af timer i arbejdspligten. Timer, hvor personen deltager i samtaler i jobcenteret, herunder ved deltagelse i cv- og jobsamtaler, timer i beskæftigelses- og uddannelsesfremmende aktiviteter samt timer som vikar i jobrotationsforløb kan medregnes i antallet af timer i arbejdspligten. Forberedelses- og jobsøgningstid i op til 4 timer i alt om ugen ved fremmøde uden for hjemmet (dokumenterbare) og transporttid mellem aktiviteter kan medregnes til antallet af timer i arbejdspligten.

For udlændinge, som bliver omfattet af arbejdspligten efter integrationsloven vil timer med danskuddannelse efter danskuddannelsesloven tillige kunne indgå i arbejdspligten. Samtaler i forbindelse med indgåelse af og opfølgning på kontrakten for udlændinge omfattet af integrationsloven kan indgå. Der vil fremadrettet være ens bestemmelser i LAB og integrationsloven.

DS mener helt grundlæggende, at lovforslaget om at indføre en 37 timers arbejdspligt er en meget dårlig ide, som står i stærk kontrast til regeringens ønske om en frisættelse af beskæftigelsesindsatsen. Det administrative arbejde med at planlægge, iværksætte og kontrollere opfyldelsen af arbejdspligten vil være utroligt omfattende.

Hvis man ønsker at indføre en arbejdspligt, mener DS, at det er vigtigt, at tilrettelæggelse af arbejdspligten og muligheden for at nedsætte antallet af timer sker efter en konkret og individuel vurdering af den enkelte borger ud fra et mål om at bringe den enkelte tættere på beskæftigelse. DS mener, at forberedende kurser, f.eks. kurser, der forbereder til erhvervsuddannelse, og uddannelse bør kunne indgå i arbejdspligten.

DS vil gerne bemærke, at det er positivt, at lovforslaget indebærer at der på flere områder sker en harmonisering mellem LAB og integrationsloven, så flere bestemmelser fremadrettet vil være enslydende, hvilket vil gøre arbejdet med målgruppen mindre komplekst.

Nytteindsats og særligt tilrettelagt nytteindsats

Det fremgår af den politiske aftale, at nyttejob som udgangspunkt vil udgøre en betydelig aktivitet i arbejdspligten. Der er med lovforslaget derfor en række lempelser af de regler, der er gældende for nyttejob:

Formålet med nytteindsatsen udvides til at "blive bekendt med arbejdslogik og få indblik i kulturen og normerne på det danske arbejdsmarked".

Varighedsbegrænsningen ophæves, så der ikke længere være en tidsmæssig begrænsning for, hvor længe en person kan deltage i tilbud om nytteindsats.

Dertil kommer at rimelighedskravet fjernes for tilbud om nytteindsats. Der vil ikke længere blive stillet krav om, at der hos en arbejdsgiver skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden tilskud og antallet af personer i virksomhedspraktik, i ansættelse med løntilskud, i nytteindsats, i ansættelse med løntilskud efter lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. og i virksomhedspraktik og nytteindsats efter integrationsloven. Inddragelse af tillidsrepræsentanter i forbindelse med etablering af nytteindsatser svækkes.

Med lovforslaget vil der også blive etableret en mulighed for særligt tilrettelagt nytteindsats. Det vil være et kommunalt organiseret tilbud, som kommunen kan oprette med det formål, at det skal ligne en ordinær arbejdsplads med konkrete arbejdsopgaver, som personer i tilbuddet skal udføre til nytte for f.eks. lokalsamfundet. Reglerne om inddragelse af tillidsrepræsentanten vil ikke skulle finde anvendelse for særligt tilrettelagt nytteindsats.

DS er meget bekymret for de foreslåede ændringer. Det er socialrådgivernes erfaring, at massiv anvendelse af en nytteindsats, hvor mange (alle) personer er uden ordinær ansættelse, har tendens til at blive nytteløse aktiveringstilbud, hvor de, der deltager nytteindsatsen, i realiteten kommer længere væk fra fremfor at nærme sig et arbejdsmarked og en ansættelse på ordinære vilkår. DS' medlemmer beskriver hvordan lovforslaget har karakter af at blive slået tilbage til en tidligere og udskældt aktiveringspligt, som borgerne hang fast i i årevis, og som blev afskaffet af gode grunde.

Dertil kommer at det vil være en utrolig stor opgave for kommunerne at etablere og administrere nytteindsats og særlig tilrettelagt nytteindsats. Ressourcer, der meget hellere burde bruges på at arbejde konkret, individuelt og helhedsorienteret med at få mennesker i udvikling mod beskæftigelse. Der er mange gode eksempler på, at det giver mening for målgruppen og har effekt på beskæftigelsen.

Nytteindsatsen vil også være en stor ressourcemæssig byrde for de kommunale arbejdspladser, hvor der etableres en nytteindsats. Der er grænser for, hvor mange mennesker i nytteindsats de kommunale arbejdspladser kan rumme, før det bliver en belastning, der trækker ressourcer fra et allerede presset velfærdsarbejdsmarked.

DS er tillige meget imod, at værnreglerne fjernes for at muliggøre en omfattende etablering af nytteindsats, hvilket kan have alvorlige konsekvenser for et velfungerende dansk arbejdsmarked, hvor nytteindsats fremadrettet vil kunne fortrænge ordinære job.

Vejledning og opkvalificering

Det ligger i forslaget, at indsatsen i arbejdspligten for personer omfattet af både lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og integrationsloven fremover alene i begrænset omfang vil kunne bestå af tilbud om vejledning og opkvalificering. Mulighed for at give tilbud om vejledning og opkvalificering vil blive begrænset af en række betingelser i forhold til i dag, og vejledning og opkvalificering vil alene kunne tilbydes, hvor der er tale om korte kurser med et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus, der kan føre til, at personen vil kunne påbegynde et konkret job.

Det foreslås, at disse begrænsninger ikke skal gælde for tilbud, der gives med henblik på at nedbringe antallet af sygemeldinger for personer med gentagne sygemeldinger. Det kunne fx være tilbud i en sundhedsklinik om mestring af sygdom.

Det foreslås også, at der fortsat vil kunne gives tilbud om vejledning og opkvalificering i form af danskundervisning til personer, som er omfattet af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, hvis jobcenteret vurderer, at personen har behov for dette. Og det skal også fortsat være muligt at give tilbud om regne- og ordblindkurser efter lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, hvis det vurderes, at disse kurser vil kunne føre til, at personen vil kunne påbegynde et konkret job.

DS mener, at det er meget problematisk, at vejledning og opkvalificering begrænses så meget som det er tilfælde i forslaget om arbejdspligten. Socialrådgivere, der arbejder med målgruppen for arbejdspligten, ved at disse mennesker ofte har komplekse problemer. Det er vigtigt at kunne iværksætte den konkrete støtte, som kan være den enkeltes vej tilbage til beskæftigelse og selvforsørgelse. En begrænsning af støttemuligheder er derfor den forkerte vej at gå.

DS har modtaget en række eksempler på vejledning- og opkvalificeringsforløb, som iværksættes i dag med god virkning, og som forventes ikke at være mulige fremadrettet, hvis lovforslaget gennemføres: Fx tilrettelagt indsats til forberedelse af forløb på AMU og SOSU. Fx forløb der kvalificerer borgerne til at kunne indgå i virksomhedsvendte indsatser og ad den vej komme i ordinære timer. Fx interne tilbud, hvor der foregår opkvalificering til job – det kunne være ”brancherettet dansk kombineret med jobsøgning” indenfor bestemte områder, hvor der er mangel på arbejdskraft, hvor man kombinerer det med virksomhedspraktik.

DS frygter således, at lovforslaget vil betyde, at virkningsfulde kommunale tilbud, der kan hjælpe borgere i arbejde vil blive afskaffet. DS vil følge udviklingen på området.

Unge og arbejdspligten

Ud fra vores forståelse af lovforslaget vil konsekvensen være, at langt de fleste unge uden et statsborgerskab fra Danmark, et EU- eller ESØ-land vil være omfattet af arbejdspligten, idet de – uanset at de er opvokset i Danmark - ikke kan honorere kravet 2,5 års fuldtidsbeskæftigelse, hvis de har behov for kontanthjælp.

Dertil fremgår det meget eksplicit, at unge med et uddannelsespålæg, som er omfattet af arbejdspligten, fremadrettet skal have en beskæftigelsesrettet indsats fremfor en indsats, der har uddannelse som mål.

DS håber, at vi på dette punkt læser bestemmelserne forkert. Hvis læsningen er korrekt, mener vi, at der er tale om en lovgivning, der er voldsom diskriminerende og vil være kontraproduktiv for integration af unge borgere fra ikke europæiske lande.

Det er for os at se meget væsentligt, at de unge, der er i målgruppen for uddannelse og dermed en mere langsigtet og stabil tilknytning til arbejdsmarkedet skal have en støttende indsats, der bringer dem i den retning - fremfor at indgå i en nytteindsats, hvor motivation og energi for et liv på egne principper og med selvforsørgelse er i risiko.

Fx bliver højskoleophold af vores medlemmer nævnt som en suveræn mulighed for at blive integreret i et dansk unge- og uddannelsesliv. En indsats som har bragt mange godt videre i uddannelse og som ikke vil være mulig, hvis lovforslaget gennemføres.

Det samme gælder de nuværende tilbud om brobygningsforløb på uddannelsesinstitutioner/erhvervsskoler. Det er en indsats, som kommunerne bruger i forhold til målgruppen og har gode erfaring med er virksomme i forhold til at få unge i uddannelse. Arbejdsmarkedet har brug for unge tager erhvervsuddannelser.

Hvis lovforslaget om arbejdspligt skal gennemføres, er det DS' stærke anbefaling, at målgruppen for arbejdspligten alene vedrører personer over 30 år.

Med venlig hilsen

Signe Færch

Forkvinde i Dansk Socialrådgiverforening

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Vermundsgade 38, 2100 København Ø
Att: Tina Holgaard Madsen
asc@star.dk
csk@star.dk
star@star.dk

Sagsnr. 24-1626
Vores ref. ALO/bho
Deres ref

Den 26. juni 2024

Bemærkninger til høring vedr. lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet)

FH – Fagbevægelsens Hovedorganisation takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget, der udmønter Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsreglerne.

FH bakker op, om at ledige har pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet for at kunne modtage sin ydelse. FH bakker samtidig op om at investere i målgruppen for arbejdspligten for at bringe dem tættere på arbejdsmarkedet. Det er både godt for den enkelte og for samfundet, hvor der nogle steder er mangel på kvalificeret arbejdskraft.

FH finder dog, at man med det foreliggende lovforslag ikke kommer til at bringe målgruppen tættere på beskæftigelse. På trods af meldinger om, at kommuner vil kunne benytte sig af den brede palette af indsatser til målgruppen, kan det konstateres, at man med lovforslaget regner med øgede udgifter til nytteindsats. Samtidig lægges der med lovforslaget op til besparelser på sprogundervisning samt vejledning og opkvalificering.

FH er meget imod lovforslagets store fokus på brugen af nytteindsats samt de indskrænkede muligheder for opkvalificering, da dette kan føre til at op mod 22.000 personer ender i nyttesløs aktivering. Samtidig er det helt uacceptabelt, at man med lovforslaget vil fjerne de værneregler, der i dag sikrer mod fortrængning af ordinært ansatte. Herudover vil arbejdspligten som foreslået i lovforslaget være administrativ tung. Det er bekymrende i en tid, hvor der i forvejen er lagt op til store besparelser på beskæftigelsesindsatsen i kommunerne.

Alt i alt misser man med lovforslaget en mulighed for reelt at investere i målgruppen med de rette indsatser, der vil få flere tættere på arbejdsmarkedet.

FH er derfor yderst kritisk overfor flere elementer i lovforslaget, hvilket udfoldes yderligere nedenfor.

Nytteindsats

Det fremgår af den politiske aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsreglerne, at nyttejob som udgangspunkt vil udgøre en betydelig aktivitet i arbejdspligten.

Med lovforslaget er der på den baggrund lagt op til at udvide formålet og lempe en række regler, der gælder i forhold til nytteindsats i dag – blandt andet rimelighedskravet og varighedsbegrænsningen, som skal sikre mod fortrængning af ordinært ansatte. Herudover indføres et nyt tilbud om særligt tilrettelagt nytteindsats, som vil være et kommunalt organiseret projekt, som kommunen kan oprette med det formål, at det skal ligne en ordinær arbejdsplads med konkrete arbejdsopgaver, som personer i tilbuddet skal udføre til nytte for f.eks. lokalsamfundet. Ordningen vil således adskille sig fra den almindelige nytteindsats, hvor arbejdsopgaverne er forankret på en konkret arbejdsplads, og hvor instruktionsbeføjelsen ligger hos en konkret offentlig arbejdsgiver.

FH er yderst kritiske overfor det store fokus på nytteindsats i arbejdspligten af flere årsager.

Ingen effekt for målgruppen

Først og fremmest vil nytteindsats ikke have effekt for målgruppen. I dag gives tilbud om nytteindsats med det formål, at personen skal arbejde for sin ydelse og er oprindeligt tiltænkt unge tæt på arbejdsmarkedet, der skal arbejde for deres kontanthjælp. Med lovforslaget udvides formålet med nytteindsats, så tilbuddet også kan gives med henblik på, at personen får mulighed for at tilegne sig kendskab til kulturen og normerne på det danske arbejdsmarked. Dette for at en større gruppe personer kan komme i nytteindsats.

En stor del af målgruppen for arbejdspligten er aktivitetsparate voksne, der ofte vil have udfordringer ud over ledighed og som ikke har været i arbejde mange år. For denne gruppe vil nytteindsats sjældent være det rette tilbud. De Økonomiske Råd har f.eks. af flere omgange sået tvivl om effekten af nytteindsats til målgruppen¹.

Hertil kommer, at det af den politiske aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsreglerne, fremgår, at der med arbejdspligten anslås et øget arbejdsudbud på 300 fuldtidspersoner om året ud af en målgruppe på 22.000 personer.

Alt i alt er FH uforstående overfor det store fokus på nytteindsats i arbejdspligten og herunder, at formålet med nytteindsats udvides, for at kommunerne kan sende aktivitetsparate voksne borgere i nytteindsats. Nytteindsats er hverken et tiltænkt eller velegnet tilbud til målgruppen for arbejdspligten, som ofte vil have behov for andre og mere støttende indsatser.

Fortrængning af ordinært ansatte

Med lovforslaget foreslås det at afskaffe det såkaldte *rimelighedskrav* og *varighedsbegrænsningen* på 13 uger ved tilbud om nytteindsats, så der kan oprettes flere og længere forløb.

Rimelighedskravet sikrer i dag en rimelig balance mellem antallet af ordinært ansatte og personer i nytteindsats.

¹ De Økonomiske Råd, Dansk Økonomi, forår 2024 & De Økonomiske Råd, Dansk Økonomi, efterår 2021

Ved at fjerne kravet er risikoen blandt andet, at der kommer til at være for mange personer i nytteindsats på en arbejdsplads set i forhold til antallet af ordinært ansatte, til at personerne i nytteindsats får det nødvendige faglige, sociale og sproglige udbytte.

På samme vis finder FH det yderst problematisk, at det i lovforslaget ligeledes foreslås, at personer i nytteindsats ikke længere skal tælle med i opgørelsen af rimelighedskravet ift. personer i virksomhedspraktik og løntilskud. Det vil betyde, at personer i virksomhedspraktik eller løntilskud på offentlige arbejdspladser kan komme til at gå sammen med et stort antal personer i nytteindsats. Derved risikerer man at udvande formålet med virksomhedspraktik og løntilskud, hvor det er meningen, at den ledige skal ud på en rigtig arbejdsplads og indgå i kollegiale sammenhænge med ordinært ansatte.

Hertil skal det nævnes, at man risikerer at lægge et yderligere pres på allerede pressede offentlige arbejdspladser, som skal tage imod de mange personer i nytteindsats.

Endelig er rimelighedskravet og varighedsbegrænsningen vigtige værn mod, at der sker fortrængning af ordinær arbejdskraft. Det fremgår godt nok af både aftaletekst og bemærkninger til lovforslaget, at kommunerne skal sikre, at nytteindsats ikke fortrænger ordinær arbejdskraft. FH mener på ingen måde, at dette er tilstrækkeligt set i lyset af, at der må forventes en stor forøgelse af brugen af nytteindsats, når op til 22.000 borgere skal aktiveres i op til 37 timer om ugen, og at der i øvrigt er afsat en beskedent økonomi til kommunerne til den meget ressourcekrævende opgave, det bliver at aktivere målgruppen.

FH har svært ved at se, at man skulle kunne etablere nytteindsats til en målgruppe på 22.000 personer, uden at det fører til fortrængning af ordinært ansatte, når man samtidig fjerner de værneregler, der netop skal beskytte herimod. Allerede i dag er rigtig mange af de opgaver, der løses i nytteindsatsen indenfor områder, hvor forbund under FH har overenskomst. Samtidig er de eksempler på opgaver, der kan løses i nytteindsats – som nævnes i den politiske aftale – alle jobs, der i dag er dækket af overenskomst.

FH skal således på det kraftigste opfordre til, at både rimelighedskravet og varighedsbegrænsningen ved tilbud om nytteindsats bibeholdes.

Inddragelse af tillidsrepræsentanter

Det fremgår af lovforslaget, at arbejdsgiver fremadrettet skal orientere tillidsrepræsentanten for den relevante faggruppe om etablering af nytteindsats og drøfte den praktiske gennemførelse af tilbuddet.

Som konsekvens af at rimelighedskravet foreslås afskaffet, skal tillidsrepræsentanten således ikke længere høres inden etablering af nytteindsats og godkende, at der er et rimeligt forhold mellem ansatte med og uden tilskud.

FH finder, at dette er en yderligere svækkelse af værnet mod fortrængning af ordinær arbejdskraft. Derfor havde FH gerne set, at tillidsrepræsentanter skal spille en større rolle ved etableringen af nytteindsats.

Særligt tilrettelagt nytteindsats

Det foreslås med lovforslaget at indføre et tilbud om *særligt tilrettelagt nytteindsats*, som vil være et kommunalt organiseret projekt, som kommunen kan oprette med det formål, at det skal ligne en ordinær arbejdsplads med konkrete arbejdsopgaver, som personer i tilbuddet

skal udføre til nytte for f.eks. lokalsamfundet. Ordningen vil således adskille sig fra den almindelige nytteindsats, hvor arbejdsopgaverne er forankret på en konkret arbejdsplads, og hvor instruktionsbeføjelsen ligger hos en konkret offentlig arbejdsgiver.

FH er nervøse for, at et sådan tilbud bliver uden reelt indhold og vil blive brugt som et opbevaringstilbud for, at kommunerne kan opfylde kravet om 37 timers arbejdspligt til målgruppen.

FH opfordrer til, at det nye tilbud om særligt tilrettelagt nytteindsats skrottes.

Vejledning og opkvalificering

Med lovforslaget sættes der begrænsninger på brugen af vejledning og opkvalificering. Konkret er der lagt op til: *"..at tilbud om vejledning og opkvalificering alene vil kunne tilbydes til personer omfattet af arbejdspligten i særlige tilfælde, hvor der er tale om korte kurser med et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus, der kan føre til, at personen vil kunne påbegynde et konkret job."*

Altså begrænses jobcenterets mulighed for at give tilbud om vejledning og opkvalificering i forhold til i dag.

FH finder det yderst problematisk, at mulighederne for vejledning og opkvalificering begrænses. Manglende faglige kompetencer kan være en stor barriere for arbejdsmarkedsdeltagelse for målgruppen. Opkvalificering er således noget af det, der virker for målgruppen, hvis de skal tættre på arbejdsmarkedet.

Herudover vil målgruppen for arbejdspligten ofte have komplekse problemer, hvorfor det er problematisk, at mulighederne for at iværksætte den rette støtte begrænses.

Alt i alt begrænser man kommunernes og deres medarbejderes mulighed for at vælge det tilbud, som vil være det rigtige for den enkelte. Det er således generelt helt centralt, at valg af indsats til den enkelte altid vurderes ud fra, hvad der bedst kan hjælpe den enkelte i arbejde.

FH skal derfor opfordre til, at forslaget om at begrænse jobcentrets muligheder for at give tilbud om vejledning og opkvalificering udgår af lovforslaget.

Tværtimod bør målgruppen få udvidede muligheder for at modtage opkvalificerende tilbud såsom jobrettet uddannelse, der er skræddersyet til borgere med integrationsbehov.

Dansk

FH finder det beklageligt, at man som led i aftalen om arbejdspligt finder besparelser på dansk for at finansiere andre elementer. Konkret foreslås det at fjerne modul 6 på Danskuddannelse 1 og tilpasse den afsluttende prøve i Dansk 1, så den passer med det niveau, uddannelsen afsluttes på efter modul 5.

For det første er det velkendt, at dårlige sprogkunderskab er en stor barriere for arbejdsmarkedsdeltagelsen for målgruppen for arbejdspligten². Det er efterhånden også velkendt at bedre sprog er forbundet med en positiv beskæftigelseseffekt. De økonomiske vismænd har blandt andet påpeget, at: *"Forbedret sprogundervisning ser derimod ud til at have en positiv beskæftigelseseffekt, jf. Foged mfl. (2024). Det vurderes derfor ikke at være*

² <https://www.vive.dk/media/pure/yxdneovg/5596718>

hensigtsmæssigt, at en del af finansieringen til den nye ordning om arbejdspligt findes ved en omlægning af danskuddannelsen, så niveauet for undervisningen sænkes.³”

For det andet findes timingen mærkværdig, idet der i øjeblikket pågår et arbejde i en tværministeriel arbejdsgruppe, der netop skal se på hvordan danskundervisningstilbuddene bedst udformes og organiseres fremadrettet.

Endelig skal det bemærkes, at FH støtter, at begrænsningerne for tilbud om vejledning og opkvalificering ikke skal gælde for tilbud om danskundervisning for personer, som er omfattet af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Bureaukrati

FH finder, at lovforslaget står i skarp kontrast til regeringens ambitionen om afbureaukratisering. Med loven pålægges kommunerne mere bureaukrati og mindre frihed til at tilrettelægge en individuel indsats med fokus på de redskaber, der bedst vil kunne få den enkelte i job eller uddannelse.

Unge med uddannelsespålæg

FH finder det bekymrende, at unge med uddannelsespålæg med lovforslaget vil få den indsats, der gives som led i arbejdspligten, indtil de påbegynder en uddannelse. Altså vil indsatsen hovedsageligt være jobrettet frem for uddannelsesrettet.

Det vil betyde, at de unge i målgruppen for uddannelse, og dermed en mere langsigtet og stabil tilknytning til arbejdsmarkedet, ikke længere vil kunne få den støtte og indsats, der i mange tilfælde skal til, for at du kan påbegynde en uddannelse. I stedet er der udsigt til, at gruppen sendes i nyttesløs aktivering.

Hav fokus på det der virker

FH opfordrer til, at man i stedet for lovforslagets store fokus på nytteindsats og begrænsning af muligheder for vejledning og opkvalificering i stedet indretter arbejdspligten med fokus på de indsatser, der virker for målgruppen. Altså f.eks:

- Opkvalificering og herunder fagrettet sprogundervisning, der kan føre til uddannelse og arbejde inden for de områder hvor der mangler arbejdskraft.
- Danskundervisning
- Lønnede timer, som Væksthusets Forskningscenter har vist, har stor effekt på målgruppen og eventuelt i supplement med andre virksomhedsrettede aktiviteter.
- Og så skal der selvfølgelig tages hånd om de eventuelt andre problemer af sundhedsmæssig eller social karakter, der kan være hos personer i målgruppen

³ <https://dors.dk/files/media/WEB%201078473%20Dansk%20%C3%98konomi.pdf> , side 20

FH står naturligvis til rådighed for yderligere.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nanna Højlund', written in a cursive style.

Nanna Højlund

Næstformand, FH

Til asc@star.dk , csk@star.dk , star@star.dk

12. august 2024

Høringsvar vedr. lovforslag om en ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet

Røde Kors kvitterer for modtagelsen af høring vedrørende ovennævnte lovforslag. Lovforslaget udgør en del af en større reform med tre delaftaler i forhold til kontanthjælpssystemet, herunder en politisk aftale om arbejdspligt, som denne høring har fokus på.

Røde Kors deler overordnet aftalepartierne intention om, at endnu flere flygtninge og indvandrere opnår tilknytning til arbejdsmarkedet. I dag er rekordmange ikke-vestlige indvandrere i job¹, og det er Røde Kors' erfaring, at det er afgørende for egen trivsel, at man er selvforsørgende og gennem arbejde bidrager til fællesskabet.

Røde Kors mener dog ikke, at en 37 timers arbejdspligt, hvoraf nyttejob udgør en betydelig del af beskæftigelsesindsatsen, er den rette vej at gå, hvis flere borgere, som ikke lever op til opholds- og beskæftigelseskravet, skal opnå mere varigt fodfæste på arbejdsmarkedet. Desuden vurderes kravet om arbejdspligt ifølge Beskæftigelsesministeriets egne beregninger kun at øge arbejdsudbuddet med 300 fuldtidspersoner og skønnes at indebære merudgifter på 170 mio. årligt². Derfor mener vi ikke, at kravet om arbejdspligt er proportionalt i forhold til den reelle samfundsgevinst – ikke mindst hvis man også medregner de negative konsekvenser, forslaget kan medføre.

I lovforslaget, som skønnes at omfatte 22.000 personer, vil hovedparten af målgruppen for arbejdspligten være flygtninge og indvandrere. Gruppen består af alt fra relativt nyttilkomne til personer der har boet mange år i Danmark³. På baggrund af markante forskelle i opholdsvarighed og forskellige personlige forudsætninger for at få fodfæste på det danske arbejdsmarked, er det for Røde Kors afgørende at fastholde en individuel tilrettelagt beskæftigelsesindsats, hvor individuelle behov mødes af forskelligartede tilbud, som dokumenteret har effekt. Forskning og undersøgelser viser, at en helhedsorienteret beskæftigelsesindsats skaber størst fremgang, når den ledige tilbydes indsatser, der kombinerer en virksomhedsrettet indsats med en sundheds- eller opkvalificerende indsats, der prioriterer dansktræning og/eller faglig og brancherettat opkvalificering⁴. Set i det lys er det positivt, at lovforslaget fortsat muliggør forskellige tilbud som en del af arbejdspligten (fx småjobs, virksomhedspraktik, danskundervisning m.m.). Men Røde Kors er bekymret for den betoning, der er af de beskæftigelsesrettede tiltag, herunder nyttejobs, som betyder at andre tilbud nedtones. Fx forkortelse af danskuddannelsen samt begrænsning af vejledning- og opkvalificeringstilbud, der også kan være vigtige tiltag i beskæftigelsesindsatsen.

¹ [Stiger 103 pct.: Rekordmange ikke-vestlige indvandrere er kommet i job \(danskerhverv.dk\)](#)

² [Aftale om en ny arbejdspligt \(bm.dk\)](#)

³ [37-timers arbejdsuge for nyankomne i Integrationsprogrammet \(kl.dk\)](#)

⁴ [HYPERLINK "https://vaeksthusets-forskningscenter.dk/projekter/beskaeftigelses-indikator-projektet/"](https://vaeksthusets-forskningscenter.dk/projekter/beskaeftigelses-indikator-projektet/) [Beskæftigelses Indikator Projektet - Væksthusets Forskningscenter \(vaeksthusets-forskningscenter.dk\)](#)

Røde Kors ønsker at påpege civilsamfundets rolle som en vigtig aktør i integrationsindsatsen og herunder i beskæftigelsesindsatsen.

I 2023 samarbejdede Røde Kors med 73 af landets kommuner, og 12.045 flygtninge og migranter fik hjælp og støtte i en frivillig indsats. Det er vores erfaring, at flygtninge og indvandrere får værdifulde kompetencer, herunder sprogindlæring gennem frivillige indsatser som i fx [Venner Viser Vej](#) og [Sprogland](#). Frivillige har tiden og roen til at træne hverdagsdansk og kan skabe givende uformelle rammer, hvor der også læres om dansk kultur og normer. Vi mener derfor, at det er væsentligt fortsat at understøtte det gode systematiske samarbejde, der allerede eksisterer på tværs af kommuner og civilsamfund om den brede integrationsindsats. Med en arbejdspligt, der for en del borgere må forventes at udgøre 37 timer og bestå af fx mange timer i nyttejob, danskundervisning, jobsøgning og forberedelse til danskundervisning i jobcenterregi samt transport ml. tilbud m.m., kan vi være bekymret for om der vil være tilstrækkelige tidsmæssige ressourcer til at tage del i og få gavn af civilsamfundets tilbud på samme niveau som i dag.

Generelt mener vi, at brobygning mellem det offentlige og civilsamfundet er helt centralt for fremtidens beskæftigelsesindsats. Mange ledige vil kunne opleve bedre trivsel, mindre ensomhed⁵ og vil få vedligeholdt eller opbygget deres sociale kompetencer gennem deltagelse i eller som frivillige i aktiviteter og fællesskaber. Der er derfor store og uforløste potentialer i, at civilsamfundet og de mange frivillige i endnu højere grad end i dag understøtter beskæftigelse og uddannelse for borgere på kanten af arbejdsmarkedet, herunder sikrer en god integration.

Specifikke bemærkninger til lovforslaget

Arbejdspligtens hovedelementer herunder nytteindsats

Det fremgår af lovforslaget, at nyttejob vil udgøre en betydelig del af aktiviteten i arbejdspligten. Røde Kors mener ikke, at det er den rette vej at gå i forhold til arbejdspligten, da der ikke er god evidens for, at nyttejob øger beskæftigelsen⁶.

Et af elementerne i lovforslaget er en særlig tilrettelagt nytteindsats, der er et kommunalt organiseret tilbud, som kommunen kan oprette med det formål, at borgeren skal arbejde for sin ydelse, og det skal ligne en ordinær arbejdsplads. Røde Kors mener, at aktiveringstiltag bør foregå på virksomheder med sigte på ordinær ansættelse. Ved at skabe nyttejobs i særskilt kommunalt regi får målgruppen ikke samme indblik i, hvad det vil sige at være ansat i en virksomhed som fx virksomhedspraktik og løntilskud giver adgang til. Desuden vil den enkelte få forringede muligheder for at træne dansk i job-sammenhæng, hvilket kan begrænse adgangen til ordinær beskæftigelse. Den særligt tilrettelagte nytteindsats vil også blive en stor opgave for kommunerne, som skal skabe særskilte nyttejobs, hvilket tager tid fra indsatsen overfor borgerne.

I lovforslaget lægges der også op til at fjerne rimelighedskravet, så der ikke længere skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden tilskud og antallet af ansatte i virksomhedspraktik. Ligeledes vil der ikke længere være en tidsmæssig begrænsning for, hvor længe en person kan deltage i tilbud om nytteindsats. Med ophævelsen af rimelighedskravet og den tidsmæssige begrænsning på nyttejob, mener Røde Kors, at vi risikerer at skabe en aktiveringsfabrik i stedet for en individuel tilrettelagt indsats, hvor der er et fokus på match mellem borger og meningsfulde aktiveringstilbud, som hele tiden har et sigte mod ordinær beskæftigelse.

Småjobs

Røde Kors ser positivt på, at småjobs tæller med som en del af arbejdspligten, og at der i lovforslag vedr. reform af kontanthjælpssystemet lægges op til at indføre lempeligere indkomstfradrag for kontanthjælpsmodtagere, der er i småjobs, så der er et incitament til at tage et småjob. Fra forskning ved vi, at 22,7% af de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der opnår løntimer gennem småjobs, sideløbende med at de modtager kontanthjælp, kommer i job to år efter første løntime. Hvorimod dette kun gælder 5,8% af den samlede gruppe af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Dertil er det bemærkelsesværdigt, at aktivitetsparate flygtninge/indvandrere profiterer endnu

⁵ For indsigt i, hvilke beskæftigelsesrettede tiltag, der kan hjælpe til at forebygge og nedbringe ensomhed, kan læses mere i National handlingsplan mod ensomhed udarbejdet af Røde Kors, ÆldreSagen og 115 andre organisationer. [Sammen mod ensomhed handlingsplan-WEB_0.pdf \(rodekors.dk\)](#)

⁶ [Dansk Økonomi, forår 2024 \(dors.dk\)](#)

højere af at have småjobs end gennemsnittet⁷. Røde Kors så derfor gerne, at redskaber ift. denne indsats blev opprioriteret i endnu højere grad i lovforslaget, da løntimer øger tilknytningen til arbejdsmarkedet og har en positiv indvirkning på borgerens motivation for at komme i job.

Jobsøgning og forberedelsestid

I lovforslaget lægges der op til, at jobsøgning samt forberedelse til danskundervisning kun kan tælle med i arbejdspligten op til fire timer ugentligt såfremt forberedelsen/jobsøgningen foregår på jobcenteret og/eller et sted, som jobcenteret har anvist til. Røde Kors mener, at det er vigtigt, at hovedfokus i forbindelse med jobsøgning og forberedelse til danskundervisning er at udvise tillid til, at borgerne kan forvalte disse timer, så fx forberedelse af danskundervisning både kan finde sted hjemme, på kommunen eller fx i et sprogtræningstilbud i civilsamfundet, alt efter hvad den enkelte har behov for. Dette i stedet for at forskubbe fokus til kontrol og registrering af, om forberedelsen foregår et specifikt sted (fx jobcenteret).

Sanktioner i forhold til rådighedsforpligtelsen

Det foreslås, at personer, der er omfattet af arbejdspligten som led i rådighedsforpligtelsen, skal deltage i danskundervisning og forberedelse til sprogtræning op til fire timer om ugen og at udeblivelser uden rimelig grund vil blive sanktioneret. Røde Kors finder ikke disse nye sanktionsregler rimelige: Forberedelsestid til danskundervisning og sprogtræning kan være gavnlige mange andre steder end i jobcenterregi og vi synes derfor, at fortolkningen af, hvad det vil sige at stå til rådighed, bliver for snæver. Derudover mener vi ikke, at målgruppen for lovforslaget skal mødes med ekstra sanktioner, som ikke gælder andre modtagere i ydelsessystemet. Røde Kors mener, at kommunernes ressourcer er brugt dårligt, når der lægges op til ugentlig administration og kontrol af rådighedsforpligtelsen for hver enkelt borgers forberedelses- og jobsøgningstid, fremfor indsatser, der styrker relationen mellem sagsbehandler og borger.

Transportudgifter og transporttid

Røde Kors ser positivt på, at der i takt med forventningen til en samlet øget transporttid til og mellem aktiveringstilbuddene indgår et forslag om, at personer omfattet af arbejdspligt efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats får samme mulighed for at få dækket rimelige og dokumenterede udgifter til transport. Vi mener dog, at transporttid til og fra bopæl også burde tælle med i 37 timers aktiveringspligten. Flygtninge under integrationsloven har som udgangspunkt ikke indflydelse på, hvor langt de bliver indkvarteret fra fx kommunen. Det kan betyde, at nogle kan have bopæl langt fra byer, og dér hvor jobcenter og mange aktiveringstilbud er beliggende. På den måde risikerer nogle at skulle bruge et mærkbart antal timer udover de 37 timer på transport i forbindelse med arbejdspligten, hvilket vil være tid, som går fra fritids- og familieliv.

Danskuddannelse og danskundervisning

Røde Kors finder det positivt, at danskuddannelses tilbuddet vil indgå som en del af arbejdspligten for udlændinge efter integrationsloven. Ligeledes finder Røde Kors det væsentligt, at tilbud om danskundervisning fortsat tilbydes personer, som er omfattet af lov om aktiv beskæftigelsesindsats. Med en stor ny målgruppe, der har været i Danmark længere tid, men som stadig kan have begrænset danskundskaber, er det vigtigt, at finansieringen til at prioritere denne indsats følger med. Vi ved, at en af de største barrierer i forhold til at komme i job og opnå fastholdelse på arbejdsmarkedet netop er begrænsede danskundskaber⁸. Set i det lys mener vi, at det er ærgerligt, at *danskuddannelse 1* ifølge lovforslaget skal omlægges og effektiviseres, så niveauet sænkes, og *modul 6* bliver afskaffet, da tiltagene skal bidrage til finansiering af arbejdspligten. Fra undersøgelser af den opprioritering, som blev lavet af tidlig virksomhedspraktik indført i 2015, ved vi også, at det kan fortrænge danskuddannelse, fordi virksomhedspraktik og nyttejobs ikke nødvendigvis fører bedre danskundskaber med sig. Derfor kan aktiveringsindsatser, der prioriterer et sprogligt fokus, være mere effektiv i forhold til at sikre beskæftigelse på lang sigt⁹.

Begrænset vejlednings- og opkvalificeringstilbud

Det foreslås, at indsatsen i arbejdspligten for personer omfattet af lov om en aktiv beskæftigelsesind-

⁷ [Analyse | Lønner det sig at få løntimer på vejen mod job? - Væksthusets Forskningscenter \(vaeksthusets-forskningscenter.dk\)](#)

⁸ [2021, VIVE: Kortlægning af integration i kommunerne Kommunernes indsatser for at bringe ikkevestlige indvandrere i beskæftigelse](#)

⁹ [4639057 \(vive.dk\)](#)

sats og integrationsloven fremover alene i begrænset omfang vil kunne bestå af tilbud om vejledning og opkvalificering. Derudover vil det være en betingelse, at vejledning og opkvalificering kun skal bestå af korte kurser fx et par dage til to uger med et klar og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus.

Røde Kors finder det vigtigt at fastholde den brede vifte af tilbud som 'vejledning og opkvalificering' indeholder. Vores erfaring er, at det er kombinationen af fagligt opkvalificerende, sociale, helbreds- mæssige og jobrettede indsatser, der giver de bedste resultater i forhold til at komme i beskæftigelse. Samtidig ved vi, at de tilbud, der er under vejledning og beskæftigelse, kan styrke ens selv- vurderede helbred og tro på at komme i job, hvilket har en væsentlig sammenhæng med det at komme i job¹⁰. I en tid hvor Danmark i høj grad mangler faglært arbejdskraft, virker det perspektivløst at fjerne en række af de uddannelsesstilbud, som indgår i en beskæftigelsesrettet indsats. Det gælder vejledning og opkvalificering i form af studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse for alle borgere under arbejdspligten samt retten til læse-, skrive-, regne- og ordblindkurser, retten til realkompetencevurdering og mulighed for grundforløb på erhvervsuddannelser for de borgere, som er omfattet lov om aktiv beskæftigelsesindsats. Med begrænsningen af tilbuddene risikerer man at overse de kompetencer, som flygtninge og indvandrere allerede besidder og fravælge en faglig opkvalificering, som samfundet kan have stor gavn af. Desuden ved vi, at uddannelse er den mest afgørende faktor i forhold til at fastholde beskæftigelse¹¹.

I lyset af overstående, mener Røde Kors også, det er vigtigt, at de unge, som har uddannelsespålæg, bibeholder en uddannelsesrettet indsats, som hidtil, inden opstart på uddannelse, i stedet for en jobrettet indsats som led i arbejdspligten. Røde Kors' erfaring er, at et væsentligt antal unge med flugt- baggrund kan have behov for forberedende forløb for at blive uddannelsesparate. Det gælder i særdeleshed unge flygtninge under integrationsloven, som er relativt nyankomne. De skal først opnå tilstrækkelige danskfærdigheder, før det er muligt at påbegynde uddannelse. De vil også have brug for kompetenceløft, fordi skolegangen ofte har været sporadisk på grund af krig og efterfølgende flugt. Derfor kan det være afgørende for at finde varigt fodfæste på arbejdsmarkedet, at unge får mulighed for dels at prøve forskellige uddannelser af gennem brobygningsforløb, dels at få vejledning af en uddannelsesmentor samt opkvalificering i fx matematik og dansk.

Der lægges i lovforslaget op til, at vejlednings- og opkvalificeringstilbuddene begrænses yderligere gennem indsættelsen af en bestemmelse i integrationsloven om, at højskoleophold ikke skal kunne tilbydes til udlændinge omfattet af arbejdspligten. Røde Kors ser dette som en begrænsning i en beskæftigelsesrettet indsats, da vi ved, at en del kommuner har benyttet sig af tilbuddet til særligt relativt nyankomne flygtninge, der har haft stor gavn af et højskoleophold. Erfaringerne er, at et højskoleophold øger udlændingens sociale netværk, giver viden om dansk kultur herunder arbejdskultur samt skaber gode rammer for at træne hverdagsdansk. På den baggrund styrkes den enkeltes forudsætninger for at få foden indenfor på det danske arbejdsmarked.

Røde Kors støtter, at begrænsningerne i vejlednings- og opkvalificeringstilbuddene ikke gælder for personer med gentagne sygdomsmeldinger. Vi ved, at personer med fysiske og psykiske helbredsproblemer har brug for andre tiltag end et ensidigt beskæftigelsesrettet tiltag.

Fleksibilitet og fritagelse i forbindelse med arbejdspligten

Det fremgår af lovforslaget, at jobcenteret skal tilrettelægge indsatsen i arbejdspligten under hensyn til den enkeltes helbreds- mæssige situation. I vurderingen af den valgte indsats skal der tages hensyn til, at personen skal deltage i den mest beskæftigelsesrettede indsats, og personen skal deltage flest mulige timer i arbejdspligten. Røde Kors finder det positivt, at der skal tages hensyn til den enkeltes helbreds- mæssige situation. Vi er dog bekymrede for, at det meget ensidige beskæftigelsesrettede fokus med et mål om antal timer i arbejdspligt ikke er det rette redskab til at komme nærmere ordinær beskæftigelse. Desuden mener vi, at det bør derfor præciseres, at hvis der er mistanke om, at flygtninge har helbreds- mæssige sociale eller psykiske problemer af en karakter, der kan hindre ordinær beskæftigelse, skal der hurtigst muligt, og gerne inden arbejdspligten træder i karakter og eventuelle sygdoms- meldinger opstår, foretages en grundig individuel vurdering. Denne vurdering skal tage højde for behovet for supplerende indsatser af mere social- og sundheds- mæssig karakter.

¹⁰ [Measuring-employability-trajectories-among-social-welfare-recipients_KORA.pdf \(vaeksthusets-forskningscenter.dk\)](#)

¹¹ [Microsoft Word - Deloitte - Analyse af flygtninges fastholdelse i beskæftigelse - 18092019.docx \(integrationsbarometer.dk\)](#)

Da målgruppen i lovforslaget er bred og for en stor del af gruppen har det tilfælles, at de har mange udfordringer og er langt fra arbejdsmarkedet, finder Røde Kors det positivt, at personer som omfattes af arbejdspligten fortsat kan fritages helt eller delvist efter f.eks. lov om aktiv socialpolitik som følge af helbredsmæssige forhold.

Ændring af navn på integrationsprogrammet

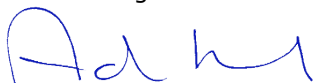
Røde Kors er positivt indstillet over for, at der i lovforslaget lægges op til, at selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet fremover vil hedde Introduktionsprogram for alle borgere under integrationsloven. Det er en klar forenkling og signalerer en sammenhæng til hovedparten af tilbuddene under integrationsloven, som på forskelligvis har fokus på at integrationsprocessen.

Sammenhæng mellem regeringens ekspertudvalg for fremtidens beskæftigelsesindsats og lovforslaget om arbejdspligt

Regeringens ekspertgruppe for fremtidens beskæftigelsesindsats fremlagde i slutningen af juni en række hovedanbefalinger, som kommer med forslag til modeller for en reform af beskæftigelsesindsatsen med fokus på større frihed, forenkling og værdighed. Røde Kors efterlyser, at der i lovforslaget om arbejdspligt er en større sammenhæng med anbefalingerne fra regeringens eget nedsatte ekspertudvalg til fremtidens beskæftigelsesindsats og mener, at lovforslaget om arbejdspligt på flere måder lægger op til mere bureaukrati og mindre tillid til borgeren. Lovforslaget om 37 timers arbejdspligt for 22.000 borgere harmonerer ikke med ekspertudvalget hovedanbefaling om en mere individuel tilrettelagt beskæftigelsesindsats med større frihed til sagsbehandlerens faglighed. Samtidig flugter de udvidede sanktionsmuligheder i lovforslaget om arbejdspligt ikke med ekspertudvalgets anbefaling om at fritage de mest udsatte borgere fra sanktioner. Røde Kors mener ikke, at sanktioner fungerer godt som motivation og særligt ikke for sårbare og udsatte mennesker, som ofte står i en for dem selv uønsket og svær situation. Samtidig ved vi fra forskning, at sagsbehandlerens tro på borgeren er afgørende for borgerens jobchancer¹².

Røde Kors står som altid til rådighed, såfremt der er spørgsmål eller ønske om videre dialog om elementer af ovenstående.

Med venlig hilsen

Anders Ladekarl
Generalsekretær

¹² [Hovedpointer_BIP_Sagsbehandlerens-betydning.pdf \(vaeksthusets-forskningscenter.dk\)](#)

Høringsvar om aftale om udkast til lovforslag, der udmønter Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne

4. juli 2024
MKJ/ENRA
Dok ID: 425655

Dansk Arbejdsgiverforening har den 21. juni 2024 modtaget høring over lovforslag, der udmønter *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne*.

DA bakker samlet set op om arbejdspligten og de foreslåede lovændringer, idet der her sættes fokus på en gruppe i samfundet, som har en markant lavere beskæftigelse end befolkningen som helhed.

Den samlede beskæftigelse i Danmark kan løftes med over 50.000 personer, hvis indvandrere med ikke-vestlig baggrund arbejdede i lige så høj grad som personer med dansk baggrund. Desuden er det veldokumenteret, at beskæftigelse og kollegialt fællesskab på arbejdspladsen er stærke redskaber i forhold til at integrere indvandrere i det danske samfund.

DA har derudover følgende bemærkninger til høringen:

Særligt vedr. sanktioner

Det fremgår af høringsbrevet og afsnit 2.3.2 i lovforslagets bemærkninger, at arbejdspligten (og herunder deltagelse i forberedelsestid til danskundervisning og jobsøgning i op til 4 timer i alt om ugen) sanktioneres efter gældende regler i lov aktiv socialpolitik.

Fundamentet for arbejdspligten har politisk været, at deltagerne i arbejdspligt ikke skal have ydelse for de timer, hvor deltagerne ikke møder frem. Dette væsentlige element synes med lovforslaget at være forladt, hvilket er en væsentlig svækkelse af hele arbejdspligten. DA finder, at regeringen burde have holdt fast i princippet om, at man ikke skal have ydelse, hvis man ikke deltager.

Regeringens ekspertgruppe for fremtidens beskæftigelsesindsats har desuden i juni 2024 har offentliggjort anbefalinger vedr. de fremtidige

Vester Voldgade 113
1552 København V
Tlf.: 33 38 90 00
CVR 16834017
da@da.dk
da.dk

rammer for beskæftigelsessystemet. Heri indgår bl.a. en anbefaling om at afvikle sanktioner for bl.a. målgruppen for arbejdspligt.

DA finder det på den baggrund vigtigt, at regeringen i forbindelse med stillingtagen til ekspertgruppens anbefalinger har fokus på at bevare muligheden for at sanktionere, hvis personer ikke møder frem i arbejdspligt.

DA bemærker her, at arbejdspligten i lovforslaget strukturelt skønnes at have en varig positiv beskæftigelseseffekt på omkring 300 fuldtidspersoner. Effekten må antages at være afhængig af, at pligten har de nødvendige adfærdsmæssige konsekvenser, og ved utilstrækkelige sanktioner er det således ikke givet, at der er en positiv beskæftigelseseffekt.

Der skal sikres et minimum af dansksproglige kompetencer

DA bemærker, at der med den politiske aftale og med lovforslaget lægges på til at niveauet for Danskuddannelse 1 sænkes, herunder afskaffelsen af modul 6 på Danskuddannelse 1. DA finder dette bekymrende, da et minimum af sproglige danskundskaber er afgørende for at kunne fungere i et samarbejde på en virksomhed og i forhold til evt. senere deltagelse i relevant opkvalificering.

Opkvalificering og adgang til realkompetencevurdering for udlændinge

DA bakker op om tilgangen til, at opkvalificering skal have et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus og bestå af korte kurser. I den forbindelse mener DA, at man bør sætte fokus på brugen af AMU-pakker, som giver merit ind i en erhvervsuddannelse. DA bemærker ligeledes, at personer, der bliver omfattet af arbejdspligten, ikke har mulighed for realkompetencevurdering (RKV). DA mener, at det i nogle tilfælde kan være gavnligt at give mulighed for at deltage i én realkompetencevurdering, som kan bidrage til at sætte retning for indsatsen ift. virksomhedspraktik, kurser mv.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Maria Cecilie Kjeldsen

Til
Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
asc@star.dk, csk@star.dk og star@star.dk

Aktivitetensnr.: 24-0188.14.
EA
Direkte tlf.nr.: 3347 0615
12. august 2024

Vedr.: Høring vedr. udkast til lovforslag, der udmønter *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne*

Forhandlingsfællesskabet har ved mail af 21. juni 2024 modtaget høring over udkast til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet).

Styrelsen har bedt om bemærkninger senest mandag den 12. august 2024.

Forhandlingsfællesskabet skal indledningsvis bemærke, at Forhandlingsfællesskabet finder høringsfristen kritisabel henset til, at sommerferieperioden indgår heri, hvor mange medarbejdere holder ferie. Svarfristen bliver derfor reelt meget kortere end angivet.

Med lovforslaget foreslås det bl.a. at

1. afskaffe rimelighedskravet og varighedskravet for nyttejobs.
2. personer i nytteindsats ikke længere vil skulle tælle med, når rimelighedskravet skal opgøres for ansættelse med løntilskud og virksomhedspraktik mv. Dette vil betyde, at det forventede stigende antal nytteindsatspladser ikke kommer til at få indflydelse på, hvor mange personer arbejdsgiveren i øvrigt vil kunne have i virksomhedspraktik eller i ansættelse med løntilskud.
3. der ikke længere vil være et krav om, at forud for etablering af nytteindsats, skal etableringen have været drøftet mellem arbejdsgiveren og tillidsrepræsentanten.

Der foreslås endvidere med lovforslaget etableret et nyt tilbud, særligt tilrettelagt nytteindsats:

4. som vil være et kommunalt organiseret tilbud, som kommunen kan oprette med det formål, at det skal ligne en ordinær arbejdsplads med konkrete arbejdsopgaver, som personer i tilbuddet skal udføre for eksempelvis lokalsamfundet,
5. hvor reglerne om inddragelse af tillidsrepræsentanten ikke vil skulle finde anvendelsen med den begrundelse, at særligt tilrettelagt nytteindsats ikke er en arbejdsplads med ordinært ansatte, men et kommunalt tilrettelagt projekt.

Endelig fremgår det af lovforslaget, at:

6. kommunerne skal sikre, at nytteindsatserne, herunder særligt tilrettelagt nytteindsats ikke udgør ulovlig statsstøtte, er konkurrenceforvridende eller fortrænger ordinær arbejdskraft.

Forhandlingsfællesskabet finder forslagene nævnt under punkt 1-5 yderst kritisable.

Rimelighedskravet er afgørende for en positiv og balanceret indsats – både i forhold til sikring af kvalitet i de konkrete nyttejobs og i forhold til modtagelsen af de ekstraordinært ansatte på de kommunale og regionale arbejdspladser. Det foreslås derfor, at det fastholdes, at der hos arbejdsgiveren skal være et rimeligt forhold mellem antallet af personer ansat uden tilskud og antallet af personer i virksomhedspraktik, i ansættelse med løntilskud, i nytteindsats, i ansættelse med løntilskud efter lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. og i virksomhedspraktik og nytteindsats efter integrationsloven.

Ligeledes skal Forhandlingsfællesskabet foreslå, at det fastholdes, at personer i nytteindsats tæller med, når rimelighedskravet for ansættelse med løntilskud og virksomhedspraktik efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, ansættelse med løntilskud efter lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. og virksomhedspraktik efter lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. og virksomhedspraktik efter integrationslovens bestemmelser skal opgøres.

Der kan være en bekymring for, at afskaffelse af varighedskravet for nyttejobs kan have negative fastholdelseeffekter. Det foreslås derfor, at det fastholdes, at varigheden af tilbud om nytteindsats er op til 13 uger.

Det eksisterende krav om drøftelse af etablering af nytteindsats med tillidsrepræsentanten forud for etablering af nytteindsats er efter Forhandlingsfællesskabets opfattelse medvirkende til at sikre mod fortrængning af ordinært ansatte. Der tages derfor afstand fra afskaffelsen af denne drøftelse.

Forhandlingsfællesskabet finder endvidere, at der skal indføres en drøftelse med de relevante personaleorganisationer forud for etablering af særligt tilrettelagt nytteindsats med henblik på at sikre mod fortrængning af ordinært ansatte. Det er efter Forhandlingsfællesskabets opfattelse ikke tilstrækkeligt, at der i lovforslaget, som nævnt under punkt 6 ovenfor, lægges op til at kommunerne sikrer at nytteindsats, herunder særligt tilrettelagt nytteindsats ikke fortrænger ordinær arbejdskraft.

Endelig skal det bemærkes, at de foreslåede ændringer vurderes at være meget tidskrævende i administration.

Forhandlingsfællesskabet henviser i øvrigt til eventuelle hørings svar fra Fagbevægelsens Hovedorganisation og Akademikerne samt fra Forhandlingsfællesskabets medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Eva Agerlin

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
2100 København
Danmark

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325659
TRIH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 24/01484-2

12. AUGUST 2024

HØRING OVER UDKAST TIL LOVFORSLAG OM HENHOLDSVIS REFORM AF KONTANTHJÆLPSSYSTEMET OG INDFØRING AF NY ARBEJDSPLIGT

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) har ved e-mail af 21. juni 2024 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til to lovudkast om henholdsvis reform af kontanthjælpssystemet og indførelse af ny arbejdspligt. Instituttet har valgt at give bemærkninger til de to lovudkast sammen. Lovudkastene har følgende ordlyd og refereres til både individuelt og samlet set i nærværende høringssvar:

- 1) Høring over udkast til ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag m.fl. (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin, m.v.)
- 2) Høring over udkast til ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet)

De to lovudkast skal læses i sammenhæng med lov nr. 633 af 11. juni 2024 om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp, som blev vedtaget den 30. maj 2024. Med loven blev betingelserne for at opnå ret til kontanthjælp skærpet således, at beskæftigelseskravet (fuldtidsbeskæftigelse i 2,5 år indenfor de seneste 10 år) nu omfatter alle indrejst i Danmark efter 2. april 1968. Før var det alene personer

indrejst før 2008, som skulle opfylde beskæftigelseskravet. Institutet henviser til høringsvar af 26. februar 2024.¹

1. SAMMENFATNING

Med to forskellige lovudkast, foreslår Beskæftigelsesministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet, at 1) reformere det gældende kontanthjælpssystem, og 2) at indføre ny arbejdspligt personer, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravene.

Reform af kontanthjælpssystemet

Institutet bemærker, at grundlovens § 75, stk. 2 fastslår, at alle personer i Danmark, der ikke kan forsørge sig selv eller deres familie, skal sikres et eksistensminimum. Der er behov for mere viden om, hvad der karakteriserer den gruppe, som påvirkes af lovændringen, og hvordan gruppen påvirkes forskelligt (fx deres livs- og indkomstforhold ift. familietype), før det kan vurderes om familien lever under eksistensminimum.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet i lovudkastet foretager en beregning af samtlige familietyperes forsørgelsesgrundlag på baggrund af de nye satser.
- Beskæftigelsesministeriet i lovudkastet vurderer, om der er risiko for, at personer og/eller familier med lovændringen vil leve under grundlovens eksistensminimum.

Ny arbejdspligt

Institutet bemærker, at forslaget om ny arbejdspligt særligt vil ramme personer med etnisk minoritetsbaggrund. Forslaget udgør derfor indirekte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse, og der er risiko for, at arbejdspligten udgør diskrimination.

Det skyldes blandt andet, at der er tale om et væsentligt indgreb, som vil medføre, at en stor gruppe personer (estimeret målgruppe på 22.000) fremover vil komme på den laveste ydelse, samtidig med, at disse personer pålægges arbejdspligt for at modtage deres ydelse. Ministeriet har ikke redegjort overbevisende for, hvorfor det er nødvendigt at indføre arbejdspligt overfor denne specifikke målgruppe, men ikke overfor øvrige kontanthjælpsmodtagere.

¹ Institut for Menneskerettigheder, høringsvar af 26. februar 2024, tilgængelig via: [Høringsvar til lovforslag om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp \(menneskeret.dk\)](#)

Instituttet finder det således ikke tilstrækkelig godtgjort, at forskelsbehandlingen hviler på overbevisende eller meget tungtvejende grunde.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet vurderer, om arbejdspligten udgør indirekte diskrimination, herunder særligt i forhold til proportionalitetsafvejningen.

2. KORT OM REFORM AF KONTANTHJÆLPSSYSTEMET (1)

Beskæftigelsesministeriet foreslår med udkastet at reformere det gældende kontanthjælpssystem. Formålet med reformen er at simplificere systemet, at få flere i arbejde og færre børn i lavindkomstgruppen. Udkastet udmønter politisk aftale indgået i oktober 2023.

Med udkastet foreslår ministeriet en række ændringer, som eksempelvis afskaffelse af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen, indførelse af nyt børnetillæg (samme niveau uanset sats²), fokus på tilpassede ydelser samt nye satser og navne for ydelserne indenfor kontanthjælpssystemet. Ministeriet foreslår således at indføre følgende nye satser (alle 2024-niveauer):

- Mindstesats: 6.553 kr.
- Grundsats: 6.955 kr.
- Forhøjet sats: 12.064 kr.
- Sats for hjemmeboende: 2.823 kr.

De nye satser erstatter gældende satser. Selvforsørgelses-, hjemrejse- og overgangsydelsen (SHO-ydelsen) og uddannelseshjælp vil med forslaget blive erstattet af 'kontanthjælp'. Gruppen, der tidligere har modtaget SHO-ydelse, vil fremover modtage 'mindstesats', idet denne sats vil blive ydet til personer, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravene. Den nye forslåede 'grundsats' og 'forhøjet sats' vil blive ydet til personer, der opfylder opholds- og beskæftigelseskravene eller ikke skal opfylde disse krav (lovbemærkningerne, afsnit 3.1.2).

² Det fremgår af lovudkastets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.2., at 2024-niveaet er 2.687 kroner, som vil blive ydet, uanset hvilken sats forældrene vil modtage og deres antal børn, og uanset om barnet bor hos den enkelte forælder.

Ministeriet skønner, at forslaget har den effekt (positiv beskæftigelseseffekt), at 400 fuldtidspersoner kommer i arbejde i 2025, mens 750 skønnes at komme i arbejde i 2026 (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 2).

3. KORT OM INDFØRELSE AF NY ARBEJDSPLIGT (2)

Beskæftigelsesministeriet samt Udlændinge- og Integrationsministeriet foreslår med lovudkastet at indføre en ny arbejdspligt i kontanthjælpssystemet. Forslaget er målrettet personer, som ikke opfylder kravene om ophold i riget i mindst 9 ud af de seneste 10 år (opholdskravet) og fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2 ½ år ud af de seneste 10 år (beskæftigelseskravet). Personer, der ikke opfylder henholdsvis opholdskravet og beskæftigelseskravet, skal med udkastet aktiveres i op til 37 timers arbejdspligt for at modtage ydelser.

Ministerierne foreslår, at arbejdspligten involverer nyttejobs, virksomhedspraktik og andre småjobs. Det fremgår af udkastet, at indsatsen i arbejdspligten også kan være forberedelse til danskundervisning, jobsøgning samt lønnet ordinært arbejde (lovbemærkningerne afsnit 2.1.2.).

Arbejdspligten kan maksimalt være 37 timer ugentligt, og den enkelte kommune skal således vurdere konkret og individuelt, hvor mange timer borgeren kan arbejde, og hvilket slags arbejde denne skal udføre ud fra eksempelvis helbredsmæssige betragtninger.

Formålet med udkastet er at få flere personer i beskæftigelse med særligt fokus på personer med etnisk minoritetsbaggrund og ”kvinder med ikke-vestlig baggrund, der ikke er en del af det danske arbejdsmarked” (lovbemærkningerne, afsnit 1.)

Med udkastet foreslår ministerierne samtidig at afskaffe varighedsbegrænsningen og rimelighedskravet tilknyttet den eksisterende nytteindsats indenfor beskæftigelsessystemet. Det vil betyde, at der ikke længere bliver stillet krav om, at der på en arbejdsplads skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden tilskud og antallet af personer i f.eks. virksomhedspraktik og nytteindsats. Samtidig vil der ikke længere være en grænse for, hvor længe en person kan være i nyttejob (lovbemærkningerne, afsnit 2.2.2.2.).

Derudover foreslår ministerierne med udkastet at indføre en særlig tilrettelagt nytteindsats, som skal være et kommunalt organiseret tilbud.

Beskæftigelsesministeriet estimerer, at arbejdspligten samlet set vil omfatte 22.000 personer i 2026 (lovbemærkningerne, afsnit 3).

Ministeriet estimerer desuden, at arbejdspligten vil medføre en positiv beskæftigelseeffekt på omkring 100 fuldtidspersoner i 2025, 300 fuldtidspersoner i 2026 og frem samt 300 fuldtidspersoner varigt (lovbemærkningerne, afsnit 3).

4. INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

4.1. INGEN MENNESKERETLIG VURDERING

Instituttet bemærker indledningsvist, at der ikke er foretaget nogen menneskeretlig vurdering af de to lovudkast om henholdsvis reform af kontanthjælpssystemet og arbejdspligten.

Det er instituttets vurdering, at lovforslagene rejser væsentlige spørgsmål i forhold til såvel grundlovens § 75, stk. 2 samt EMRK, artikel 1, i Tillægsprotokol 1., jf. artikel 14 og artikel 4, jf. nedenfor i afsnit 4.2, 4.3 og 4.4. Instituttet bemærker, at det fremgår af Justitsministeriets egen vejledning om lov kvalitet, at der bør være overvejelser og opmærksomhed i forhold til grundloven og Danmarks menneskeretlige forpligtelser.³

Ministerierne bør derfor i udkast til lovforslagene foretage en menneskeretlig vurdering af de foreslåede ændringer, herunder navnlig i forhold til grundlovens eksistensminimum og i forhold til spørgsmålet om indirekte diskrimination på grund af etnicitet.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet foretager en menneskeretlig vurdering af de to lovudkast om henholdsvis reform af kontanthjælpssystemet og ny arbejdspligt.

4.2. KONTANTHJÆLPSSYSTEMET OG SPØRGSMÅLET OM EKSISTENSMINIMUM (MINIMUMSBUDGETTER) (1)

³ Justitsministeriet, [Vejledning om lov kvalitet](#) s. 20.

Ministeriet foreslår med lovudkastet at reformere og simplificere det gældende kontanthjælpssystem og blandt andet indføre nye satser. Institutet bemærker indledningsvist, at forslaget om den nye kontanthjælpsreform skal læses i sammenhæng med lov nr. 633 af 11. juni 2024 om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp, som blev vedtaget den 30. maj 2024. Lovændringen har den konsekvens, at 10.000 flere personer (fuldtidspersoner) vil modtage ydelser efter gældende SHO-sats og mindstesats efter de foreslåede nye satser. Disse 10.000 personer vil således opleve en væsentlig nedgang i deres ydelser, fordi de i stedet for kontanthjælp vil modtage SHO-ydelse, som instituttet påpeger i **høringssvar fra februar 2024**.⁴ Hertil kommer, at gruppen af personer på den gældende SHO-ydelse fremover vil modtage mindstesats efter det nye kontanthjælpssystem.

Efter grundlovens § 75, stk. 2, er den, der ikke selv kan ernære sig eller sine, og hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden, berettiget til hjælp af det offentlige. Bestemmelsen fastslår, at alle personer i Danmark, der ikke kan forsørge sig selv eller deres familie, skal sikres et eksistensminimum.

Der findes p.t. ingen officiel fattigdomsgrænse i Danmark, men en række eksperter og institutioner har givet bud på forskellige opgørelser af økonomisk fattigdom, herunder hvilket forbrugsniveau der som minimum skal til for at leve i Danmark. Danmarks Statistik opererer med en relativ fattigdomsgrænse og Rockwoolfonden har udarbejdet minimumsbudgetter for at kunne vurdere, hvilke forbrugsudgifter der som minimum er forbundet med at kunne leve et beskedent men sundt liv i Danmark.

Ifølge instituttet er der, som bemærket i vores høringssvar fra februar 2024, behov for mere viden om, hvad der karakteriserer den gruppe, som påvirkes af lovændringen, og hvordan gruppen påvirkes forskelligt (fx deres livs- og indkomstforhold ift. familietype). Det forudsætter, at man har viden om det samlede indkomstniveau for fx en børnefamilie, før det kan vurderes om familien lever under eksistensminimum, som er beskyttet af grundlovens § 75, stk. 2. Ifølge instituttet bør denne vurdering ske på baggrund af Rockwoolfondens minimumsbudget samt Danmarks Statistiks relative fattigdomsgrænse.

Det er derfor instituttets vurdering, at ministeriet bør beregne i absolutte og relative tal og med afsæt i satserne i aftale om et nyt

⁴ Institut for Menneskerettigheder, høringssvar af den 24. februar 2026, tilgængelig via: [Høringssvar til lovforslag om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp \(menneskeret.dk\)](#)

kontanthjælpsystem, hvordan forskellige familietyper indkomstniveau påvirkes af lovændringen, når det sammenholdes med Rockwoolfondens minimumsbudget samt Danmarks Statistiks relative fattigdomsgrænse. Med forskellige familietyper menes enlige uden børn, enlige med hhv. 1 barn, 2 børn, 3 børn og 4 børn, parfamilier uden børn, parfamilier med hhv. 1 barn, 2 børn, 3 børn og 4 børn.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet i lovudkastet foretager en beregning af samtlige familietyper forsørgelsesgrundlag på baggrund af de nye satser.
- Beskæftigelsesministeriet i lovudkastet vurderer, om der er risiko for, at personer og/eller familier med lovændringen vil leve under grundlovens eksistensminimum.

4.3. ARBEJDSPLIGT FOR ETNISKE MINORITETER OG RISIKO FOR INDIREKTE DISKRIMINATION (2)

Målrettet personer med etnisk minoritetsbaggrund, der modtager laveste sats

Instituttet bemærker, at forslaget om ny arbejdspligt særligt vil ramme personer med etnisk minoritetsbaggrund, idet arbejdspligten skal gælde for personer, der ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet.

Tal fra marts 2024 viser, at næsten 95 % af det samlede antal borgere på SHO-ydelse (fremover 'mindstesats') er indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.⁵ Samtidig er det eksplicit formålet med arbejdspligten at ramme "mange indvandrere, især kvinder med ikke-vestlig baggrund, der ikke er en del af det danske arbejdsmarked" (lovbemærkningerne afsnit 1.).

Risiko for indirekte diskrimination

Instituttet bemærker, at fordi arbejdspligten er målrettet personer med etnisk minoritetsbaggrund, som udgør 95 % af personer på mindstesats, vil det stille denne gruppe ringere end personer med etnisk dansk baggrund, som ikke skal opfylde arbejdspligten. Der er derfor tale om

⁵ Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, [Antal personer og fuldtidspersoner \(jobindsats.dk\)](https://jobindsats.dk)

forskelsbehandling, som kan udgøre indirekte diskrimination på baggrund af etnisk oprindelse, jf. umiddelbart nedenfor.

Forbuddet mod diskrimination står centralt i menneskeretten og følger af en lang række menneskerettighedskonventioner, såsom ØSKR-konventionen, Racediskriminationskonventionen, Flygtningekonventionen og særligt Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 14, jf. konventionens artikel 1, i Tillægsprotokol 1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention indeholder i Tillægsprotokol 1, artikel 1 en beskyttelse af ejendomsretten.

Efter EMD-praksis omfatter bestemmelsen om ejendomsretten også krav på sociale ydelser, der er baseret på national lovgivning, uanset om ordningen er finansieret via økonomiske bidrag fra de berettigede eller gennem den generelle betaling af skatter.⁶

Artikel 1 i Tillægsprotokol 1 giver ikke ret til sociale ydelser som sådan, men yder beskyttelse mod disproportional indgreb i en allerede opnået (eller optjent) ret til en social ydelse eller en berettiget forventning herom, herunder mod diskrimination i forhold til den sociale ydelse. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fastslået, at forskelsbehandling på grund af nationalitet eller etnicitet kræver overbevisende eller meget tungtvejende grunde.⁷

Forskelsbehandling kan komme til udtryk enten direkte eller indirekte. Indirekte forskelsbehandling foreligger, hvis en umiddelbart neutral regel, betingelse eller praksis rammer f.eks. ikke etniske danskere hårdere end etniske danskere. Indirekte forskelsbehandling udgør diskrimination, medmindre forskelsbehandlingen er objektiv og rimeligt begrundet, hvilket vil sige, at den opfylder et sagligt formål, og at midlet står i et rimeligt forhold til formålet (proportionalitetsafvejningen). Staten har en vid skønsmargin i forhold til at retfærdiggøre forskelsbehandling inden for generelle strategiske tiltag af økonomisk og social karakter.

⁶ I *Stec m.fl. mod Storbritannien* blev det slået fast, at sociale ydelser, uanset om de er betinget af forudgående indbetaling af bidrag eller ej, er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 1 i 1. tillægsprotokol til EMRK.

⁷ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, *Biao mod Danmark*, dom af 24. maj 2016, sagsnummer 38590/10, pkt. 114, tilgængelig her: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-163115>.

Det afgørende er ikke klagers individuelle forhold og behov, men derimod om ordningen eller lovgivningen som sådan er diskriminerende.

Forslaget om arbejdspligt vil efter instituttets vurdering udgøre indirekte forskelsbehandling, da forslaget vil stille personer med etnisk minoritetsbaggrund ringere end etniske danskere. Spørgsmålet er herefter om den indirekte forskelsbehandling kan retfærdiggøres, herunder om forslaget er sagligt og proportionalt. Hvis ikke er der tale om diskrimination.

Er forslaget sagligt og proportionalt?

Den forslåede arbejdspligt bliver blandt andet begrundet med, at borgere med ikke-vestlig baggrund, der har været længe i Danmark uden at opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet, bliver aktiveret og kommer i arbejde. Det er dermed et økonomisk hensyn og et hensyn til integrationen og sammenhængskraften, der angives som grund for forslaget om at indføre arbejdspligt. Dette er hensyn, som for en umiddelbar betragtning må betegnes som saglige.

Beskæftigelsesministeriet estimerer, at arbejdspligten samlet set vil omfatte 22.000 personer i 2026 (lovbemærkningerne, afsnit 3.). Samtidig har ministeriet estimeret, at arbejdspligten vil bidrage med 100 fuldtidspersoner i 2023 og herefter 300 fuldtidsansatte på det danske arbejdsmarked årligt (lovbemærkningerne, afsnit 3).

I vurderingen af, om indgrebet er nødvendigt og dermed proportionalt, skal det indgå, at staten har en vid skønsmargin i forhold til at retfærdiggøre forskelsbehandling inden for generelle strategiske tiltag af økonomisk og social karakter. Der er ikke retspraksis fra EMD, der tager stilling til en ordning som arbejdspligt.

Trods statens vide skønsmargin, er det instituttets vurdering, at der er risiko for, at ordningen om at indføre arbejdspligt er uproportional.

Det skyldes for det første, at der er tale om et væsentligt indgreb, som vil medføre, at en stor gruppe personer fremover vil komme på den laveste ydelse, samtidig med, at disse personer pålægges arbejdspligt for at modtage deres ydelse. Dette uden at ministeriet har redegjort overbevisende for, hvorfor det er nødvendigt at indføre arbejdspligt overfor denne specifikke målgruppe, men ikke overfor øvrige kontanthjælpsmodtagere. Instituttet bemærker i den forbindelse, at selv om personer med etnisk minoritetsbaggrund generelt har lavere beskæftigelsesgrad, må det ikke føre til, at den enkelte person

behandles ringere på grund af dennes tilhørsforhold til en særlig beskyttet gruppe, som etniske minoriteter udgør.

For det andet, er det instituttets vurdering, at midlet ikke umiddelbart står i et rimeligt forhold til målet, idet den forventede beskæftigelseseffekt er så lille, da maksimum 300 personer ud af 22.000 personer estimeres at komme i beskæftigelse. Institutet bemærker hertil, at det altoverskyggende formål med arbejdspligten må antages at være, at der kommer flere personer i beskæftigelse.

For det tredje bemærker instituttet, at der med lovudkastet lægges op til at fjerne rimelighedskravet og varighedsbegrænsningen indenfor gældende nytteindsats. En indsats, der i dag bruges i beskæftigelsesindsatsen overfor udvalgte målgrupper, som eksempelvis jobparate kontanthjælpsmodtagere, der kan få tilbud om nytteindsats.⁸ Dette betyder (lovudkastets afsnit 2.2.2.2.), at der ikke længere bliver stillet krav om, at der på en arbejdsplads skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden tilskud og antallet af personer i f.eks. virksomhedspraktik og nytteindsats. Samtidig vil der ikke længere være en grænse for, hvor længe en person kan være i nyttejob. Det betyder, at en person i princippet kan være i nyttejob i årevis, i modsætning til i dag, hvor den øvre grænse for nytteindsatsen er 13 uger.

Endelig tyder forskning på, at andre midler vil være mere effektive for at sikre beskæftigelse. Fx viser en analyse fra Væksthusets Forskningscenter (2024), at ordinære løntimer er et vigtigt redskab i beskæftigelsesindsatsen og at borgere, der får løn for deres arbejde, forbedrer deres efterfølgende arbejdsmarkedstilknytning. Der er således et stærkt grundlag for at antage, at ordinære løntimer resulterer i en markant forbedret arbejdsmarkedstilknytning, konkluderer analysen.⁹

Analysen fra Væksthusets Forskningscenter peger også på, at sprogundervisning kan være et vigtigt parameter i en effektiv beskæftigelsesindsats. Institutet bemærker hertil, at der med lovudkastet er lagt op til at reducere gældende danskuddannelse ved at fjerne et modul (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 2.5.1). Årsagen hertil er blandt andet besparelser. Et forslag, som 'De Økonomiske Råd' kritiserer i deres rapport om dansk økonomi (forår

⁸ Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, [Nytteindsats \(star.dk\)](#).

⁹ Væksthusets Forskningscenter, 'Lønner det sig at få løntimer på vejen mod job', 1. udgave, 1. oplag 2024, tilgængelig via: [Loenner-det-sig-at-faa-loentimer-paa-vejen-mod-job.pdf \(vaeksthusets-forskningscenter.dk\)](#).

2024) for at være kontraproduktivt i forhold til beskæftigelseseffekten.¹⁰

På baggrund af ovenstående, vurderer instituttet, at det ikke er tilstrækkelig godtgjort, at forskelsbehandlingen hviler på overbevisende eller meget tungtvejende grunde. Således er der efter instituttets vurdering risiko for, at forslaget om at indføre ny arbejdspligt for personer, der ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet, er uproportionalt.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet vurderer, om arbejdspligten udgør indirekte diskrimination, herunder særligt i forhold til proportionalitetsafvejningen.

4.3.1. Spørgsmål om tvangsarbejde/pligtarbejde

Afslutningsvist bemærker instituttet, at forslaget om at indføre arbejdspligt kan rejse spørgsmål om forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 4 om det absolutte forbud mod slaveri, herunder forbud mod tvangsarbejde og pligtarbejde efter artikel 4, stk. 2.¹¹

Tvangsarbejde og pligtarbejde skal fortolkes i lyset af ILO-konventionerne nr. 29 og 105, som beskriver, at forbuddet mod tvangs- og pligtarbejde indbefatter ”enhver form for arbejde eller tjeneste, som kræves af en person under trussel om en eller anden form for straf, og som den pågældende ikke frivilligt har påtaget sig”.¹²

EMRK artikel 4, stk. 3, angiver imidlertid udtrykkeligt en række aktiviteter, som falder udenfor anvendelsesområdet¹³, og som derfor ikke kan kategoriseres som tvangsarbejde og pligtarbejde, idet de er udtryk for et normalt og solidarisk samfundsbidrag. En af de oplyste aktiviteter er ”**arbejde eller tjeneste, der udgør en del af normalt borgerlige forpligtelser**”, hvilket må antages at kunne dække forslaget

¹⁰ De Økonomiske Råd, Formandskabet, ’Dansk økonomi, foråret 2024’, tilgængelig via: [Dansk økonomi, forår 2024 \(dors.dk\)](https://dors.dk).

¹¹ Se eksempelvis artikel af Jesper Lindholm og John Klausen, U.2016B.311, ’Social- og menneskeretlige perspektiver om nytteindsats’, Juridisk Institut, Aalborg Universitet, afsnit 5.

¹² Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere, 6. udgave, s. 404.

¹³ Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere, 6. udgave, s. 405.

om arbejdspligt. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at det er en forudsætning for at undtage aktiviteterne, at de anvendte kriterier ikke er diskriminerende.¹⁴

Da arbejdspligten i det væsentlige rammer personer med etnisk minoritetsbaggrund, jf. ovenfor i afsnit 4.3, er det som tidligere nævnt instituttets vurdering, at arbejdspligten kan udgøre indirekte diskrimination.

På den baggrund vurderer instituttet, at der tillige kan være tale om indirekte diskrimination i strid med EMRK artikel 4, stk. 3, jf. artikel 14.¹⁵ Dette vil dog afhænge af, hvordan og hvem arbejdspligten pålægges i praksis.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Beskæftigelsesministeriet foretager en evaluering af arbejdspligten efter to år med henblik på at vurdere, om arbejdspligten i praksis udgør indirekte diskrimination.

Med venlig hilsen

Tine Birkelund Thomsen

JURIDISK PROJEKTCHEF

¹⁴ Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere, 6. udgave, s. 408.

¹⁵ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Zarb Adami mod Malta, som af den 20. juni 2006, præmis 45, tilgængelig via: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-75935>.

København, 9. august 2024

Høringssvar vedrørende:

Udkast til lovforslag, der udmønter 'Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne'

Mange af de mennesker, vi i Kirkens Korshær hjælper hver dag i vores sociale arbejde landet over, er i berøring med kontanthjælpssystemet. Vi ser deres udfordringer og forsøger at hjælpe dem med at opnå en bedre tilværelse.

Det vil dette lovforslag efter vores vurdering ikke bidrage til at sikre. Tværtimod risikerer det at forværre livet for en del af dem. Derfor kan vi ikke bakke op om det.

I Kirkens Korshær anerkender vi, at samfundet er bygget op om princippet om, at man skal arbejde, hvis man kan. Ligeledes anerkender vi, at beskæftigelse/aktiviteter kan have stor betydning for den enkelte.

Dette er allerede en del af beskæftigelsessystemet, som har redskaberne til at hjælpe folk i ordinært job eller praktik, afhængigt af hvad der giver bedst individuel mening.

Derfor er det svært for os at se, hvad en parallelordning i form af en arbejdspligt skal gøre godt for – særligt når ordningen vil tvinge alle i nyttejob uden at tage hensyn til, om det er den bedste løsning for den enkelte borger.

Derudover ser vi flere principielle problemer med forslaget.

Principielle udfordringer

Først og fremmest mener vi i Kirkens Korshær, at mennesker som udgangspunkt bør have en reel løn, hvis de udfører et reelt stykke arbejde. Der kan være undtagelser i form af praktik, hvor hovedformålet er at lære, men hvis der er tale om decideret arbejde, bør det aflønnes som sådan.

Derudover mener vi, det er et skred, at lovforslaget lægger op til, at i hvert fald nogle borgere i Danmark skal arbejde for at gøre sig fortjent til at få hjælp til det basale.

Som borger i Danmark har man ret til forsørgelse, hvis ikke man kan forsørge sig selv. I kontanthjælpssystemet stilles der dog krav om, at man skal være aktivt jobsøgende. At kræve af nogle mennesker, at de – oven i det – skal arbejde for at få udbetalt deres ydelse, er en udvanding af retten til forsørgelse.

Generelt mener vi, at man bør være yderst forsigtig med at trække mennesker i deres ydelser. Ofte er der tale om mennesker, som allerede har en lav indkomst, og som lider basale afsavn. At skære i deres ydelser – eller helt fratage dem – risikerer at forværre deres situation markant.

Vi vil også henlede opmærksomheden på, at der er mennesker i målgruppen for den foreslåede indsats, som af forskellige sociale eller sundhedsmæssige grunde ikke er i stand til at varetage et job, eller hvor et nyttejob ikke vil være den bedste løsning for dem. Disse mennesker risikerer at opleve forværrede levevilkår ved et krav om arbejdspligt.

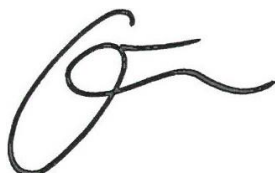
Det er mennesker, der har mere brug for at mærke samfundets hånd end pisk.

Endelig mener vi, det er problematisk, at forslaget lægger op til, at det kun er én bestemt gruppe mennesker, som arbejdspligten skal gælde for. Det risikerer at marginalisere og udgrænse én bestemt gruppe medborgere unødigt. En gruppe, der er rigeligt andetgjort i forvejen.

Afslutningsvis vil vi gentage vores anmodning fra andre hørings svar om at komme på fremtidige høringslister om lovforslag, der vedrører socialt udsattes levevilkår.

Kirkens Korshær står naturligvis til rådighed for yderligere uddybning.

Med venlig hilsen

Jeanette Bauer

Chef for Kirkens Korshær

**KIRKENS
KORSHÆR**

Nikolaj Plads
1067 København K
Tlf. 33121600
jb@kirkenskorshaer.dk

www.kirkenskorshaer.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Sendt pr. mail til star@star.dk, asc@star.dk og csk@star.dk

KL's bemærkninger til lovforslag om ny arbejdspligt

KL har modtaget lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet) med frist for afgivelse af bemærkninger den 12. august 2024.

Lovforslaget udmønter den politiske aftale fra oktober 2023 om, at borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet, som udgangspunkt skal være i arbejdspligt i op til 37 timer om ugen. Indsatsen i arbejdspligten kan bestå af eksisterende beskæftigelsesrettede tilbud som nytteindsats, virksomhedspraktik, løntilskud m.v. Nytteindsats vil udgøre en betydelig aktivitet i arbejdspligten. Der indføres desuden et nyt tilbud kaldet særligt tilrettelagt nytteindsats. Derudover kan danskundervisning, forberedelsestid til danskundervisning, jobsøgning og transport mellem aktiviteter også tælle med i opgørelsen af arbejdspligten. Tilbud om vejledning og opkvalificering kan også tælle med, men begrænses i forhold til i dag, og det vil være et krav, at tilbuddet har et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus. Ordinære timer tæller også med i arbejdspligten.

Generelle bemærkninger

KL anerkender behovet for at styrke beskæftigelsesindsatsen for borgere med ikke-vestlig baggrund, som generelt har en lavere beskæftigelsesgrad. Det er dog vigtigt at bide mærke i, at der de seneste år har været en særdeles positiv jobudvikling, og at antallet af ikke-vestlige indvandrere i job er højere end nogensinde før. Det er der mange årsager til, bl.a. gunstige konjunkturer på arbejdsmarkedet og kommunernes beskæftigelsesindsats med fokus på jobrettede og individuelle indsatser.

KL vil gerne kvittere for en udmøntning af den politiske aftale om arbejdspligt, som på nogle punkter er mere fleksibel end forventet. Det er positivt, at der er mulighed for at benytte andre beskæftigelsesrettede indsatser end nytteindsats, ligesom det er positivt, at kommunerne skal foretage individuelle vurderinger af borgers forudsætninger samt fastsætte det ugentlige antal timer i arbejdspligten individuelt.

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-01880
Dok. ID: 3472886

E-mail: SGL@kl.dk
Direkte: 3370 3149

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 8

Når det er sagt, mener KL ikke, at det at indføre en arbejdspligt for en bestemt målgruppe af ledige med fokus på nytteindsatser, timetælleri og proceskrav er den rigtige vej at gå. Det er der flere grunde til.

For det første er arbejdspligten i modstrid med regeringens egne visioner om at frisætte, nytænke og afbureaukratisere beskæftigelsesindsatsen. I kommissoriet for den af regeringen nedsatte Ekspertgruppe for fremtidens beskæftigelsesindsats, står der bl.a., at "*målet med fremtidens beskæftigelsesindsats skal være større frihed for både borgere og kommuner, hvor den enkelte borger mødes af værdighed og ordentlighed, og hvor der er fokus på indsatser, der hjælper og tilskynder den enkelte tættere på job.*" KL mener ikke, at arbejdspligten er med til at skabe større frihed og mere værdighed for borgere og kommuner.

For det andet er arbejdspligten ikke i harmoni med anbefalingerne fra Ekspertgruppen for fremtidens beskæftigelsesindsats' af 24. juni 2024, der understreger ambitionen om og behovet for den største frisættelse og afbureaukratisering af beskæftigelsesindsatsen nogensinde. Det er KL's vurdering, at arbejdspligten vil medføre betydeligt mere administration og bureaukrati, samt en række krav og bindinger, som peger i modsat retning af frisættelse.

For det tredje er der ikke evidens for, at nytteindsatser har jobeffekt for borgere langt fra arbejdsmarkedet. KL har en række forbehold overfor nytteindsatser som redskab, både pga. jobeffekten for borgerne, administrationen i kommunerne og respekten for spillereglerne på arbejdsmarkedet. Der er udsigt til en enorm opgave for kommunerne, når der lægges op til at etablere så mange nye nyttejob og særlige tilrettelagte nytteindsatser, der ikke må fortrænge ordinær arbejdskraft, ikke må udgøre ulovlig statsstøtte og ikke må være konkurrenceforvridende.

KL finder det positivt, at det bliver muligt for kommunerne at benytte andre beskæftigelsesrettede indsatser end nytteindsats og særligt tilrettelagt nytteindsats. Det er dog KL's forståelse, at den afsatte økonomi til arbejdspligten er bundet op på den særligt tilrettelagte nytteindsats specifikt. Dette giver et stærkt incitament til, at kommunerne ser sig nødsaget til at iværksætte særligt tilrettelagt nytteindsats.

KL mener, at det bør fremgå mere tydeligt af lovforslaget, herunder de beskrevne eksempler, at kommunerne kan benytte den fulde vifte af beskæftigelsesrettede tilbud.

KL mener desuden, at det er problematisk, at der ikke er afsat tilstrækkelig økonomi til at øge brugen af hele viften af beskæftigelsesrettede tilbud samt danskundervisning. Især mener KL, at det er en stor udfordring, at der lægges op til en markant begrænsning i brugen af vejledning og opkvalificering og forforløb, da mange borgere i målgruppen er langt fra arbejdsmarkedet. Desuden ved vi fra flere forskningsprojekter og gennemprøvede forsøg, bl.a. "Flere skal med", at det, der virker, er virksomhedsrettede indsatser på rigtige arbejdspladser understøttet af faglig og sproglig opkvalificering samt helbredsmæssige indsatser.

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-01880
Dok. ID: 3472886

E-mail: SGL@kl.dk
Direkte: 3370 3149

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 8

KL er bekymret for, at man med arbejdspligten søsætter en kæmpemæssig og ressourcekrævende indsats, som i sidste ende ikke bringer flere i job. KL noterer sig, at regeringens egne beregninger, viser en yderst begrænset effekt på arbejdsudbuddet på 300 fuldtidspersoner pr. år fra 2026 og frem.

Specifikke bemærkninger

Nye registreringer: fire timers jobsøgning/forberedelse og særligt tilrettelagt nytteindsats

Med arbejdspligten indføres to nye aktiviteter/tilbud, som direkte medfører nye registreringer i kommunerne. Den ene aktivitet er de fire timers jobsøgning og forberedelse til danskundervisning udenfor hjemmet, som kan tælle med i opgørelsen af borgers timer i arbejdspligten. Det andet nye tilbud er særligt tilrettelagt nytteindsats, som er et kommunalt organiseret tilbud, som skal ligne en ordinær arbejdsplads med konkrete arbejdsopgaver.

Begge dele kan udelukkende gives til målgruppen for arbejdspligt og er et udtryk for knopskydninger og særregler, som man i den øvrige beskæftigelsesindsats har en vision om at afskaffe.

Begge dele medfører mere administration og nyt bureaukrati i kommunerne og vil kræve, at kommunerne afsætter betydelige ressourcer, både i form af medarbejdere, faciliteter og opdyrkning af nye opgaver, der skal løses. Det faktum, at de fire timers forberedelse og jobsøgning skal foregå udenfor hjemmet i faciliteter, hvor kommunerne skal kunne registrere borgers tidsforbrug, er samtidig et udtryk for mistillid til denne gruppe af ledige. Det undrer KL, at de fire timers jobsøgning og forberedelse er udmøntet på denne vis, da det ikke fremgår af den politiske aftaletekst. At forberedelsestid tæller med, finder KL positivt, men den manglende fleksibilitet og det øgede ressourceforbrug til faciliteter og kontrol, forekommer unødigt rigtigt.

I praksis vil øvrige aktiviteter, der tæller med i en borgers arbejdspligt, også medføre øget administration og bureaukrati. Det drejer sig bl.a. om skøn over timer til transport mellem tilbud, flere samtaler, opfølgninger, partshøringer og sanktioner, optælling af timer, der bruges til jobsamtaler, beskæftigelsesrettede tilbud, nytteindsatser, særligt tilrettelagt nytteindsats, danskundervisning, indsatser efter social- og sundhedslovgivningen samt lønnede timer. Alt sammen er brikker til det puslespil, som skal lægges kontinuerligt for hver enkelt borger, og som forventes at være ganske foranderligt fra uge til uge. Samtidig vil borgerne opleve mange skift i indsatser, hvilket erfaringsmæssigt ikke opleves meningsgivende og gavnligt for beskæftigelsen.

For at leve op til arbejdspligten, kræver det, at kommunerne kontinuerligt har åbne tilbud på hylderne. Det er ressourcetungt, og i praksis vil det vanskeliggøre de individuelle match, som erfaringsmæssigt har bedst jobeffekt.

KL rejser en bekymring for, at kommunerne ser sig nødsaget til i høj grad at benytte særligt tilrettelagte nytteindsatser, dels pga. økonomien, dels

fordi det i praksis er vanskeligt at tilrettelægge individuelle forløb i samarbejde med virksomhederne, når borgerne skal være i kontinuerlig aktivitet i et væsentlig øget omfang. KL ser en risiko for "aktivering for aktiveringens skyld" og en genopfindelse af tidligere tiders "aktiveringsfabrikker", som allerede af Carsten Koch-udvalget i 2015 blev kritiseret for ikke at have effekt. KL mener, at sådanne forløb risikerer at fastholde målgruppen i ledighed.

Nytteindsatser på kommunale arbejdspladser

Som led i anden delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen blev det besluttet, at tilbud om øvrig vejledning og opkvalificering ikke skal tælle med som ret- og pligttilbud eller til opfyldelse af fokusmålet for indsatsen som led i skærpet tilsyn, med henblik på, at kommunerne skal benytte virksomhedsrettet aktivering på både private og offentlige virksomheder. Med aftalen om arbejdspligt pålægges alene det offentlige område igen at stille et yderligere antal træningsbaner til rådighed. Træningsbaner, der vel at mærke forventeligt vil kræve, at der afsættes medarbejderressourcer hos det i forvejen pressede kommunale personale til igangsættelse og opfølgning.

KL ønsker at værne om attraktive kommunale arbejdspladser med høj kvalitet i opgaveløsningen og forudser, at et yderligere pres på de kommunale institutioner, kan have u hensigtsmæssige konsekvenser for både arbejdsmiljøet og løsningen af kerneopgaverne. KL opfordrer derfor til, at stat og regioner pålægges at stille arbejdsopgaver, ressourcer og pladser til rådighed for den kommunale nytteindsats, så belastningen spredes ud over flere offentlige områder. Til oplysning var der i følge Jobindsats.dk i maj 2024 1.363 tilbud om nytteindsats på kommunale arbejdspladser mod fire i staten og ingen i regionerne.

Begrænsning på tilbud om vejledning og opkvalificering

Som nævnt under de generelle bemærkninger, mener KL, at det er problematisk, at muligheden for at bevillige vejledning og opkvalificering begrænses til kun at være korte kurser med et klart beskæftigelsesrettet fokus, der kan føre til, at personen vil kunne påbegynde et konkret job. Af denne begrænsning følger også, at forløb, bl.a. til specifikke brancher, der sammensættes af flere på hinanden følgende kurser, ikke længere vil være mulige at bevilge. Det udfordrer mulighederne for at lave helhedsorienterede og sammenhængende indsatser. Konkret mener KL, at det er et problem, at man ikke længere vil kunne lave forløb til SOSU-området, som i høj grad mangler arbejdskraft. Desuden har kommunerne en forpligtelse til at gøre borgerne i stand til at begå sig digitalt på fx Jobnet, hvor de skal joblogge, udfylde CV m.v. Når kommunerne ikke længere kan lave undervisning i IT-kundskaber, er det svært at opfylde den forpligtelse i lovgivningen.

KL mener principielt, at kommunerne skal have frihed til at foretage en faglig vurdering og i dialog med borgeren give det tilbud, som bedst hjælper og tilskynder borgeren til at overgå til beskæftigelse. KL vurderer, at mange borgere i målgruppen for arbejdspligt har brug for vejledning og opkvalificering, da de er langt fra arbejdsmarkedet, har mangelfulde dansk kundskaber, mangelfulde it-kundskaber og mangler kvalifikationer, der står mål med arbejdsmarkedets behov. Mange vil have brug for

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-01880
Dok. ID: 3472886

E-mail: SGL@kl.dk
Direkte: 3370 3149

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 8

opkvalificering, før de har forudsætninger for at deltage i virksomhedspraktik eller nytteindsats.

Helt nyankomne flygtninge, herunder FN-kvoteflygtninge, er også omfattet af arbejdspligten og har brug for en generel introduktion til det danske arbejdsmarked. KL finder det kritisabelt, at kommunerne ikke længere kan iværksætte sådanne undervisningsforløb. Alt andet lige, kan man ikke forvente at helt nye flygtninge kan indgå direkte i beskæftigelsesrettede tilbud uden understøttende og introducerende indsatser.

Afskaffelse af modul 6 på Danskuddannelse 1 og finansiering af danskundervisning

KL noterer sig, at man med lovforslaget ønsker at forkorte Danskuddannelse 1 ved at afskaffe modul 6. Besparelsen ved afskaffelsen af modul 6 skal bruges som delvis finansiering af arbejdspligten.

KL mener, at det er dårlig timing at omlægge Danskuddannelse 1 på nuværende tidspunkt, da regeringen i starten af 2024 nedsatte en tværministeriel arbejdsgruppe om danskundervisning på tværs af danskuddannelsesområdet og VEU-området, som skal afrapportere medio 2025. Arbejdsgruppens opgave er bl.a. at komme med bud på en ny organisering og finansiering af danskuddannelserne. Denne omlægning vil potentielt medføre flere omlægninger af Danskuddannelse 1 på ganske få år, hvilket er yderst uhensigtsmæssigt ud fra et kommunalt perspektiv, da det bl.a. må formodes at medføre en større administrativ opgave.

Samtidig mener KL, at det er uhensigtsmæssigt at skære på danskundervisningen, da vi bl.a. fra Rockwoolfondens Forskningsenheds analyse ved, at mere danskundervisning har en positiv indvirkning på den langvarige beskæftigelseseffekt. De Økonomiske Råd har ligeledes påpeget dette i seneste forårsredegørelse *Dansk økonomi Forår 2024* i relation til arbejdspligten. Det er vigtigt at bibeholde den gode balance mellem danskundervisning/danskuddannelse og beskæftigelsesrettede indsatser, vi har i dag.

KL ser positivt på, at man ikke ønsker at begrænse muligheden for at tilbyde danskundervisning som tilbud om vejledning og opkvalificering til borgere omfattet af LAB-loven. KL er dog bekymret for den manglende finansiering, da det må formodes, at en større andel af de kontanthjælpsmodtagere, som omfattes af arbejdspligten, har mistet retten til danskuddannelse og muligvis vil have behov for dansksproglig opkvalificering. Dette vil medføre øgede udgifter til danskundervisning som tilbud om vejledning og opkvalificering, hvilket man ikke umiddelbart har taget højde for i de økonomiske beregninger af lovforslaget.

Uddannelsesindsats for unge

Det fremgår af lovforslaget, at personer, der er omfattet af arbejdspligt, og som har et uddannelsespålæg, skal have den indsats, arbejdspligten kan bestå af. Dvs. beskæftigelsesrettede indsatser og ikke uddannelsesrettede indsatser. Det forekommer modsætningsfyldt, at man

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-01880

Dok. ID: 3472886

E-mail: SGL@kl.dk

Direkte: 3370 3149

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 5 af 8

på den ene side giver et uddannelsespålæg og på den anden side afskærer mulighederne for uddannelsesrettede indsatser.

For unge i alderen 15-25 år, som ikke har en ungdomsuddannelse, ikke er i gang med en ungdomsuddannelse eller ikke er i job, er der krav om, at den unge skal have en sammenhængende indsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialområdet i den kommunale ungeindsats (KUI). Ved at indføre arbejdspligt for unge, er KL bekymret for, at uddannelsesindsatsen og samarbejdet i KUI bliver nedprioriteret, da fokus bliver at leve op til kravet om arbejdspligt, ikke at arbejde med de unges udfordringer og forankre den unge i uddannelse eller job. Særligt har mange unge på overgangsydelse generelle udfordringer pga. traumer, negative hændelser i opvækst og skolegang samt manglende dansk kundskaber. Denne gruppe unge profiterer af det tværfaglige arbejde i KUI.

KL mener, at det bør være muligt at bibeholde muligheden for at arbejde uddannelsesrettet for unge omfattet af arbejdspligt. Når det ikke længere er muligt at arbejde uddannelsesrettet for de unge, der er omfattet af arbejdspligt, som har et uddannelsespålæg, svarer det i praksis til at afskaffe uddannelsespålægget for målgruppen.

Individuel vurdering af arbejdspligtens indhold og omfang

Det foreslås i lovudkastet, at kommunerne skal foretage en individuel vurdering af borgers forudsætninger, så indhold og omfang af arbejdspligten afstemmes til den enkelte borger. Den politiske intention er, at borgerne deltager i så mange timer som muligt.

KL ser positivt på, at kommunerne ved tilrettelæggelsen af indsatsen skal tage hensyn til borgers forudsætninger, men undrer sig over, at der udelukkende er fokus på borgers helbredsmæssige (både fysiske og psykiske) situation. Der kan være andre forhold, der vanskeliggør deltagelse i et højt timeantal, fx sociale forhold, udsathed m.v. Nogle borgere har så komplekse problemstillinger, at det er en succes at deltage ganske få timer. Et konstant pres for at øge timeantallet kan medvirke til, at borgeren sygemelder sig, hvilket kan medføre, at indsatser og den opnåede progression risikerer at blive tabt på gulvet. KL er optaget af, at kommunerne kan bevare fokus på borgerens forudsætninger og formåen, fremfor borgerens begrænsninger.

KL forudsætter, at den individuelle vurdering af borgers forudsætninger foretages af kommunerne uden krav til lægelig dokumentation. KL opfordrer desuden til, at registrering af indhold og omfang af en borgers arbejdspligt foretages så administrativt enkelt som muligt.

Transportgodtgørelse

KL ser positivt på, at transportgodtgørelse til borgere i arbejdspligt omfattet af Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats kan gives på samme vis, som til borgere omfattet af Lov om integration af udlændinge i Danmark. KL opfordrer til, at godtgørelse af transportudgifter sker så smidigt som muligt, og at man ikke, i den bekendtgørelse der forventes udstedt, kræver dokumentation i form af kvitteringer for køb af fx buskort. Det vil være mest hensigtsmæssigt at kunne give transportgodtgørelse

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-01880

Dok. ID: 3472886

E-mail: SGL@kl.dk

Direkte: 3370 3149

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 6 af 8

ud fra forventet fremmøde (forudbetalt) fremfor ud fra faktisk deltagelse (bagudbetalt). KL opfordrer samtidig til, at godtgørelses- og befodringsreglerne generelt forenkles på tværs af målgrupper, og ikke kun borgere omfattet af arbejdspligten.

Positivt med navneændring i integrationsloven

KL ser positivt på den foreslåede ændring af navnet på programmet efter integrationsloven fra selvforsørgelses- og hjemrejseprogram til introduktionsprogram. Det har siden indførslen af navnet selvforsørgelses- og hjemrejseprogram i 2019 været vanskeligt for kommunerne at kommunikere den dobbelttydighed, der ligger i navnet.

Monitorering og evaluering

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og Udlændinge- og Integrationsministeriet vil monitorere og offentliggøre data vedrørende arbejdspligten. KL opfordrer til, at man måler på kommunernes resultater og ikke processer, herunder brug af specifikke tilbudstyper. Monitorering af arbejdspligten bør i øvrigt spille ind i det generelle tilsynsparadigme på beskæftigelsesområdet og de forventede, fremtidige ændringer.

KL henstiller til, at der bliver ensartede monitorerings- og opgørelsesmetoder på tværs af STAR og UIM.

KL forventer at blive inddraget i den konkrete udformning af monitoreringen, herunder hvilke målepunkter, der skal iagttages, samt designet af den evaluering, der skal foretages medio 2027.

Økonomiske konsekvenser

Arbejdspligten kommer til at bestå af nytteindsats, den nye særlige tilrettelagte nytteindsats samt virksomhedspraktik, småjobs m.v. I Ekspertgruppen for fremtidens beskæftigelsesindsats' kortlægning af tids- og ressourcforbruget i jobcentrene, er tidsforbruget for udplaceringer i virksomheder opgjort. Kortlægningen belyser, at der er en administrativ meropgave forbundet med oprettelsen af disse tilbud. Omvendt vil der være mindreudgifter som følge af færre vejlednings- og opkvalificeringstilbud. Kommunerne bør kompenseres for nettoeffekten af de administrative ændringer. Det fremgår ikke af lovforslagets nuværende form. Udgifter til ændringer i kommunernes it-systemer fremgår heller ikke af lovforslaget.

KL bemærker, at arbejdspligten - ligesom andre dele af den aktive beskæftigelsesindsats - må forventes at være konjunkturfølsom, således, at aktiviteten for den særlige tilrettelagte nytteindsats varierer afhængigt af konjunkturerne. Ekspertgruppen for fremtidens beskæftigelsesindsats har foreslået at samle udgifter til beskæftigelsesindsatsen under servicerammen (HK6) fremfor overførselsrammen (HK5). KL bemærker, at en sådan ændring vil gøre det svært for kommunerne at styre økonomien relateret til den særligt tilrettelagte nytteindsats, hvilket kan have den konsekvens, at kommunerne skal prioritere mellem at give tilbud i forbindelse med arbejdspligten og levere andre velfærdsydelse på fx skole- dagtilbuds- og ældreområdet. Den særligt tilrettelagte nytteindsats bør derfor fastholdes under overførselsrammen (HK5).

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-01880
Dok. ID: 3472886

E-mail: SGL@kl.dk
Direkte: 3370 3149

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 8

KL tager generelt forbehold for de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, som ikke har været i økonomisk høring. Indførslen af nye tilbud og aktiviteter er forbundet med en vis usikkerhed i relation til form og særligt økonomien, som ligger bag. Flyttes udgiften fra overførselsrammen til servicrammen inden arbejdspligten er fuldt implementeret, vil det lægge pres på kommunernes servicramme, hvis de faktiske udgifter overstiger de skønnede. Ved at fastholde dem under overførselsrammen, sikres det, at kommunerne løbende tilpasses i forbindelse med de årlige økonomaftaler.

Forbehold for politisk behandling af høringssvaret

Det har inden for den fastsatte høringsfrist ikke været muligt at behandle KL's høringssvar politisk. KL tager derfor forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Nicolas Johansen

Sara Glahder Lindberg

Dato: 12. august 2024

Sags ID: SAG-2023-01880
Dok. ID: 3472886

E-mail: SGL@kl.dk
Direkte: 3370 3149

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 8

Til

d. 10. juli 2024

Styrelsen for Arbejdsmarkedet og Rekruttering

Vermundsgade 38
2100 København Ø

Sendt til: asc@star.dk, csk@star.dk, og star@star.dk

Høring over udkast til lovforslag, der udmønter Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne

Kommunale Velfærdschefer takker for muligheden for at afgive høringsvar til ovenstående og fremsender hermed høringsvar på foreningens vegne.

Lovforslaget betyder, at personer i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder kravene om ophold i riget i mindst 9 ud af de seneste 10 år (opholdskravet) og fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2½ år ud af de seneste 10 år (beskæftigelseskravet), omfattes af en arbejdspligt i op til 37 timer om ugen.

KV skal indledningsvist bemærke, at arbejdspligten desværre ikke ses at fremme dagsordenen om forenkling af beskæftigelsesindsatsen, som ellers er en del af baggrunden for et nyt kontanthjælpssystem og også indgår i ekspertgruppens anbefalinger til fremtidens beskæftigelsesindsats.

Lovforslaget pålægger derimod kommunerne øget sagsbehandling og administration.

Dels bliver det, på grund af målgruppens størrelse og arbejdspligtens omfang, en omfangsrig opgave at finde meningsfulde virksomhedsrettede tilbud, herunder etablering af nytteindsatspladser samt evt. oprettelse af særligt tilrettelagt nytteindsats, til de personer, der bliver omfattet af arbejdspligten.

Dels ligger der et omfattende arbejde i at sikre løbende opfølgning på, hvor mange timer den enkelte kan bidrage med i arbejdspligten, samt at borgernes aktiviteter i arbejdspligten kontinuerligt følger det fastsatte timetal. Hertil kommer administration af befordringsgodtgørelse for transport mellem aktiviteter.

Samtidig lægger kravet om kontinuerlig aktivitet i op til 37 timer pr. uge et u hensigtsmæssigt fokus på, at borgeren er i aktivitet, frem for et jobrettet fokus på at få borgeren tættere på arbejdsmarkedet. Altså

styring efter proceskrav frem for resultater via individuelle indsatser tilrettelagt ud fra den enkeltes udfordringer og ressourcer.

Det fremgår af lovforslaget, at indsatsen i arbejdspligten kan bestå af blandt andet ordinære løntimer, virksomhedspraktik, løntilskud, nytteindsats, et nyt tilbud om særligt tilrettelagt nytteindsats, danskundervisning, forberedelse og jobsøgning uden for hjemmet m.v. Nytteindsats vil dog udgøre en betydelig aktivitet i arbejdspligten.

KV mener, at beskæftigelsesindsatsen bør baseres på de redskaber, som har bedst beskæftigelseseffekt for de enkelte målgrupper. Der ses ikke evidens for, at nytteindsats har positiv effekt på beskæftigelsen, hvorfor andre indsatser bør prioriteres.

Det er desuden udfordrende at finde egnede nytteindsatsopgaver, og det er KV's vurdering, at flere af de eksempler på opgaver, som nævnes i aftalen om arbejdspligt, i dag løses af ordinært ansatte og dermed ikke kan indgå i nytteindsatsen.

Hertil kommer, at det kan have en negativ effekt på virksomhedernes incitament til at ansætte borgere fra praktik eller nytteindsats, når rimelighedskravet og varighedsbegrænsningen for nytteindsats afskaffes, og det bliver muligt at etablere flere og længere nytteindsatsforløb på samme arbejdsplads.

De nærmere regler om tilrettelæggelse af arbejdspligten fastsættes af de relevante ministre. KV håber, at det vil bidrage med begrebsafklaring af blandt andet "kontinuerlig aktivering" samt afklaring af, hvordan den kommunale ungeindsats (KUI) tænkes ind ift. de unge.

Mvh

Jakob Bigum Lundberg

Formand, Kommunale Velfærdschefer

HØRINGSSVAR

Københavns Kommunes høringssvar til udkast til lovforslag, der udmønter aftale om ny arbejdspligt

Københavns Kommune takker for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til lovforslag, der udmønter aftale om ny arbejdspligt.

Det har generelt været interessant at se, hvordan *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsreglerne* af 13. oktober 2023, er blevet udmøntet – særligt i lyset af opdraget til Ekspertgruppen og dennes arbejde med en række anbefalinger om at sætte beskæftigelsesindsatsen fri.

Københavns Kommune bemærker i den henseende, at konceptet og udmøntningen af arbejdspligten synes regel- og procesmæssigt, og dermed står i kontrast til Ekspertgruppens anbefalinger om regelforenklning og frisættelse.

Selvom lovforslaget i overvejende grad er skruet sammen som det må forventes på baggrund af aftalegrundlaget, er der også områder, hvor udmøntningen medfører en større administrativ byrde – både i forhold til implementering samt den løbende opfølgning og drift.

Økonomien skal følge med

Københavns Kommune anerkender intentionerne om, at borgere, der kan, skal bidrage til samfundet og være en del af de fællesskaber, som arbejdsmarkedet kan tilbyde. Med aftalen må kommunerne imidlertid se ind i en virkelighed, hvor borgerne ikke kun tilbydes den mest virksomme indsats på grund af timekravet.

Det er derfor helt afgørende for implementeringen, at der følger tilstrækkelig finansiering med. Det fremstår uklart, om der i tilstrækkelig stor grad er taget højde for de ressourcer, det eksempelvis vil kræve at administrere, dokumentere og følge op i forhold til borgere, som ikke kan arbejde 37 timer om ugen. Hertil kommer ressourcerne forbundet med at etablere og drifte en udvidet portefølje af nyttejobs, samt at administrere den forslåede model for jobsøgnings- og forberedelsestid. Utilstrækkelig finansiering kan i yderste konsekvens medføre, at kommunerne skal prioritere opfølgning på proceskrav over virksomme indsatser til borgerne.

02-08-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 14110

Dokumentnummer i F2
5865862

Sagsnummer i eDoc
2024-0241353

Snævert tilsynsfokus

Med lovforslaget er der lagt op til et snævert tilsynsfokus, hvor kommunerne bl.a. skal benchmarkes i forhold til omfanget af fritagelser og sanktioner. Det overordnede formål med at benchmarke kommunerne i forhold til fritagelser og sanktioner fremstår uklart. Det skal ses i lyset af, at en benchmark ikke siger noget om, hvordan kommunerne fagligt arbejder med fritagelser og sanktioner, herunder om og hvordan det påvirker kommunens resultater.

Vi indstiller derfor til, at der i tråd med Ekspertgruppens anbefalinger, alene måles - og evt. benchmarkes - på resultaterne, herunder om der generelt er en øget aktiveringsgrad, en øget brug af ordinære timer, afgang samt arbejdsmarkedsstatus efter en given periode.

Snæver definition af "klart beskæftigelsesfokus"

Københavns Kommune anerkender ambitionen om at styrke det beskæftigelsesrettede fokus i lovgivningen og dermed også i de indsatser, som borgerne kan tilbydes. For borgere med begrænsede basale færdigheder, som er længere væk fra arbejdsmarkedet, indebærer kravet om "konkrete jobmuligheder" en risiko for, at borgerne bliver fastholdt i systemet.

Det er eksempelvis uklart, hvornår et tilbud om opkvalificering af basale it-kompetencer eller tilbud om regne- og ordblindekurser kan anvendes, hvis det skal føre til konkrete jobmuligheder.

Formål med tid til jobsøgning og forberedelse

I lovforslaget lægges der op til, at jobsøgning og forberedelse kan indgå i arbejdspligten med op til 4 timer om ugen, hvis det foregår uden for hjemmet. Udeblivelse herfra skal sanktioneres, hvilket kræver fremmøderegistrering. Københavns Kommune anerkender intentionen om, at borgerne skal ud af deres hjem, men den foreslåede konstruktion forekommer meget ressourcekrævende.

Københavns Kommune indstiller derfor til, at det genovervejes, om sanktionering ved udeblivelse er det rette middel til at sikre borgernes udbytte af de 4 timers forberedelses- og jobsøgningstid. Kommunerne bør i stedet få mulighed for, at eventuel fremmøderegistrering og sanktionering først skal effektueres, hvis borgeren møder uforberedt op til danskundervisning eller ikke søger jobs som aftalt.

Større omlægning af programmet efter integrationsloven

Med den snævre definition af "klart beskæftigelsesfokus" lægges der også op til en større omlægning af programmet til integrationsborgerne, som vi kender det i dag. Der er tale om borgere med integrationsbehov og med begrænsede forudsætninger for at forstå og begå sig i det danske samfund og på arbejdsmarkedet. Med forslaget vil de fremadrettet ikke kunne få en basal introduktion hertil, fordi det ikke længere vil være

muligt at tilbyde opkvalificering i forhold til basale færdigheder og nødvendige digitale kompetencer.

Brugen af særligt tilrettelagt nytteindsats

Københavns Kommune anerkender, at der er behov for at imødekomme fagbevægelsens bekymringer vedrørende fortrængning af ordinære jobs med forventningen om øget brug af nytteindsats. Brugen af nytteindsats ændrer sig dog ikke ved at afgrænse målgruppen for særligt tilrettelagt nytteindsats til alene at være borgere omfattet af arbejdspligten. Samtidigt øges den administrative byrde og ressourcetrækket i kommunen, fordi der skal være en unaturlig adskillelse mellem de forskellige tilbud.

Københavns Kommune indstiller til, at særligt tilrettelagt nytteindsats ikke afgrænses til borgere i målgruppen for arbejdspligten. Kommunerne har i forvejen svært ved at finde nytteopgaver, som ikke opleves fortrængende af fagbevægelsen. Det bør derfor være op til kommunerne, hvordan nytteindsats skrues sammen, så det med afsæt i lokale forhold øger muligheden for, at nytteindsats på tværs af målgrupper kan være et element i en jobtræningsbane og i videst muligt omfang, er inden for områder med jobmuligheder. Det er Københavns Kommunes opfattelse, at afgrænsningen af målgruppen for særligt tilrettelagt nytteindsats øger kompleksiteten i et i forvejen komplekst system.

Unge med uddannelsespålæg

Det fremgår af lovforslaget, at det ikke vil være muligt at give en uddannelsesrettet indsats til unge, som gives et uddannelsespålæg efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 30 stk. 3 eller efter integrationslovens § 16 a. Københavns Kommune anbefaler, at det fortsat bliver muligt at tilbyde en understøttende indsats til unge, der har et uddannelsespålæg, idet en uddannelsesforberedende indsats for denne gruppe af unge er central for deres varige tilknytning til arbejdsmarkedet.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Vermundsgade 38
2100 København Ø

Att.: asc@star.dk, csk@star.dk, star@star.dk

Lederne
- en verden til forskel
Vermlandsgade 65
2300 København S
T: 32 83 32 83
www.lederne.dk

København 12. aug. 2024

Høring over forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet)

Lederne har den 21. juni 2024 modtaget ovennævnte lovforslag, der udmønter aftalen om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne, i høring.

For Lederne er det vigtigt, at indførelsen af arbejdspligten på op til 37 timer for kontanthjælpsmodtagere, som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet, bringer flere i gruppen i arbejde og tættere på arbejdsmarkedet.

Lederne har noteret sig, at nytteindsats ifølge bemærkningerne til lovforslaget vil udgøre en betydelig aktivitet i arbejdspligten. Det fremgår dog også, at indsatsen i arbejdspligten kan bestå af andre eksisterende beskæftigelsesrettede tilbud som virksomhedspraktik, ansættelse i løntilskud, danskundervisning og i særlige tilfælde tilbud om vejledning og opkvalificering.

Lederne finder det positivt, at indsatsen i arbejdspligten også omfatter småjobs, samt andre beskæftigelsesrettede tilbud, så den ikke kun kommer til at bestå af nytteindsats. Hvis arbejdspligten skal øge beskæftigelsen blandt borgere omfattet heraf, er det vigtigt, at både småjobs og andre beskæftigelsesrettede tilbud kan indgå, herunder i kombination med nytteindsats.

Der er potentiale i, at småjobs bliver en del af indsatsen, hvor det er muligt. Det kan medvirke til, at flere omfattet af arbejdspligten får fodfæste på arbejdsmarkedet. En analyse fra foråret, som Væksthusets Forskningscenter har udarbejdet sammen med Aarhus Universitet viser, at aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med

flygtninge-/indvandrerbaggrund er en af de grupper, som klarer sig bedst på arbejdsmarkedet over tid, når de får løntimer.

Generelt bør der være fokus på progression, så indsatsen i arbejdspligten bringer flere i arbejde og/eller tættere på arbejdsmarkedet. Det er fornuftigt, at det indgår som et centralt element i monitoreringen og den aftalte evaluering, hvilket fremgår af bemærkningerne til lovforslaget.

I forbindelse med den aftalte evaluering vil det være hensigtsmæssigt, at evalueringen så vidt muligt også omfatter omfang, indhold og formål med det nye tilbud særligt tilrettelagt nytteindsats.

Med venlig hilsen

Kim Møller Laursen
Lederne

Notat

Til	STAR	Job og Velfærd
Fra	Job- og Uddannelsesafdelingen, Aalborg Kommune	Job- og Uddannelsessekretariatet Sønderbro 12 9000 Aalborg
Sagsnr./Dok.nr.	2024-031056 / 2024-031056-20	

12-08-2024

Høringssvar fra Aalborg Kommune - udkast til lovforslag, der udmønter Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsregler

Aalborg Kommune ønsker hermed at give høringssvar til udkast til lovforslag, der udmønter Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsregler.

Forberedelses- og jobsøgningstid uden for hjemmet i op til 4 timer om ugen

Det fremgår af lovbemærkningerne "...at med hjemmel i bemyndigelserne vil der bl.a. blive fastsat regler om, at forberedelsestid til danskundervisning og jobsøgning uden for hjemmet kan medregnes i op til 4 timer i alt om ugen. Timer, der medregnes, vil skulle være dokumenterbare. Timerne kan f.eks. være dokumenterbare ved, at aktiviteterne foregår i jobcenteret eller andre steder, som jobcenteret har anvist, og hvor det er muligt at registrere personens fremmøde. Derimod vil f.eks. timer på en almindelig café, ikke kunne medregnes" (s. 39 nederst).

Det undrer Aalborg Kommune, at der lægges op til en ordning i denne bureaukratiske form, som vil resultere i efter vores vurdering unødigt offentlig administration samtidig med at det ikke giver mening for borgerne.

Det giver naturligvis god mening, at borger indenfor den 37 timers arbejdspligt kan bruge tid på forberedelse af undervisning og jobsøgning. Og at fastsætte det til 4 timer ugentligt er vel også rimeligt, hvis der altså skal fastsættes en maksimal tidsperiode herpå.

Men den videre udmøntning er helt uforståelig i disse tider, hvor såvel det politiske niveau som den statslige administration har sat fokus på reduktion af det offentlige bureaukrati. Hvorfor skal den 4 timers jobsøgning og forberedelse ske udenfor hjemmet på et fysisk sted, som jobcentret har anvist og hvor jobcentret kan føre tilsyn med fremmøde?

Der står ikke noget i den politiske aftaletekst om, at forberedelse og jobsøgning skal ske uden for hjemmet på et fysisk sted, som jobcentret kan overvåge. Det giver ingen mening, at der stilles krav om fysisk fremmøde og registrering, når det ikke er en del af den politiske aftale. Ifølge den politiske aftale kan såvel forberedelse som jobsøgning tælle med i arbejdspligten, men der står ikke noget om hvordan. Det er Aalborg Kommunes vurdering, at der med udkastet til lovforslag lægges op til en udmøntning af den politiske aftale, som er meget rigid og uden øje for hvad det betyder rent bureaukratisk/administrativt.

Normalt foregår forberedelse til undervisning jo hjemme i borgerens hjem. Sådan gælder det for langt de fleste borgere, som går i skole eller deltager i undervisning.

Det samme gør sig gældende for jobsøgning, hvor meget tid går ved computeren med at kigge jobannoncer på nettet, udarbejde cv, skrive og registrere ansøgninger mv. Det vil være fuldstændigt uforståeligt for borger, at der stilles krav om at disse aktiviteter lige pludseligt skal ske uden for hjemmet på ét fysisk sted overvåget af kommunen. Hvordan skal jobcentermedarbejderen kunne forklare det?

Den nemme løsning og mindst bureaukratiske løsning vil her være, at kommunerne kunne medtage tid til jobsøgning og forberedelse op til 4 timer ugentligt ved at journalisere det på borgerens journal i lighed med andre aftaler omkring f.eks. transporttid og indsatser efter social- og sundhedslovgivningen.

Vejledning – og opkvalificeringstilbud i begrænset omfang

Aalborg Kommune finder det yderst bekymrende, at lovforslaget om arbejdspligt lægger op til et regelsæt, som begrænser brugen af vejledning- og opkvalificeringstilbud overfor de borgere, der bliver omfattet af den nye arbejdspligt jf. lovforslag LAB §105b / ITL § 23a.

Det betyder, at kommunerne ikke har mulighed for at gøre brug af beskæftigelsesrettede indsatser, som en del af arbejdspligten, selvom de medvirker til at skabe gode resultater ift. at borgerne opnår lønnede timer eller kommer i uddannelse. F.eks. vil det ikke være muligt at anvende cv- og jobsøgningskurser.

Indsatsen overfor unge ledige med et uddannelsespålæg, der bliver omfattet af arbejdspligten, vil i stor udstrækning ligeledes blive påvirket, da jobcentret ikke længere vil kunne iværksætte brobygningsforløb overfor disse unge. Det er yderst beklageligt, idet erfaringerne viser, at brobygningsforløb på uddannelsesinstitutioner / erhvervsskoler netop kvalificerer den unge til at vælge en realistisk uddannelse, da både uddannelsens krav og forventninger bliver tydelige i et sådant forløb. Det er erhvervsuddannelser, som arbejdsmarkedet har brug for!

Denne begrænsning i brugen af vejledning- og opkvalificeringstilbud står i skarp modstrid med jobcentrets pligt til at tilrettelægge en individuel beskæftigelsesrettet indsats / uddannelsesrettet indsats overfor den enkelte borger på baggrund af borgerens situation, ressourcer og kompetencer.

Begrænsningen vil særligt berøre de målgrupper, der er længere væk fra arbejdsmarkedet, da vejledning- og opkvalificeringstilbud evt. i kombination med praktik kan være den indsats, der skal til, for at borger på sigt opnår lønnede timer.

Registrering af indsatser

Aalborg har en stor bekymring for det store administrative merarbejde som følger af lovforslaget om arbejdspligt ift. registrering af de mange indsatser og aktiviteter, som bliver en del af den individuelle tilrettelagt arbejdspligt. De mange registreringer – samt den løbende opfølgning herpå – vil tage tid fra jobcentrets kerneopgave om at få ledige i job/uddannelse.

I dag registrerer kommunerne alene tilbud, som borger er henvist til. Med indførelsen af arbejdspligt vil det være nødvendigt også at registrere timer ift. jobsamtaler, transport mellem aktiviteter, forberedelsestid til danskundervisning og jobsøgning. Dertil kommer sundheds- og sociale tilbud samt ordinære løntimer, som i øvrigt for mange i målgruppen er svingene fra uge til uge.

De økonomiske konsekvenser er undervurderet

Det er Aalborg Kommunes vurdering, at de økonomiske konsekvenser for kommunerne er markant undervurderet. Det gælder såvel de administrative konsekvenser som de aktiveringsmæssige konsekvenser.

Det fremgår af lovudkastet, at det forventes, at udgiften til administration i kommunerne bliver på 62 mio. kr. fuldt indfaset. Det giver i runde tal 2,3 mio. kr. i Aalborg Kommune svarende til ca. 4 ekstra medarbejdere. Vi forventer at have omkring 800 borgere omfattet af reglerne omkring arbejdspligt. I dag er omkring 30% i en eller anden form for aktivitet. Mange af disse er ikke i dag i fuldtidsaktivering, så de fleste vil skulle have supplerede tilbud. Derudover har vi omkring 400 passive borgere, som skal i gang med 37 timers indsats. Hertil kommer opgaverne med sanktionering og alle registreringer. Det vil ikke kunne lade sig gøre med en kompensation på kun ca. 4 medarbejdere.

Tilsvarende ift. aktiveringsdelen, hvor udgiften er opgjort til ca. 150 mio. kr. på landsplan og dermed ca. 6 mio. kr. i Aalborg. Med 400 passive borgere, som skal fuldtidsaktiveres, så giver det en årspladsudgift på 15.000 kr. Hvis man tager udgangspunkt i denne årspladsudgift og f.eks. opretter et særligt tilrettelagt nyttilbud – det kan være rengøring af offentlige områder – og hvis man antager at udgiften kan holdes nede på 600.000 kr. årligt (meget lavt sat) til løn af medarbejder og følgeudgifter (arbejdstøj, redskaber og diverse materialer), så siger regnestykket at udgiften på 600.000 kr. divideret med 15.000 kr. giver 40 pladser. Hver medarbejder i vores kommunale særlige tilrettelagte nytteindsatsafdeling skal altså løbende holde styr på 40 projektdeltagere. Det er naturligvis helt urealistisk.

Kommunerne kan dække faktiske transportudgifter til personer omfattet af arbejdspligten

Det fremgår af lovforslaget om arbejdspligt, at kommunen efter LAB § 176a kan dække de faktiske transportudgifter til personer, der bliver omfattet af den nye arbejdspligt. Det fremgår af lovbemærkningerne, at lovgiver ønsker ens regler på tværs af Integrationsloven og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats for personer, omfattet af arbejdspligten.

Der ses imidlertid ikke beskrevet et ændringsforslag til LAB § 197, hvor statsrefusion på 50% er beskrevet. Det er således ikke tilsvarende som i Integrationsloven, hvor der er 50% statsrefusion på udgiften til faktiske transportudgifter efter Integrationslovens § 23f.

Aalborg Kommune vil derfor anbefale, at refusionsreglerne på transportudgifter til personer omfattet af arbejdspligten bliver ens. Dvs. at LAB § 176a kommer til at fremgå af LAB § 197.

Med den økonomiske kompensation, som på nuværende tidspunkt indgår i udkastet til lovforslag, vil kommunerne ikke kunne løfte opgaverne.

Indsatser i Arbejdspligten

Aalborg har fokus på, at borgere – uanset målgruppe – skal modtage beskæftigerettede indsatser med henblik på at opnå ordinære løntimer, da ordinære løntimer er den mest direkte vej til at opnå helt- eller delvis selvforsørgelse. Ordinære løntimer vil således være målet for jobcentrets indsats overfor alle borgere. Derfor anerkender vi også, at ordinære løntimer tæller med som en indsats i arbejdspligten.

Kompleks lovgivning med mange særregler

Lovforslaget lægger generelt op til, at der bliver særlige regler for de personer, der bliver omfattet af den nye arbejdspligt og som er i en målgruppe i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Der bliver således forskellige regler (rettigheder og pligter) for samme målgruppe alt efter, om en person er omfattet af arbejdspligten eller ikke.

Eksempelvis lægges der op til, at personer omfattet af arbejdspligten:

- ikke har ret til en læse- skrive- og regnetest (LAB § 93, stk. 1)
- ikke har ret til en realkompetencevurdering (RKV) (LAB § 93, stk. 2)
- ikke har ret til uddannelsesløft (LAB § 97, stk. 1)
- Ikke har ret til befordringsgodtgørelse (LAB § 175)

- Ikke har mulighed for merudgiftsgodtgørelse (LAB § 176, stk. 1-3)
- ikke er omfattet af ret og pligt til at påbegynde tilbud senest efter 6 mdr. (målgruppe 6.2 og 6.3) (LAB § 102)
- ikke er omfattet af ret og pligt til at påbegynde tilbud hurtigst muligt og senest efter én mdr. (målgruppe 6.4 og 6.5) (LAB § 105)
- Hurtigst muligt og senest efter 1 måned skal påbegynde indsatsen i arbejdspligten (LAB § 105a, stk. 3)
- Kun i begrænset omfang kan få tilbud og vejledning- og opkvalificering (LAB § 105b)

Således vil f.eks. en kontanthjælpsmodtager have ret til en læse- skrive- og regnetest og en RKV, når personen ikke er omfattet af arbejdspligten, mens en kontanthjælpsmodtager, som er omfattet af arbejdspligten, ikke vil have denne rettighed. Jobcentret skal ligeledes navigere med to regelsæt indenfor samme målgruppe ift. f.eks. start i tilbud/indsats, dækning af transportudgifter ifm. indsats mv.

I lovforslaget er det beskrevet, at ukrainere omfattet af integrationsloven ikke er omfattet af arbejdspligten. Det betyder, at der ligeledes er forskellige regelsæt for de samme målgrupper i integrationsloven.

De forskellige regler vil føre til en yderligere kompleksitet i lovgivningen og dermed modvirke den forenkling af beskæftigelsesområdet, som der er fokus på – både på nationalt og lokalt niveau.

Kommunernes pligt til at vejlede borger om rettigheder og pligter vil blive differentieret indenfor samme målgruppe. Medarbejderne i jobcentret kommer således til at navigere i en yderligere kompleks lovgivning, hvor reglerne ikke blot er afhængige af personens målgruppe, men også af, om personen er omfattet af arbejdspligten eller ikke.

8. august 2024

Bemærkninger til lovforslag, der udmønter "aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsreglerne"

Mødrehjælpen vil gerne takke for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslaget, der udmønter *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsreglerne*.

Generelle kommentarer

Mødrehjælpen bakker op om partiernes ambition om at sikre, at borgere i kontanthjælpssystemet får en tilknytning til arbejdsmarkedet. Men Mødrehjælpen mener ikke, at nærværende lovforslag løser de grundlæggende problematikker i forhold til beskæftigelse for mennesker i sårbare situationer, og er derfor stærkt bekymrede for, hvorvidt nærværende lovforslag vil bringe borgerne tættere på arbejdsmarked. Det Økonomiske Råd peger også i sin rapport "Dansk Økonomi forår 2024" på, at det er uklart, hvorvidt arbejdspligten vil bringe kontanthjælpsmodtagerne tættere på beskæftigelse¹.

Mødrehjælpen har indgående kendskab til børnefamilier i sårbare positioner, hvoraf mange forældre er på overførselsindkomster, både gennem vores rådgivning og vores partnerskaber med Aarhus og Københavns Kommune. Og vi ved, at manglende beskæftigelse ofte hænger sammen med andre komplekse problemstillinger, ex alvorlig sygdom, social kontrol, skolevægring hos børn eller lignende.

I Mødrehjælpens seneste Familiepanelsundersøgelse, blandt mere end 2.000 familier, som har fået hjælp af Mødrehjælpen, er det tydeligt, at alvorlig sygdom ex fylder meget i sårbare børnefamilier. Tre ud af fire forældre svarer i undersøgelsen, at de er udfordrede i forhold til at varetage et job på grund af deres helbred². Mødrehjælpen mener derfor, at familier i kontanthjælpssystemet skal hjælpes helhedsorienteret for at skabe de forandringer i familien, der skal til, for at få en forælder i beskæftigelse, og vi anbefaler derfor, at arbejdspligten tager højde for behovet herfor.

Mødrehjælpen anbefaler også, at styrke beskæftigelsesindsatser og jobåbninger til forældre i kontanthjælpssystemet, som er familievenlige. Det kan ex være indsatser og

¹ <https://dors.dk/files/media/WEB%201078473%20Dansk%20%C3%98konomi.pdf>

² https://moedrehjaelpen.dk/wp-content/uploads/2024/07/MoedrehjaelpenTema_Ulighed-i-sundhed.pdf

jobåbninger, hvor det er muligt at lave aftaler om familievenlige arbejdstider og -forhold. Det kan også bidrage til at øge sandsynligheden for succesfulde beskæftigelsesforløb, at man tilgodeser balancer i familiens samlede situation. Det anbefaler vi også at den nye arbejdspligt og nærværende lovforslag tager højde for.

Spørgsmål til høringssvaret kan stilles til politisk konsulent Sofie Enstrøm på sle@moedre-hjaelpen.dk

De bedste hilsener

Ninna Thomsen
Direktør

Rådet for Socialt Udsatte

Dato: 12. august 2024

HØRINGSSVAR VEDR. EN NY ARBEJDSPLIGT TIL BORGERE, SOM IKKE OPFYLDER OPHOLDSKRAVET OG BESKÆFTIGELSESKRAVET I KONTANTHJÆLPSSYSTEMET

Rådet takker for høringen og tilslutter sig delvist lovforslaget med følgende kommentarer

- ☑ Det er vigtigt for rådet, at beskæftigelsesindsatser generelt har til formål at hjælpe mennesker tættere på beskæftigelse fremfor på at straffe dem, som har svært ved at komme i job. Rådet er derfor også bekymret over indførelse af en 37-timers arbejdspligt for aktivitetsparate indvandrere på kontanthjælp, som har udfordringer ud over ledighed.
- ☑ Rådet understreger vigtigheden af at være forsigtig, når man overvejer at reducere eller fjerne ydelser fra mennesker, der allerede lever med en lav indkomst og har begrænsede ressourcer. For mange i denne gruppe kan yderligere nedskæringer forværre deres allerede sårbare situation.
- ☑ Derudover finder rådet det problematisk, at arbejdspligten kun rettes mod én bestemt gruppe mennesker, hvilket kan føre til unødigt marginalisering og udstødelse af en gruppe, der i forvejen står udenfor mange fællesskaber.
- ☑ Rådet mener derfor, at det er vigtigt, at kontanthjælpsmodtagere med udfordringer ud over ledighed sikres en helhedsorienteret indsats, og at der for de mest socialt udsatte, parallelt med en beskæftigelsesindsats, arbejdes med de udfordringer, der står i vejen for arbejde. Deltagelse i virksomhedspraktik og nyttejob i op mod 37 timer kan for socialt udsatte aktivitetsparate indvandrere være svært at deltage i på grund af komplekse sociale og psykiske udfordringer. Det er derfor vigtigt, at der for denne gruppe også sikres et helhedsorienteret fokus og ikke kun fokuseres på de klassiske beskæftigelsesindsatser.
- ☑ Blandt gruppen, der omfattes af den foreslåede arbejdspligt, er personer, som på grund af sociale eller sundhedsmæssige udfordringer ikke er i stand til at arbejde, eller for hvem et nyttejob ikke vil være en passende løsning. For disse personer kan kravet om arbejdspligt føre til en forværring af deres levevilkår. Rådet ser derfor også meget positivt på muligheden for helt at fritage personer fra at stå til rådighed for arbejdspligten i tilfælde, hvor jobcentret har vurderet, at indsatsen vil forværre personens helbred eller sygdom. Det er vigtigt, at dette tydeliggøres i både lovgivning og implementering heraf, så det sikres, at mennesker ikke tvinges i nyttejob eller anden aktivering, som kan forværre deres situation.
- ☑ Ligeledes er det meget positivt, at der i lovforslaget sikres muligheder for, at indsats efter social- eller sundhedslovgivningen også kan medregnes. For eksempel kan den tid, hvor personen er i løbende ambulante behandling på sygehuset eller er i psykologbehandling, medregnes til antallet af timer, når jobcentret tilrettelægger indsatsen i arbejdspligten.

-
- ☑ Rådet anbefaler, at der i evalueringen ses særskilt på effekten af arbejdspligten for de mest udsatte, herunder hvorvidt muligheder for fritagelse og indsatser under social- og sundhedslovgivningen benyttes i kommunerne.
 - ☑ Rådet anmoder også om, at det sikres i implementeringen af arbejdspligten, at de forventede beskæftigelseseffekter står til mål med omkostningerne i kommunerne, forbundet med implementering og administration af arbejdspligten.

Med venlig hilsen

Kira West

Formand for Rådet for Socialt Udsatte

SOS Racisme, Danmark
Nørre Allé 7
2200 København N.
sos@sosracisme.dk
www.sosracisme.dk

København d. 11. august 2024

Til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (star@star.dk),
Att. Annette Schrum (asc@star.dk),
og Charlotte Schilder-Knudsen (csk@star.dk)

Høringsvar fra SOS Racisme på: Udkast til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven. (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet). STARs j. nr. 2024-236

SOS Racisme Danmark takker for at have fået tilsendt lovforslaget med høringsfrist 12. august 2024.

SOS Racisme håber inderligt, - selv om forslaget er resultatet af en politisk aftale af 13. oktober 2023 mellem partierne A, V, M, Æ og O - at folketingsmedlemmerne besinder sig og forkaster forslaget af de grunde, vi har beskrevet i høringsvaret.

Vi ser lovforslaget som endnu et stykke diskriminerende såkaldt "værdipolitik", som går ud på at fratage rettigheder og værdighed fra udlændinge og etniske minoriteter i Danmark inkl. flygtninge, samt fra danskere der har været i udlandet i over et år af de seneste 10 år, og som ikke i de sidste ti år har haft mindst 2,5 års fuldtidsarbejde, og som modtager SHO-ydelse el. kontanthjælp.

Efter en sammenfatning beskrives punkterne nedenunder mere detaljeret

- A. Diskrimination
- B. Bureautisering og øget kontrol og sanktioner
- C. Danskuddannelse og andre uddannelsesmuligheder mindskes
- D. Fattiggørelse, børnefattigdom
- E. Ingen kvindefrigørelse gennem arbejdspligt
- F. Ingen nytteværdi i forslaget. Det er dyrt og skader dem, det berører
- G. Alternativer, der kan lette adgangen til arbejdsmarkedet, evt. forudgået af afklaring om pension.

Sammenfatning

Diskrimination – ikke kvindefrigørelse; tvangsarbejde skal elimineres, staten skal bidrage hertil.

Tiltaget med 37 timers arbejdspligt har været anført som et middel til kvindefrigørelse for kvinder fra ikke-vestlige lande, som har en noget lavere beskæftigelse end danske kvinder. Formodningen om den øgede ligestilling ved tiltaget hviler på fordomme om, at en lavere beskæftigelse af kvinder med rødder i udlandet end af danskfødte kvinder, skyldes mandens undertrykkelse af kvinder og mandens direkte forbud mod at kvinden kommer på arbejdsmarkedet. Det er nok rigtigt i få tilfælde, men er efter vores kendskab ikke udbredt.

Da mange danske kvinder i 1960'erne og 1970'erne kom på arbejdsmarkedet og fik egen løn, fik kvinderne mere selvstændighed og det er ste som en del af grundlaget for kvindefrigørelsen i Danmark i 1970'erne. Der er derimod ingen kvindefrigørelse at se i det, som lovforslaget beskriver, bl.a. fordi kvinderne ikke får løn, og ikke kan bestemme om de vil pålægges pligtarbejde eller ej.

For SOS Racisme at se, er forslaget diskriminerende efter nationalitet: det undtager dog personer fra EU/ EØS, som ikke tolererer diskrimination af deres statsborgere, samt de ukrainske fordrevne, som reelt er krigsflygtninge, men er på en særlov, der søges forlænget til marts 2026.

Formålsløst, ulønnet pligtarbejde i "nyttejobs" – uden tidsmæssig afgrænsning må betragtes som noget negativt, og det bliver endnu mere negativt og nedværdigende, når det ledsages af alvorlige økonomiske sanktioner ved udeblivelser uden gyldig grund. *Lovforslaget er formentlig i strid med ILO's konvention: Bekendtgørelse af konvention om afskaffelse af tvangsarbejde, BKI nr. 65 af 07/11/1958¹, som Danmark er medlem af, og som trådte i kraft i 1959.*

Stigmatisering og formålsløshed

Skal man sammenligne lovforslaget om arbejdspligt og nyttearbejde med noget i Danmark, må det være en genindførelse af den arbejdspligt, som beboerne i fattiggårdene havde for ca. 100 år siden. Ofte hårdt arbejde, som førte til mere udstødning og stigmatisering.

Og der er andre europæiske eksempler at sammenligne med:

Indtil murens fald var der arbejdspligt i flere østeuropæiske lande, men meget arbejde var ikke særlig nyttigt eller effektivt.

Eller episoden fra filmen: Schindler's liste, hvor jøder fra ghettoen blev kommanderet ud for at skovle en central plads fri for sne under kraftigt snevejr, der straks dækkede det ryddede stykke. Ikke for at det skulle gøre nogen nytte, men for at "folk" skulle kunne se ned på jøderne, der var tvunget til at arbejde hårdt - for ca. 80 år siden!

Er noget tilsvarende tilfældet med det aktuelle lovforslag – er det for at "danskerne" skal se "de fremmede" samle skidt på stranden uden løn? Kan lovforslaget ikke ses som et udtryk for en dansk *herskerattitude* hos aftalepartierne over for folk med udenlandske rødder, og danskere, der har boet i udlandet, og som ikke er selvforsørgende?

Og også en herskerattitude over for kommunernes jobcentermedarbejdere, som skal udføre det negative og meningsløse arbejde med at finde og administrere nytteløse "nyttejobs" til borgerne,

¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/ltc/1958/65>

kontrollere dem på alle måder, og sanktionere dem med høje sanktioner – der kan spise hele kontanthjælpen/SHO-ydelsen op.

Bedres muligheden for lønarbejde?

Ifølge beregninger øger forslaget reelt ikke arbejdskraftudbuddet, da regeringen stort set ikke antager, at de berørte borgere kommer i jobs efter et nyttejob.

Det svækker derimod autonomi, værdighed, og måske endda ønske og vilje til at komme i arbejde hos dem, der kommer i "nyttejob", og som vil opfatte det som slaveri.

Det fører ikke til integration på arbejdsmarkedet, giver ikke bedre chancer eller personlig tilfredshed eller belønning i form af løn eller kompetencer. Da ordningen stort set alene rammer udlændinge og etniske minoriteter på SHO-ydelse, får de, der har behov for at praktisere og øve det danske sprog på arbejdspladsen heller ikke særlig gode muligheder for det. For nyttejobs udfyldes stort set af personer med andre modersmål end dansk.

Den generelle politik for ledige og sygedagpengemodtagere inden for arbejdsmarkedsområdet går ud på opkvalificering modsat den foreslåede ordning. I øvrigt får kommunerne så meget at gøre med at kontrollere borgerne, at der ikke bliver tid til at få borgerne i ordinære, lønnede jobs, og vejledningen henimod dette vil blive formindsket! Det er at forspilde mulighederne for at få personer i rigtige jobs under en højkonjunktur!

Socialdemokratiet, som oprindeligt kom med forslaget, har begrundet det med "Ret og pligt", at det er "Integrationspolitik", "Ligestillingspolitik", "Kvindefrigørelsespolitik", eller det skal øge andelen af beskæftigede - altså en "Arbejdsudbudspolitik" - og med "Værdipolitik". Og at børn skal se deres forældre stå op om morgenen for at gå på arbejde og være stolte af det! Men lovforslaget modarbejder snarere de nævnte områder.

Fattiggørelse

Hvis man ikke kommer i et reelt job med lønindtægt, vil fattiggørelsen af flygtninge og immigranter med et pålæg om op til 37 timers arbejdspligt besværliggøre integrationen på arbejdsmarkedet.

SOS Racisme mener, at der er andre måder at få udlændinge og danskere, der har boet over et år i udlandet, i arbejde på. Uden at det behøver at gå lige så meget ud over dem og deres børn, og uden at det skader og drives af negative tiltag over for dem. Vi har skrevet om det i afsnit G: Alternativer.

Uddybning af punkterne

A. Diskrimination

Der er tale om diskrimination, som er ulovligt efter loven om forbud mod racediskrimination, og Racediskriminationskonventionen:

1. Forslaget er især målrettet imod personer med udenlandsk baggrund. Forslaget er desuden målrettet "ikke-vestlige" indvandrede i tekst og i omtale og debat fra politikere og ministre.
2. Man vil undtage ukrainere på særloven fra lovforslaget, jf. s. 145-146. Det er reelt den største gruppe af flygtninge lige nu, selv om de kaldes for "fordrevne". Det taler ind i en

reel negativ diskrimination af personer af alle andre udenlandske nationaliteter, som ikke vil kunne undgå tvungen arbejdspligt og andre horrible tiltag, hvis de får kontanthjælp/SHO-ydelse.

3. Unge, der gerne vil læse videre, skal have et uddannelsespålæg, men risikerer at blive pålagt 37 timers arbejdspligt i stedet for at få den samme hjælp til at komme i uddannelse, som deres tidligere klassekammerater vil få, hvis de søger kontanthjælp. Dvs. en indsats, der er mindre uddannelsesrettet end deres jævnaldrende. Det kan være unge, der er kommet til Danmark kort efter fødslen og har gået i skole med danske børn, de unge vil med rette føle sig diskrimineret, hvilket man må forvente vil føre til en uvilje overfor det danske offentlige system.
4. Flygtninge skal ifølge Flygtningekonventionen behandles på lige fod med Danmarks egne borgere, men det bliver de ikke efter dette lovforslag. Dette har også været UNHCR's holdning i relation til tidligere lovforslag, som satte flygtninge i ringere situationer end "danskere", - fx om starthjælp og SHO-ydelse frem for kontanthjælp. Også selv om politikerne havde fundet på at behandle en lille gruppe danskere lige så ringe som flygtningene, ved at opføre kriterier for normal kontanthjælp efter, om man havde opholdt sig udenfor Danmark i mere end 1 år ud af et bestemt antal år - ligesom i dette lovforslag.
5. Mange flygtninge lider af traumer fra krig og forfølgelse, som i sig selv kan skabe problemer med indlæring af dansk. Desuden kan angst, mareridt og depression, som ofte følger med PTSD, svække arbejdsmuligheder og danskindlæring. En del har behov for først at få behandling for PTSD, og nogle har behov for fred og ro. På den måde kan pligtarbejdet også udgøre diskrimination med handicap som diskriminationsgrund.
6. Generelt skal lande som Danmark, der er medlem af ILO's Konvention om afskaffelse af tvangsarbejde, bekæmpe tvangsarbejde, særligt gælder det som her, hvor det bruges som middel til forskelsbehandling efter nationalitet jf. 1.e., og muligvis også kan skønnes at overtræde 1. b.: for at mobilisere arbejdskraft til økonomisk udvikling, og 1.c.: middel til opretholdelse af arbejdsdisciplin. *Mod 1.b.* taler, at næsten ingen skønnes at komme i job af det, og det er dyrt for samfundet; *mens for 1. c.* taler den retorik, der benyttes af politikerne i debatten om forslaget, fx at begge forældre bør gå på arbejde hver dag.

"Artikel 1.

Ethvert medlem af Den internationale Arbejdsorganisation, som ratificerer nærværende konvention, forpligter sig til at undertrykke og til ikke at gøre brug af nogen form for tvungent eller pligtmæssigt arbejde

(a) som middel til politisk tvang eller opdragelse eller som straf for at have eller give udtryk for politiske synspunkter eller synspunkter, der ideologisk strider mod den bestående politiske, sociale eller økonomiske ordening;

(b) som metode til at mobilisere og anvende arbejdskraft med henblik på økonomisk udvikling;

(c) som middel til opretholdelse af arbejdsdisciplin;

(d) som straf for at have deltaget i strejker;

(e) som middel til forskelsbehandling på grund af race, social stilling, nationalitet eller religion".

7. Regeringen har selv forsømt at modarbejde diskrimination. Bl.a. har den ikke leveret en "Handlingsplan mod racisme", som også skulle også omfatte arbejdsmarkedsområdet, og

som senest blev lovet færdig i første halvdel af 2024. Vi forventer at regering gør noget ved den diskrimination, der reelt finder sted hver dag i forbindelse med ansættelser på arbejdsmarkedet, i den politisk aftalte Handlungsplan mod racisme.

8. Samtidig mister flere, som er i arbejde, fortsat deres arbejdstilladelse eller opholdstilladelse grundet en urimelig stram udlændingelovgivning, som regeringen selv har kaldt skør og har lovet at ændre. Men den har stort set intet gjort for at ændre den i en mindre skør retning, - den og fremsætter fortsat diskriminerende lovforslag – som dette.

B. Bureautisering, øget kontrol og sanktioner

Lovforslaget rammer de allerfattigste i Danmark på SHO-ydelse. Ydelsen er i sig selv stort set ikke nok til at leve for. Reelt vil staten indskrænke den personlige frihed alvorligt for de borgere, der kommer ind under lovforslaget, - i stedet for at bruge positiv motivation og få borgerne som medspillere!

Lovforslaget er ude af trit med den *af*bureautisering på området for arbejdsløse og folk på sygedagpenge, og andre, som ikke får SHO-ydelser. Der afskaffes en række obligatoriske samtaler og kontroller, samt tiltag, der ikke er til nogen nytte, såsom ressourceforløb i årevis.

Med lovforslaget skal kontrollen af folk derimod intensiveres og udbredes til områder som jobsøgning og forberedelse til danskuddannelse, som skal foregå uden for hjemmet for at kunne registreres. *Fra lovforslaget: "Forslaget betyder, at kommunerne fremover pålægges at skulle registrere den nye aktivitet jobsøgning og forberedelsestid uden for hjemmet, som kan indgå i opførelsen af arbejdspligten"*. Ligesom fremmøder på sprogskoler kontrolleres.

Hvorfor kan man ikke vise borgeren den tillid, at han/hun vil forsøge at lære dansk og få job – hvis borgeren er jobparat, og så bare afsætte fire timer til det?

Når folk sættes under arbejdspligt i et unyttigt "nyttejob" – og når samfundet vil bestemme over, hvad de skal bruge 37 timer af en arbejdsuge på – er det et alvorligt indgreb i borgernes frihed. Det fører til tab af værdighed, selvbestemmelse, og folk vil opleve en stor meningsløshed. Der er ikke nogen bagkant for hvor længe "nyttejobbet" kan vare.

Større, langvarige adfærdsændringer – som at komme i arbejde, når man ikke har arbejdet en lang periode, samt indlæring af nye færdigheder- begynder med "A for Anerkendelse"; ikke med "S for Straf". Anerkendelse indeholder respekt for medmennesker, som selvstændigt tænkende og følede mennesker, der har egne meninger, vilje, ønsker, drømme, behov, ressourcer og sociale relationer – ligesom andre mennesker har det!

Sagsbehandlerne i kommunerne kommer til at bruge deres tid på nyttejobskabelse og kontrol - fremfor at høre, hvad de berørte selv mener, og drøfte/afprøve muligheder for jobs fx i få timer ad gangen i starten og siden øge timetallet - på en rigtig arbejdsplads.

Et ønske om ændring bør inddrage og vokse i personen selv, og respektere vedkommendes autonomi. Han/hun må fremlægge egne ønsker, overvejelser og bekymringer. Personen skal styrkes, og ikke svækkes eller behandles nedværdigende med sanktioner, befalinger, og nytteløst pligtarbejde. Det er uhensigtsmæssigt og nedværdigende at tilrettelægge hverdagen med begrænsende detaljer af hensyn til registrering og kontrol! Lovforslaget er utrolig stift.

Lovforslaget går direkte imod de vigtigste af Ekspertgruppens anbefalinger til fremtidens beskæftigelsesindsats², fra juni 2024. Ekspertgruppen anbefaler:

- En mere værdig beskæftigelsesindsats, med mere vægt på den enkeltes selvbestemmelse gennem større frihed til at vælge den vej, der passer individet bedst.
 - Afbureaukratisering med tillid fremfor kontrol, og færre rutinemøder.
 - At sanktioner ikke skal anvendes mod de personer, der er længst væk fra arbejdsmarkedet, som de aktivitetsparate. Gruppen skønnes at omfatte cirka 60% af dem, som lovforslaget omfatter.

C. Danskuddannelse og mulighed for anden uddannelse formindskes

Danskuddannelsen skal i forslaget forkortes med et modul på danskuddannelse 1; pengene herfra skal bruges til øget kontrol og etablering af nyttejobs. Selv hvis personer med udenlandsk baggrund ender på pension, vil det være af værdi for dem at have lært mest muligt dansk. Men lovforslaget forringer danskuddannelserne for voksne, stort set udfase højskoleophold, og **mindke den jobfaglige vejledning og indsats**, samt længere kompetencegivende forløb, som på sigt kunne have fået flere i beskæftigelse.

Ifølge Væksthusets forskning, resumeret af Charlotte Liebak Hansen,³ har forskningen vist at **"danskundervisning er vigtig for at øge de langvarige beskæftigelseseffekter. Det viser forskning fra Rockwoolfondens Forskningsenhed og University College London"**. Det burde snarere foranledige mere – og ikke mindre - danskuddannelse!

Nye tal fra **Integrationsbarometret**⁴ for voksne såkaldt "ikke-vestlige" indvandrere viser, at danskkompetencerne for indvandrede er gået tilbage på alle de tre målepunkter siden 2012:

3.1: Andelen, der kom til Danmark som 0-12-årige med karakteren 2 eller derover ved 9.klasses eksamen er faldet fra 89% i 2012 til 71% i 2023.

3.2: Andelen af indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, der slet ikke eller i mindre grad oplever problemer med deres danskkundskaber, er tilsvarende faldet fra 57% i 2012 til 50% i 2024.

3.3: Andelen af kursister omfattet af integrationslovens program, der består en prøve i dansk inden 5 år fra påbegyndelse af danskuddannelse, er faldet lidt, fra 67% til 65% i 2023.

D. Fattiggørelse

Lovforslaget vil medføre fattiggørelse. Ifølge det tidligere fremsendte udkast til lovforslaget om **Skærpede krav til kontanthjælp for personer, der er kommet til Danmark efter 1968**⁵, skulle den omfattede gruppe bestå af cirka 22.000 personer. Ifølge økonomiministerens foreløbige svar på et spørgsmål i Folketinget, kan der først offentliggøres et mere nøjagtigt beregnet antal borgere *efter* høringsfristen for lovforslaget -måske i september 2024.

² <https://xn--fremtidensbeskftigelsesindsats-0uc.dk/>

³ <https://www.a4medier.dk/beskaeftigelse/artikel/debatvaeksthusetarbejdspligt>

⁴ https://integrationsbarometer.dk/barometer/sammenlign/?v=daab4df175a4&include_country%3Aboolean=on&indicators%3Alist=3N1&indicators%3Alist=3N2&indicators%3Alist=3N3

⁵ **Høring vedr. forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp)**

Måske vil det vise sig, at en stor del af de omtalte aktivitetsparate borgere reelt vil få pension. Det kan være en fordel for dem, så de slipper for tvangsarbejde og en stor usikkerhed – og som pensionister kan de få nogle fordele i form af nedsatte takster.

Når de borgere, der kommer i 37 timers arbejdspligt både er fattige (på SHO-ydelsen) og ikke får meget fritid, har de også ringere vilkår for at spare penge - ved fx at finde de billigste varer – og ved at gå eller cykle i stedet for at bruge offentlig transport. De har også dårligere tid til at tage sig af deres børn og evt. andre familiemedlemmer, og til at opsøge gratis aktiviteter med dem.

Sanktioner og indtægtstab formodes at gå ud over børns integration og uddannelse og trivsel. Reelt vil der være mange eneforsørgere, der hellere ville bruge deres tid på at hjælpe deres egne børn med skolearbejde og på at give børn og evt. ældre familiemedlemmer omsorg, end på at samle skidt op på strandene uden at få løn for det. De betydelige sanktioner, der er varslet, vil også berøre familiens værdighed, velfærd og sundhed - og skabe mistillid og anspændthed mellem borgeren og sagsbehandleren.

Selv om sanktionerne skal stå i forhold til deres ydelser, kan de være ødelæggende ved blot en dags fravær, hos folk, der måske kun har råd til to måltider om dagen, og ikke har råd til nyt tøj og sko og medicin, oplever lukning for el og gas, og som det måske kun lige akkurat kan betale huslejen og ikke har chancer for at få en god og billig bolig.

Hjemløshed

Ca. halvdelen af de 22.000 borgere, man vil pålægge arbejdspligt, forventes sat ned i ydelser fra kontanthjælp til SHO-ydelse fra sommeren 2025. Det kan føre til udsættelse af boligen og hjemløshed, som Boligselskabernes Landsforening har advaret om, er dyrt og ødelæggende for familierne – og for kommunerne. For hjemløse er vejen til at få et arbejde særligt svær. Hjemløshed medfører ofte en kaskade af negative sociale begivenheder: nedsat selvværd, familieopløsning, sygdom og misbrug.

Øget børnefattigdom

Børn i fattige familier på SHO-ydelse kan blive endnu fattigere, hvilket medvirker til øget isolation. Forslag fra en Ekspertgruppe til Odense Kommune om, hvad kommunen og andre kan gøre for at imødegå Børnefattigdom⁶, kan bedre forenes med de af SOS Racisme og andre foreslåede Alternativer til lovforslaget, end med selve lovforslaget:

”6. At udvikle en mere familievenlig beskæftigelsesindsats, når der er børn i billedet.

Dette skal bidrage til at skabe forudsætningerne for succesfulde beskæftigelsesforløb, der tilgodeser balancer i familiens samlede situation, herunder med blik for børns eventuelle særlige behov. Dette kan have positiv indflydelse i forhold til fastholdelse af beskæftigelse. Det kan for eksempel være et hensyn til, at en enlig forælder måske ikke kan arbejde uden for dagtilbuddets åbningstider eller have lang transporttid.

⁶ <https://presscloud.com/file/88/883364454782756/Onepager - Bekpelse af brnefattigdom - anbefalinger til Odense Kommune fra ekspertgruppe og borgerpanel.pdf>

7. ... Det er en fordel for familiens trivsel og overskud, at sagsbehandlingen skaber hurtigere afklaring på forældrenes situation eller afgørelser, der har betydning for familiens økonomi.

13. At styrke beskæftigelsesindsatser og skabe jobåbninger, hvor det er muligt at lave aftaler om familievenlige arbejdstider og arbejdsforhold, så forældrene får positive erfaringer med arbejdsliv og -fællesskab, samt at der skabes gode betingelser for fastholdelse i job.

14. At sikre så mange lønnede arbejdstimer som muligt tidligt i beskæftigelsesindsatsen til de forældre, hvis børn lever i fattigdom. Lønnet arbejde vil bidrage til værdien og oplevelsen af at være en del af et arbejdsfællesskab samt bidrage til børnenes forståelse af det at have et job og et arbejdsliv.

27. At bidrage til, at unge får og fastholder fritidsjob.

28. At sikre mentorordninger og øge støtten for unge, der har brug for en ekstra hånd i ryggen til at finde praktik- og læreplads, fritidsjob, studiejob, ungarbejde eller regulært job. Herunder med fokus på støtte, når de unge er i job og praktik.

E. Ingen kvindefrigørelse for minoritetskvinder

I det nu vedtagne lovforslag om skærpede krav for kontanthjælp er ca. 55% af de berørte med udenlandsk baggrund kvinder og 45% mænd. Forslaget er forsøgt markedsført af udlændingeministeren og ligestillingsministeren som en frisættelse af kvinder, idet indtræden på arbejdsmarkedet kan give kvinden mere selvstændighed og selvtillid. Og hvis kvinden selv tjener en løn, har hun et større økonomisk råderum - hvis det da ikke bliver fradraget i SHO-ydelsen. Konceptet hviler først og fremmest på politikernes fordomme om at kvinderne ikke ønsker eller ikke må arbejde uden for hjemmet.

De fleste i Danmark vil formentlig have stor uvilje mod 37 timers arbejdspligt i Danmark og kalde tvungent pligtarbejde for slaveri, især hvis det hverken er eller fører til lønarbejde. For reelt mindsker det friheden at skulle samle skidt op på en strand 37 timer om ugen, hvis det ikke giver løn eller kompetencer eller et reelt job. Samtidig hindres flere i at tage en uddannelse eller på anden måde øge kompetencerne for et lønarbejde.

F. Forslaget er dyrt for stat, kommuner og borgerne og hjælper ikke på manglen på arbejdskraft

Manglende uddannelse af unge er dyrt for samfundet – og for de unge selv. Ifølge lovforslaget vil den foreslåede indsats koste især kommunerne dyrt, ligesom arbejdet med udlændinge i kommunerne i høj grad skal omstilles til at finde særlige jobs uden for almindelige virksomheder: "særlig tilrettelagt nytteindsats" – dvs. nyttejobs, som med garanti ikke fører til ansættelse i et rigtigt job, fordi der ikke er rigtige stillinger i nyttejobs.

Dette sker på et tidspunkt, hvor Danmark har stort behov for arbejdskraft i rigtige, lønnede jobs! Hvorfor kan kommunerne ikke forsøge i stedet for at skabe ordinære deltidsjobs hos arbejdsgivere, der mangler folk, med løn fra kommunen i en introduktions- eller prøveperiode (praktik, isbryderordning) og med mentorstøtte, eller give løn for et antal arbejdstimer på deltid? Men hvor arbejdstagerne stadig får fulde ydelser, indtil de er selvforsørgende? Det kan ofte lade sig gøre at skabe deltidsjobs til studerende – både i offentlige og i private virksomheder, og dette burde vel også være muligt for arbejdstagere med udenlandske rødder? Denne model har givet særlig gode resultater på længere sigt ifølge forskning fra Væksthuset – i modsætning til nyttejobs.

Af de ukrainske fordrevne er nu 57% kommet i lønarbejde – ikke nødvendigvis fuldtidsjob - efter godt 2 år i Danmark. De er blevet taget godt imod, er ikke blevet skældt ud af politikere og medier,

og de fik arbejdstilladelse, så snart de havde søgt opholdstilladelse efter særloven. Samtidig har nogle kommuner og private virksomheder gjort en særlig indsats for at give ukrainere arbejde hurtigt, fx ved at give dem job i hjemmeplejen, hvor de gik ud sammen med en dansk ansat. Mange ukrainere er flygtet, inden de er nået at blive voldsomt traumatiseret af krigen, mens andre har mistet en eller flere af deres kære, - eller har nære pårørende, de er bekymrede for i Ukraine.

Andre med udenlandske rødder er mere traumatiserede end ukrainerne, og kommer fra lande, der har været plaget af krig i årtier. Cirka 60% af udlændinge på kontanthjælp er aktivitetsparate og ikke jobparate⁷. For mange medborgere vil usikkerheden om økonomien medføre en øget psykisk og fysisk belastning, som kan være med til at nedbryde deres sundhed – mere end den allerede er.

Desuden vil nogle sprogskoler og særlige vejledningsindsatser måske blive lukket ned. Og jobcentrenes medarbejdere skal spilde deres tid på meningsløse opgaver, frem for at få nogle i lønnet arbejde og få andre afklaret til pension, flexjob, rehabilitering eller beskæftigelse. Og de ansatte i jobcentrene vil opleve mistillid fra dem, der udsættes for tvang og sanktioner. Forslaget er derfor dyrt for alle tre parter: folk selv, kommunerne og staten

G. Alternativer

Der findes gennemprøvede alternativer. Overfor sygedagpengemodtagere fx hurtig med gradvis genoptagelse af arbejdet sammen med evt. genoptræning, når den syge er klar.

På kontanthjælpsområdet har "Væksthuset" fundet, at det er gået de borgere bedst, der har haft lønnet arbejde – helt ned til få timer pr. uge med løn – og samtidig har bevaret deres kontanthjælp. Andre muligheder er "isbryderordninger" indledt med en gratis praktikperiode og mentornetværk, og atter andre kunne være en blanding af kurser, netværk og praktik på rigtige arbejdspladser efterfulgt af ansættelser på deltid, som kunne trappes op.

Ifølge forskningschef, **Væksthusets Forskningscenter** Charlotte Liebak Hansen⁸, er der ikke evidens for, at ulønnede nyttejobs fører til øget beskæftigelse. Det gør derimod ordinær lønnet beskæftigelse – "selv i få timer om ugen⁹ til ordinær løn, samtidig med at personerne ikke får frataget deres offentlige ydelse". En undersøgelse fra Væksthuset viste, at 2 år efter at *aktivitetsparate* flygtninge eller indvandrere første gang fik blot få ordinære løntimer oveni deres kontante ydelse, forsørgede 56% sig selv helt eller delvist, de resterende 44% fik offentlige ydelser. Derimod – blandt *alle aktivitetsparate* var det 12%, der ikke have nogen timer med lønnet arbejde, efter 2 år. Det kan tolkes som: blot få løntimer i en virksomhed til ordinær løn kan give de aktivitetsparate flygtninge/indvandrere: kontakter, arbejds erfaring og formentlig også interesse, selvtillid og tro på, at de kan klare at arbejde – og vilje til at gennemføre det. Over for dette: Hvis

⁷ https://www.altinget.dk/arbejdsmarked/artikel/mange-indvandrere-kan-faa-dispensation-fra-regeringens-arbejdspligt?ref=newsletter&refid=altinget-dk-arbejdsmarked-587&utm_medium=email&SNSubscribed=true&utm_content=Altinget%20DK%20-%20Arbejdsmarked&utm_source=nyhedsbrev&utm_campaign=Altinget%20DK%20-%20Arbejdsmarked

⁸ <https://www.a4medier.dk/beskaeftigelse/artikel/debatvaeksthusetarbejdspligt>

⁹ <https://vaeksthusets-forskningscenter.dk/wp-content/uploads/2024/03/Loenner-det-sig-at-faa-loentimer-paa-vejen-mod-job.pdf>

300 ud af cirka 22.000 kommer i arbejde varigt fremefter på grund af det aktuelle og dyre lovforslag, svarer det til 1,4%.

Lone Loklindt, rådmand og viceborgmester i **Frederiksberg Kommune** skriver om forslaget om 37 timers tvungen arbejdspligt¹⁰, at det er usmageligt og ubrugeligt. Og fremhæver en beskæftigelsesindsats målrettet etniske minoritetskvinder i Frederiksberg, hvor 57% af minoritetskvinder er i job. Hun mener ikke ledigheden skyldes uvilje mod at arbejde, men at den oftest er et resultat af andre faktorer såsom sprogbarrierer, manglende kompetencer eller familieforhold. Et 20 ugers forløb i Frederiksberg har givet kvinderne et netværk med andre kvinder, som gør dem stærke og giver dem mere selvtillid. "En del af den indsats går også ud på, at vi arbejder ud fra arbejdsgivernes efterspørgsel på arbejdskraft". Og hun mener, at regeringen bør bruge den erfaring, man har ude i kommunerne fremfor tvungne nyttejobs.

SOS Racisme i et tidligere høringsvar om "Skærpede krav for kontanthjælp af 25. februar 2024"

¹¹ i afsnittet, side 2: **Brug gulerødder i stedet for pisk**, anbefalet det offentlige at:

- Vise anerkendelse af brugeren og give vedkommende medbestemmelse, undersøge behov og forventninger samt barrierer for at komme i arbejde, og forsøge at afhjælpe barriererne. .
- Give kontanthjælpsmodtagere, der kommer i arbejde, ret til at tjene et større kontant beløb, før det fradrages i kontanthjælpen.
- Udvis en positiv indstilling til uddannelse til unge under 30 år på kontanthjælp, hvis de ønsker dette.
Støtte unge psykisk syge, der vil i arbejde eller i uddannelse.
- Få folk ind i deltidsjob i rigtige jobs med løn til start og med nødvendig støtte, evt. med mentorstøtte, som kan være organiseret i netværk.
- Styrke dansksproglige kompetencer – især udtale og forståelse af det talte sprog.
- At jobcentre stopper med at drøfte tilbagesendelse med repatrieringsbistand, medmindre det efterspørges. Mange opfatter det nedværdigende og skræmmende. Nogle med PTSD undgår derfor jobcentersamtalerne.

Konklusion:

SOS Racisme mener, man skal droppe lovforslaget om tvangsarbejde og arbejdspligt, og i stedet bruge nogle af de ovennævnte initiativer, til at få folk i rigtigt lønarbejde – evt. med gradvis optrapning af arbejdstiden, - ikke nødvendigvis til 37 timer om ugen. og bibeholdt fuld SHO-ydelse/kontanthjælp den første tid, hvis man har været uden arbejde i lang tid.

Denne indsats vil kunne gavne alle parter uden at bryde ILO-konventionen om tvangsarbejde.

Med venlig hilsen,

For SOS Racisme,

Anne Nielsen, talsperson

¹⁰ <https://www.altinget.dk/artikel/rv-mette-frederiksens-symbolpolitik-spaender-ben-for-en-anstaendig-beskaeftigelsespolitik>

¹¹ https://sosracisme.dk/wp-content/uploads/2024/03/Hoeringssvar_SOSRacisme_skaerpedekravforkontanthjaelp_2816618.pdf

Teit Elley Molter

Fra: 1 - ERST Høring <hoering@erst.dk>
Sendt: 12. august 2024 09:40
Til: Annette Schrum; Charlotte Schilder-Knudsen; Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Emne: Erhvervsstyrelsens høringssvar vedr. lovforslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskudd. og ligningsloven (ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdsk(ERST Sagsnr: 2024 - 8...

Kære modtager i Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Hermed Erhvervsstyrelsens høringssvar vedr. nedenstående høring.

Fasttracksvar vedrørende lovforslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven (ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet)

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget lovforslaget i høring.

OBR vurderer, at forslaget ikke er erhvervsrettet og derfor ikke skal forelægges OBR, jf. Vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger.

OBR har på den baggrund ingen bemærkninger til forslaget.

Såfremt Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering ikke er enig i denne vurdering, bedes I vende tilbage med henblik på, at OBR dels vurderer de administrative konsekvenser af forslaget og dels afgiver bemærkninger til vurderingen af Innovations- og Iværksættertjekket.

Kontaktperson vedrørende ovenstående bemærkninger:

Sofie Amalie Anderskov Riis

Student

Tlf. direkte: 35 29 12 28

E-post: SofRii@erst.dk

Med venlig hilsen

Annette Pia Andersen

ERHVERVSSTYRELSEN

Bedre Regulering

Dahlerups Pakhus

Langelinie Allé 17

2100 København Ø

Telefon: +45 35291000

Direkte: +45 35291653

E-mail: anpian@erst.dk

www.erhvervsstyrelsen.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

Styrelsen for Arbejdsmarked og
Rekruttering
Vermundsgade 38
2100 København Ø

12. august 2024

**Ankestyrelsens svar til høring om ny arbejdspligt – jeres j.nr.
2024-229.**

J.nr. 24-63782

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har ved mail af 21. juni bedt Ankestyrelsen om bidrag til besvarelse af høring om udkast til lovforslag om en ny arbejdspligt.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Det bemærkes, at der er tale om et omfangsrigt lovforslag, og at høringsperioden har ligget hen over sommerferien og har været relativ kort.

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Ankestyrelsens bemærkninger
Ankestyrelsen har kun økonomiske bemærkninger.

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Økonomiske bemærkninger

Ankestyrelsen estimerer, at lovændringen, som den foreligger, vil føre til ca. 545 yderligere sager årligt, svarende til en merudgift i Ankestyrelsen på 2,4 mio. kr. årligt fremadrettet.

Det skyldes en forventet tilgang på ca. 200 sager årligt, som vedrører borgere i aktivering efter beskæftigelsesindsatsloven som følge af den nye arbejdspligt, ud fra en forventning om at 1 pct. af de 22.000, der er i målgruppen for loven, ventes at klage over aktiveringen på årsbasis. Det forventes bl.a. at ville generere klagesager, som handler om dispensation fra arbejdspligten, udmøntning af arbejdspligten, vejledning og opkvalificering samt transportudgifter som følge af arbejdspligten.

Det forventes herudover, at Ankestyrelsen, som følge af indførelsen af arbejdspligt, vil modtage yderligere ca. 170 klagesager årligt om sanktioner som følge af overtrædelse af arbejdspligten. Da omfanget af

borgers forpligtelser på ugentlig basis øges med indførelsen af arbejdspligten, vil dette i sagens natur medføre en tilsvarende forøgelse af risikoen for tilsidesættelse af pligten. Dette vil føre til flere afgørelser om sanktioner.

Slutteligt ventes omkring 175 yderligere sager årligt som følge af ændringen i integrationsloven. Den foreslåede § 21 d i integrationsloven medfører, at der vil blive stillet større krav for, at man kan modtage sin ydelse. Det forventes bl.a. at ville generere klagesager, som handler om bortfald eller nedsættelse af ydelsen, dispensation fra arbejdspligten, udmøntning af arbejdspligten, vejledning og opkvalificering samt transportudgifter som følge af arbejdspligten.

Ankestyrelsen gør opmærksom på, at hvis det ønskes, at Ankestyrelsen skal bidrage med opfølgninger eller evalueringer af lovændringen i forhold til 1. instansen, vil det kræve yderligere ressourcer.

Venlig hilsen
Jacob Hess

Høringsvar: Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsreglerne

Lovforslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven.

Afsender:

Cabi, Aaboulevard 70, 8000 Aarhus C

Kontaktperson:

Annette Juul Jensen, aje@cabiweb.dk

Generelle bemærkninger:

Cabi ser overordnet positivt på tiltag, der fremmer at alle målgrupper får et aktivt jobrettet tilbud og kommer tættere på det ordinære arbejdsmarked.

Derfor er det også positivt, at den nye arbejdspligt indeholder tilbud og virksomhedsrettede tilbud i form af lønnede timer, løntilskud og virksomhedspraktik, da vi fra forskningen ved, at en aktiv jobrettet indsats ude på virksomhederne bringer borgerne i job.

I Cabi er vi bekymrede for det store fokus på nytteindsatsen og den nye særligt tilrettelagte nytteindsats samt den meget begrænsede mulighed for at lave vejledning og opkvalificering.

I en tid med stor mangel på arbejdskraft bør beskæftigelsesindsatsen understøtte, at de ledige bliver opkvalificeret til mangelområder eller kommer ud på rigtige arbejdspladser og løser konkrete arbejdsopgaver.

Cabi mener derfor, at den ny arbejdspligt også skal indeholde mulighed for erhvervskompetencegivende uddannelse eller fx forløb for SOSU-uddannelsen, hvor der er stor mangel på arbejdskraft.

Derudover mener vi i Cabi, at det er problematisk at fjerne rimelighedskravet ved nytteindsatsen og den særligt tilrettelagte nytteindsats. Formålet med nytteindsatsen er at give indblik i arbejdslogik og kultur og normer på en arbejdsplads. Netop sikringen af, at indsatsen foregår på en arbejdsplads med ordinært ansatte og et rimeligt forhold mellem ledige og ordinært ansatte er med til at understøtte en rigtig arbejdspladskultur og normer. Alt andet vil være "som om" arbejdspladser og minder om de tidligere kommunale aktiveringsværksteder, som blev nedlagt til fordel for virksomhedsrettede forløb på rigtige arbejdspladser, da det skaber bedre effekt.

Cabi er ligeledes bekymret for, at varighedsbegrænsningen fjernes ved nytteindsats. Bekymringen ligger i, at der ikke er fokus på borgerens progression og fokus på udvikling af borgerens arbejdsevne henimod det ordinære arbejdsmarked.

Det er ligeledes vores bekymring, at kravet om 37 timers aktivering og ingen varighedsbegrænsning ved nytteindsats betyder, at kommunerne vælger nytteindsats fremfor fx virksomhedspraktik, som kun har en varighed på 4 eller 13 uger og dermed kræver mere af den enkelte medarbejder i forhold til løbende at finde nye praktikpladser.

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Departementet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Kolding 10. juli 2024

Høringsvar vedr. lovforslag, der udmønter "Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpsystemet, som ikke opfylder optjeningsreglerne" – Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats

Tak for fremsendelsen af lovforslaget. Vi er i De Danske Sprogcentre (DDS) glade for, at danskuddannelse og danskundervisning er tænkt ind i den 37 timers arbejdspligt. Vi har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Finansiering

Det er en bekymring, at man vælger at bruge afskaffelsen af Danskuddannelse 1 modul 6 til at finansiere 37 timers arbejdspligt – lovforslag 2.5.1. Argumentet er, at det skal være lettere at gennemføre uddannelsen og er således i tråd med tankerne i reformkommissionens "hverdagsdansk" for de fagligt svageste kursister. At der skulle være særlige vanskeligheder med niveauet på Danskuddannelse 1, som derfor skal sænkes kan vi ikke umiddelbart genkende fra området. Vores beståelsesprocent og gennemløb på Danskuddannelse 1 er umiddelbart ikke et problem.

Vi er derfor bekymrede over, at man vil finansiere et tiltag, der skulle fordrer bedre integration ved at fjerne det, der dokumenteret styrker integrationen mest, nemlig det danske sprog, for den svageste kursistgruppe. Det ligner umiddelbart en svækkelse af integrationsindsatsen, hvis man ikke tænker dansk som andet sprog meget aktivt ind i 37 timers arbejdspligt.

De danske Sprogcentre foreslår derfor, at man tænker en ekstern finansiering af danskuddannelse for de kursister, der har fortabt deres danskuddannelsesret ind. På den måde vil der fortsat være et kommunalt incitament for at understøtte den gode integration gennem dansk som andetsprog.

Bureaukrati

Lovforslaget er omfattende og beskriver meget detaljeret kørselsudgifter, sanktionering, tidsregistrering mm. Der er fra DDS' side en reel bekymring for, at det kan blive et meget bureaukratisk tiltag. Vi vil derfor foreslå, at man imødekommer dette ved at indskrive danskuddannelse direkte i forslaget med 6-15 timer, som en form for buffer. På den måde undgår man unødige registreringer, og kommunerne får mulighed for at lave lokale smidige løsninger med de lokale sprogcentre.

Kvalitet

Et opmærksomhedspunkt er også, at mange af de borgere, der bliver berørt af arbejdspligten ikke har danskuddannelsesret. Det giver sprogcentre mulighed for at lave nogle undervisningsforløb, der er tilpasset den enkelte arbejdsplads og derfor i højere grad kan give mulighed for reel tilknytning til arbejdsmarkedet efterfølgende. Vi opfordrer derfor til, at der indgås aftaler mellem kommune, arbejdsmarked og sprogcentre om at lave den optimale løsning. Det kunne f.eks. være forløb med fokus på mere mundtlighed eller det gråzonesprog, der ofte ligger mellem borgerens basale dansk og virksomhedens fagsprog.

Bedste hilsner

Sofus Teislev

6071 1998

Teit Elley Molter

Fra: Finanstilsynet - Ministerbetjening <ministerbetjening@ftnet.dk>
Sendt: 24. juni 2024 09:03
Til: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering; Charlotte Schilder-Knudsen; Annette Schrum
Cc: ministerbetjening@ftnet.dk
Emne: VS: Høringsbrev vedr. udkast til lovforslag om en ny arbejdspligt, vores j. nr. 2024-236
Vedhæftede filer: Høringsbrev vedr udkast til lovforslag om ny arbejdspligt.pdf; Høringsliste vedr udkast til lovforslag om ny arbejdspligt.pdf; Udkast til Lovforslag om ny arbejdspligt.pdf

Kære Annette Schrum

Finanstilsynet har ingen bemærkninger til denne høring.

Mvh Bente

Med venlig hilsen

Bente Irene Johansen

afdelingsleder,

Ledelsessekretariatet/

Kontoret for IT-sikkerhed, cyberrisici og DCIS

Strandgade 29, 1401 København K
Tlf.: +45 33 55 82 82 / Fax: +45 33 55 82 00
Direkte tlf.: +45 33 55 84 27
<mailto:bjj@ftnet.dk>
www.finanstilsynet.dk

Finanstilsynet er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://www.finanstilsynet.dk/Kontakt/Privatlivspolitik>

Finanstilsynet gør opmærksom på, at denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer er fortrolige. Hvis du har modtaget denne mail ved en fejl, bedes du straks oplyse Finanstilsynet herom ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Vi gør opmærksom på, at hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, kan enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail være ulovlig.

Fra: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering <star@star.dk>

Sendt: 21. juni 2024 14:52

Til: Advoksamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; amnesty@amnesty.dk; ATP <pote@atp.dk>; ase@ase.dk; UIM Hovedpostkasse <uim@uim.dk>; kr@bdo.dk; info@bedrepsykiatri.dk; dh@handicap.dk; post@businessdanmark.dk; cabi@cabiweb.dk; Dansk Erhverv (høring) <hoeringssager@danskerhverv.dk>; drc@drc.ngo; dff@dff.net; dhf@danskhandicapforbund.dk; ds@socialrdg.dk; dak@danskeakasser.dk; Danske Erhvervsakademier <info@danskeerhvervsakademier.dk>; info@deg.dk; dh@handicap.dk; info@danskepatienter.dk; info@dkprof.dk; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; formand@dedanskesprogcentre.dk; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; mail@dfunk.dk; dnir@siri.dk; di@di.dk; Erhvervsstyrelsen <erst@erst.dk>; mail@finansdanmark.dk; fa@fanet.dk; Finanstilsynets officielle postkasse (FT) <FINANSTILSYNET@FTNET.DK>; kontor@ffd.dk; info@velfaerdschefer.dk; jl@nhglaw.dk; post@forhandlingsfaellesskabet.dk; fp@forsikringogpension.dk; fifu@f-f.dk; Frivilligrådet <Info@frivilligraadet.dk>; fsr@fsr.dk; postmaster@indvandrerraadgivningen.dk; info@humanrights.dk; ka@ka.dk; pol.sekr@krifa.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; lafs@lafs.dk; Foertid@gmail.com; info@mino.dk;

kontakt@refugeeswelcome.dk; formand@retspolitik.dk; info@rigsrevisionen.dk; info@rodekors.dk; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; landsforeningen@sind.dk; sos@sosracisme.dk; udbetalingdanmark@atp.dk

Emne: Høringsbrev vedr. udkast til lovforslag om en ny arbejdspligt, vores j. nr. 2024-236

Til høringsparterne på vedlagte høringsliste

Hermed sendes udkast til lovforslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet) til bemærkninger.

Lovforslaget udmønter *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne*, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne og Dansk Folkeparti har indgået den 13. oktober 2023.

Der henvises i øvrigt til vedlagte høringsbrev, udkast til lovforslag og høringsliste.

Styrelsen skal venligst bede om evt. bemærkninger til udkastet til lovforslaget **senest mandag den 12. august 2024**.

Bemærkningerne bedes sendt pr. e-mail til Annette Schrum (asc@star.dk), Charlotte Schilder-Knudsen (csk@star.dk) og star@star.dk.

Venlig hilsen

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Vermundsgade 38 | 2100 København Ø

T 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

Danish Agency for Labour Market and Recruitment

Vermundsgade 38 | 2100 Copenhagen

T +45 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

[Følg os på LinkedIn](#)

[Læs på star.dk om styrelsens håndtering af dine personoplysninger](#)

Teit Elley Molter

Fra: Datatilsynet
Sendt: 25. juni 2024 14:50
Til: Birgitte Buchwald Jørgensen; Annette Schrum; Charlotte Schilder-Knudsen; Birgitte Stengaard Staffeldt
Cc: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Emne: Vedr. høring over udkast til lovforslag om en ny arbejdspligt samt lovforslag om et nyt kontanthjælpssystem
Vedhæftede filer: Brev til samtlige ministerier om forpligtelsen til at høre Datatilsynet.pdf

Datatilsynet har modtaget Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings høring over lovforslag om hhv. en ny arbejdspligt samt et nyt kontanthjælpssystem.

Fremsendelsesmailen eller høringsbrevet ses ikke at omtale databeskyttelsesretlige forhold.

Høringen ses endvidere at være fremsendt til en række forskellige modtagere, og høringen ses således ikke at være stilet direkte og udelukkende til Datatilsynet.

Datatilsynet har derfor ikke læst det fremsendte høringsmateriale.

Det følger af databeskyttelseslovens § 28, at der skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet ved udarbejdelse af lovforslag, bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle forskrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger. Det er således alene i de tilfælde, hvor der er forhold, der kan være af betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, at Datatilsynet skal høres.

Datatilsynet modtager imidlertid løbende et meget stort antal høringer over lovforslag, bekendtgørelser m.v., som ikke har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Datatilsynet har tidligere udsendt breve om denne problemstilling til samtlige ministerier, uden at dette ses at have haft den fornødne effekt. Det seneste brev fra juni 2021 vedlægges til orientering.

Erfaringsmæssigt er op mod 66 pct. af høringerne således irrelevante for Datatilsynet, hvilket skal ses i forhold til, at tilsynet bruger mange ressourcer på at læse og forholde sig til disse høringer.

Hvis Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering derfor ønsker, at Datatilsynet skal forholde sig til den fremsendte høring, bedes styrelsen i en ny henvendelse til Datatilsynet angive, hvilke dele af forslaget m.v. der er relevante for Datatilsynet at forholde sig til.

Hvis Datatilsynet ikke hører fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering i rimelig tid inden høringsfristens udløb, kan styrelsen ikke forvente at modtage et hørings svar fra tilsynet.

Med venlig hilsen

Mads Nordstrøm Kjær
Specialkonsulent, cand.jur.

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

T 33 19 32 00
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

Teit Elley Molter

Fra: 19kontor@rigsrevisionen.dk
Sendt: 26. juni 2024 08:08
Til: Annette Schrum; Charlotte Schilder-Knudsen; Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Emne: SV: Høringsbrev vedr. udkast til lovforslag om en ny arbejdspligt, vores j. nr. 2024-236

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har den 21. juni 2024 sendt udkast til lovforslag om en ny arbejdspligt i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået lovforslaget og kan konstatere, at det ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

Mette E. Matthiasen
Specialkonsulent

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir. +45 33 92 85 73
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Læs om Rigsrevisionens behandling af personoplysninger [her](#)

Fra: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering <star@star.dk>

Sendt: 21. juni 2024 14:52

Til: Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; amnesty@amnesty.dk; ATP <pote@atp.dk>; ase@ase.dk; UIM Hovedpostkasse <uim@uim.dk>; kr@bdo.dk; info@bedrepsykiatri.dk; dh@handicap.dk; post@businessdanmark.dk; cabi@cabiweb.dk; Dansk Erhverv (høring) <hoeringssager@danskerhverv.dk>; drc@drc.ngo; dff@dff.net; dhf@danskhandicapforbund.dk; ds@socialrdg.dk; dak@danskeakasser.dk; Danske Erhvervsakademier <info@danskeerhvervsakademier.dk>; info@deg.dk; dh@handicap.dk; info@danskepatienter.dk; info@dkprof.dk; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; formand@dedanskesprogcentre.dk; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; mail@dfunk.dk; dnir@siri.dk; di@di.dk; Erhvervsstyrelsen <erst@erst.dk>; mail@finansdanmark.dk; fa@fanet.dk; finanstilsynet@ftnet.dk; kontor@ffd.dk; info@velfaerdschefer.dk; jl@nhglaw.dk; post@forhandlingsfaelleskabet.dk; fp@forsikringogpension.dk; fifu@f-f.dk; Frivilligrådet <Info@frivilligradet.dk>; fsr@fsr.dk; postmaster@indvandrerraadgivningen.dk;

info@humanrights.dk; ka@ka.dk; pol.sekr@krifa.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; lafs@lafs.dk; Foertid@gmail.com; info@mino.dk; kontakt@refugeeswelcome.dk; formand@retspolitik.dk; Rigsrevisionen <info@rigsrevisionen.dk>; info@rodekors.dk; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; landsforeningen@sind.dk; sos@sosracisme.dk; udbetalingdanmark@atp.dk

Emne: Høringsbrev vedr. udkast til lovforslag om en ny arbejdspligt, vores j. nr. 2024-236

Til høringsparterne på vedlagte høringsliste

Hermed sendes udkast til lovforslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet) til bemærkninger.

Lovforslaget udmønter *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet som ikke opfylder optjeningsreglerne*, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne og Dansk Folkeparti har indgået den 13. oktober 2023.

Der henvises i øvrigt til vedlagte høringsbrev, udkast til lovforslag og høringsliste.

Styrelsen skal venligst bede om evt. bemærkninger til udkastet til lovforslaget **senest mandag den 12. august 2024**.

Bemærkningerne bedes sendt pr. e-mail til Annette Schrum (asc@star.dk), Charlotte Schilder-Knudsen (csk@star.dk) og star@star.dk.

Venlig hilsen

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Vermundsgade 38 | 2100 København Ø
T 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

Danish Agency for Labour Market and Recruitment

Vermundsgade 38 | 2100 Copenhagen
T +45 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

[Følg os på LinkedIn](#)

[Læs på star.dk om styrelsens håndtering af dine personoplysninger](#)